

Beretning fra Statsfrøkontrollen
for det 55. Arbejdsaar
fra 1. Juli 1925 til 30. Juni 1926.

Ved K. Dorph-Petersen.

I. Almindelige Meddelelser om Virksomheden.

I det forløbne 55. Arbejdsaar er der undersøgt 24 893 Prøver mod 24 120 Prøver, altsaa 773 flere end Aaret forud. Frøavlarealet var i 1925 ca. 24 400 ha, hvilket er væsentlig mere end i 1923 og 1924 (henholdsvis 19 315 ha og 19 224 ha). Frøavlens synes saaledes nu atter at være tiltagende efter Tilbagegangen, der fulgte paa det alt for store Udlæg i Spekulationsaarene under og efter Krigen. Stigningen skyldes navnlig Forøgelse af Roefrøarealerne, særlig med Kaalroe og Turnips, hvoraf Arealerne i 1924 som Følge af den haarde Vinter var saa stærkt indskrænkede. Græsfrøarealet var i 1925 ca. 1000 ha større end i 1924, medens Arealet med Græsmarksbælplanter til Frø kun var 127 ha større end i 1924.

Som det fremgaar af det i Begyndelsen af Afsnit II anførte, skyldes Tilvæksten i indsendte Prøver, at Frøhandlerne har benyttet Frøkontrollens Hjælp i større Udstrækning end Aaret forud, medens Frøavlerne og andre Jordbrugere, trods Frøavlarealets Stigen, har indsendt lidt færre Prøver end Aaret før, hvilket maa beklages. Selv om det er vanskelige Tider for Landbruget, er det utvivlsomt daarlig Økonomi at spare paa Udgifterne til Kontrol-Analyser af de Frøvarer, der købes og sælges. — Antallet af Frøkontrollens egne Undersøgelser er noget mindre end i 1924—25; men af det Side 11 og 12 an-

førte vil fremgaa, at der ved Siden af de journaliserede egne Undersøgelser er udført en Mængde andre.

Om Beskaffenheden af de i det forløbne Aar til Landmænd leverede Frøvarer faar man bedst Oplysning ved at sammenligne de Side 17 anførte Gennemsnitstal for Prøver af saadanne Leveringer, undersøgte i Aarets Løb, med Gennemsnitstallene for det foregaaende Tiaar. For den danske Frøavl var 1925 i det hele et heldigt Aar; Overvintringsforholdene i Vinteren 1924—25 var gode, saa kun faa Frøavlsarealer maatte ompløjes. Udviklings-, Blomstrings- og Høstforholdene var ligeledes i det hele gunstige, ogsaa for Græsmarksbælgplanternes Vedkommende; for de velhandlede og velgødede Frøafgrøders Vedkommende var Frøudbyttet i det hele godt, baade hvad Mængde og Beskaffenhed angaar. Frøarealet med sildig Rødkløver var i 1925 det samme som i 1924 (398 ha), medens Hvidkløverfrøarealet, som i 1924 udvidedes fra 475 til 720 ha, i 1925 atter er forøget lidt, til 783 ha. Det er heldigt, at Avlen af vore ypperlige Stammer, Morsø og Strynø, stadig forøges.

Af de danske Stammer af sildig Rødkløver og Hvidkløver avledes der mere og bedre Frø end nogen Sinde før, hvad der var særdeles heldigt, bl. a. fordi de Frøvarer af disse Arter, der blev tilbudt fra Polen og Randstaterne, gennemgaaende var af forholdsvis daarlig Beskaffenhed paa Grund af uheldigt Vejrlig under Høsten; Frø af baade tidlig og sildig Rødkløver fra disse Egne indeholdt langt mere Vand (12—15 pCt.) end normalt (10—11 pCt.) og mange brune Korn, der ofte medførte en forholdsvis lav Spireevne. Fra Sverige indførtes der derimod en Del sildig Rødkløver og Alsikekløver, der viste lige saa god Spireevne som det danske Frø af disse Arter.

Til en Del Planteavlsudstillinger har Frøkontrollen sendt Udstillingsmateriale, og Frøkontrollens Direktør har i Aarets Løb holdt enkelte Foredrag og skrevet nogle Artikler om Frøspørgsmaal. Ved Nordiske Jordbrugsforskeres Kongres i Oslo i Juni 1926 holdtes saaledes Foredrag om »Hvilke Principper bør være de ledende ved Frøanalyse?« Ved samme Lejlighed holdt Inspektør *Chr. Stahl* et Foredrag: »Om »haarde Korn« hos Frø af Bælgplanter, deres Værdi i Praksis og Midler til Haardhedens Fjernelse«.

Korrespondancen følger, hvad Udsendelsen af Analyse-resultater angaar, Antallet af indkomne Prøver. Der er ud-

sendt ca. 16 000 Postsager med Analyseresultater. Hertil kommer Udsendelse af Regninger, en hel Del Meddelelser og Tryksager (ca. 11 000). Antallet af særligt udarbejdede skriftlige Meddelelser o. l. har været ca. 2600.

En hel Del af disse (ca. 600) er Korrespondance, som Frøkontrollens Direktør som Præsident for Den internationale Frøkontrollassociation har ført, dels med de forskellige Landes Regeringer og dels med Ledere af Frøkontrollanstalter Verden over, der er Medlemmer af Associationen, eller som har ønsket at tiltræde denne. Om Resultaterne af en Række sammenlignende Frøundersøgelser og om Undersøgelser af en ny Serie Prøver, som er udsendt til 60 Anstalter i Maj Maaned d. A., er der ført en omfattende Brevveksling.

Endelig har der med Det internationale Landbrugsinstitut i Rom været ført en længere Korrespondance om den næste internationale Frøkontrollkongres, der ved den sidste Kongres, i 1924, efter Indbydelse fra Landbrugsinstitutet bestemtes at skulle finde Sted i Rom 1927. Af forskellige Grunde forsinkedes Indbydelsens Udsendelse saa meget, at det af Associationens ledende Komite fandtes nødvendigt at udskyde Kongressen til Maj 1928.

Kunlg. Landbrugsstyrelsen i Sverige indbød i Begyndelsen af November Maaned 1925 Statsfrøkontrollen til at lade sig repræsentere ved et Møde i Stockholm, hvor man ønskede at forhandle forskellige Ændringer i de for Sverige, Norge og Danmark gældende Fællesregler for Frøanalysering, der sidst var reviderede og approberede af Landbrugsministeriet den 6. Juli 1912. Da Frøkontrollkommissionens Formand, Professor, Dr. *W. Johannsen*, var forhindret i at rejse, bestemtes det, efter Forhandling med Landbrugsministeriet, at Medlem af Frøkontrollkommissionen, Professor *E. Lindhard*, og Statsfrøkontrollens Direktør for Danmarks Vedkommende skulde deltage i Forhandlingerne paa Mødet, der fandt Sted 27.—28. November 1925.

Paa dette Møde drøftede man en Række Ændringer og Tilføjelser i de siden 1. Juli 1912 gældende fælles Analyse-regler. Disse godkendtes af Frøkontrollkommissionen den 26. Maj 1926. Ved en afsluttende Forhandling i Oslo den 28. Juni 1926 vedtoges Reglernes endelige Ordlyd, som approberedes af Landbrugsministeriet den 27. Juli 1926. Efter at være trykt udsendtes disse Regler derefter til Statsfrøkontrollens Forbindelser med en Skrivelse af følgende Indhold:

Bemærkninger til Analyseregler, gældende fra 1. Juli 1926.

Hermed sender vi Dem et Eksemplar af Statsfrøkontrollens Analyse-regler, gældende fra 1. Juli 1926, efter en Revision, der er sket under For-handlinger med Repræsentanter for Norge og Sverige, og som har ført til, at Reglerne for de tre nordiske Lande i Hovedsagen er fælles i Fremtiden, lige-som de har været det hidtil, om end der, som det vil fremgaa af Fodnoter i de danske Regler, paa en Del mindre væsentlige Punkter er Afvigelser i Fremgangsmaaderne ved Analyseringen.

Som det vil fremgaa af en Gennemlæsning af de nye Regler under Sammenligning med de hidtil gældende, sker der ingen større principielle Forandringer i Arbejdsmetoderne. Idet vi anbefaler Reglerne til et omhygge-ligt Studium, skal vi nedenfor gøre en Del Bemærkninger til disse, fortrinsvis angaaende saadanne Punkter, som vi anser for at være af størst Interesse udadtil.

Meget omfattende Undersøgelser, hvis Hovedresultater antagelig vil blive offentliggjort i Statsfrøkontrollens Aarsberetning¹⁾, har vist, at de Resultater med Hensyn til Indhold af Ukrudsfrø, som fremkommer ved Undersøgelse af de smaa Frømængder, der anvendes ved Renhedsbestemmelsen, er meget usikre, men Forsøgene har tillige vist, at man ved at undersøge 5 Gange saa store Mængder af Prøverne faar saa sikre Resultater, at man kan vente ved gentagne Undersøgelser af den tilsvarende Mængde at finde Resultater, der ikke afviger mere end de i Erstatningsreglerne fastsatte Spillerum (Latituder) for Ukrudsindhold. Saadanne Mængder vil derfor i Fremtiden blive anvendt ved Ukrudsundersøgelserne (se § 7 og § 11).

Ved Renhedsbestemmelsen af de i Fodnoten Side 7 omtalte Arter²⁾, vil der fremtidig kun blive opgivet pCt. rent Frø og pCt. »andre Bestanddele«, idet man gaar ud fra, at det for disse Arter er uden Interesse at faa disse andre Bestanddele specificeret. Ved Renhedsbestemmelsen af alle andre Arter vil man ganske vist foreløbig som hidtil angive det Indhold af fremmed Kulturfrø og Ukrud, der er konstateret ved Undersøgelse af den mindre Prøve, som anvendes ved Renhedsbestemmelsen; men det vil paa Analyse-beviset blive fremhævet, at disse Tal er usikre. Vil man have en sikker Be-stemmelse af Ukrudsindholdet eller af Indholdet af fremmed Kulturfrø, maa Ukrudsbestemmelse eller Bestemmelse af fremmed Kulturfrø forlanges (jvf. § 11). Kun naar Talen er om Efteranalyser, betragtes saadan Ukrudsunder-søgelse som en Selvfølge (se § 11), men ogsaa i saa Fald betales den særskilt.

Bestemmelse af ondartet Ukrud foretages ved alle Ukrudsundersøgelser (se § 11). En mere omfattende Bestemmelse af Silkeindhold foretages kun, naar det forlanges, eller naar Talen er om Efteranalyser, for hvilke der er garanteret med Hensyn til Silkeindhold.

Opmærksomheden henledes endvidere paa § 4, Punkt 3. Paa Analyse-beviser, der omhandler Sædekorn, Roefrø, tidlig eller sildig Rødkløver og Hvidkløver, samt forskellige Sorter Havefrø, vil i Henhold til denne Bestem-

¹⁾ Se Side 39 o. flg.

²⁾ Af Bedefamilien, Korsblomstrede samt de fleste Have- og Skovfrøarter.

melse blive anført: Prøven af Indsenderen opgivet som....., men Rigtigheden heraf er ikke undersøgt. Saafremt Statsfrøkontrollen har modtaget Prøve til Kontrol dyrkning, tilføjes paa Analysebeviset: Prøven vil blive udsaaet i Statsfrøkontrollens Kontrolmarker Foraaret .... Formaålet hermed er at skelne stærkere end hidtil mellem, hvad der er opgivet, og hvad der er konstateret.

For i saa høj Grad som muligt at anvende de samme latinske Artsnavne i hele Skandinavien, vil Statsfrøkontrollen i Fremtiden bruge andre latinske Artsnavne end hidtil for en Del Frøarter, hvoraf de vigtigste er følgende:

Ital. Rajgræs benævnes *Lolium multiflorum* i Stedet for som hidtil *Lolium italicum*.

Stivbl. Svingel benævnes *Festuca duriuscula* i Stedet for *Festuca ovina duriuscula*.

Kaalroe benævnes *Brassica napus var. napobrassica* i Stedet for *Brassica napus rapifera*.

Boghvede benævnes *Fagopyrum sagittatum* i Stedet for *Fagopyrum esculentum*.

Rødbede benævnes *Beta vulgaris rubra* i Stedet for *Beta vulgaris hortensis*.

I § 8, Punkt 2, vil De finde en noget anden Beskrivelse af, hvad der forstaaes ved »rent Frø« end i de gamle Regler. Imidlertid har man altid ogsaa under de gamle Regler arbejdet i Henhold til den Definition, som nu er givet i de nye, saa paa dette Punkt sker absolut ingen Ændring.

Ogsaa med Hensyn til Spiringsundersøgelserne gælder det, at nøjagtig samme Metoder som hidtil fortsættes, om end Definitionens Ordlyd i § 16, Punkt 4, er lidt anderledes end det tilsvarende Afsnit i de gamle Regler.

Paa Analysebeviset vil de Frø, som ikke er spirede i den for vedkommende Art fastsatte Frist, for saa vidt de ikke er haarde eller hører til den særlige Kategori »friske, ikke spirede Frø« (jvf. § 16, Punkt 4), blive anført som »værdiløs Rest«. Har man Anledning til at formode, at lav Spireevne skyldes manglende Spiremodenhed eller lignende, saaledes at Resten ikke tør siges at være værdiløs, stryges dette Ord, og der gives paa Analysebeviset en Bemærkning om, hvorledes Resten maa vurderes.

De bedes bemærke, at Angivelsen af Spirehastighed og Spireevne fremtidig afrundes til hele Procent (se § 17, sidste Stk.).

Endnu skal vi henlede Opmærksomheden paa § 20 og § 21, Punkt 2, i Henhold til hvilken sidstnævnte Bestemmelse Tørringen ved Vandindholdsundersøgelser fremtidig sker ved 103 i Stedet for som hidtil ved 100° C.

Hvad endelig § 30 angaar, skal vi bemærke følgende: Vi vil i den nærmeste Fremtid gaa over til at maskinskrive Analysebeviserne. Vi haaber, at vore Kunder vil finde de nye Analysebeviser hensigtsmæssige og oversigtlige.

Vi benytter Lejligheden til at bede Dem ved Indsendelse af Prøver altid udtrykkelig at angive, for hvilke af nedennævnte Forhold De ønsker den enkelte Prøve undersøgt. Det sinker Undersøgelsens Paabegyndelse og medfører Tidsspilde baade for Indsenderen og for Statsfrøkontrollen, hvis der er Uklarhed paa dette Punkt. For at undgaa dette, beder vi Dem ved Indsendelse af Prøver, der skal undersøges for et eller flere af nedenstaaende Forhold, benytte følgende Betegnelser samt anføre, om Undersøgelsen skal foretages i Garanti- eller Vejledningsøjemed.

Renhed.

Spiring (herunder bestemmes tillige Spirehastighed).

Ukrud (herunder bestemmes tillige ondartet Ukrud).

Kulturfrø.

Fremmed Frø (d. v. s. Ukrud + Kulturfrø).

Silke.

Kornvægt.

Vandindhold.

Avlssted.

Sortsrenhed (for Byg).

Kontrolrødkning.

Ligeledes bedes det ved Indsendelsen meddelt, om der ønskes Duplikat af Analyseresultatet, da det vil fremme Arbejdet at kunne skrive dette samtidig med Analyseresultatet.

Som hidtil vil Resultater af fuldstændige Garantianalyser blive udstedt paa hvidt og partielle Garantianalyser paa rødt Papir, medens alle Resultater af Vejledningsundersøgelser meddeles paa gult Papir. Paa hvidt Papir fremkommer i Henhold hertil Resultater, der for de i Fodnoten Side 7 nævnte Arter omfatter Renhed og Spireevne. For alle andre Arter vil hvidt Analysebevis kun blive anvendt, naar der tillige er foretaget Ukrudsundersøgelse i Henhold til § 11.

Det vil ved trykte Bemærkninger paa de gule og røde Analysebeviser endnu stærkere end hidtil blive fremhævet, naar Undersøgelsen kun omfatter et enkelt eller nogle faa Forhold — altsaa er partiel — eller, naar en Del af Resultaterne er usikre, fordi for lille Mængde af Prøven er undersøgt.

Statsfrøkontrollens Analysetakster.

Skønt Pristallet, hvorefter Lønningerne beregnes, og som ogsaa er bestemmende for mange andre Udgifter ved Statsfrøkontrollens Drift, ikke var saa lidt over 200 i Aarene umiddelbart efter Krigen, forhøjedes Statsfrøkontrollens Takster i denne Periode. kun til det dobbelte af Taksterne i 1914.

Ikke desto mindre nedsattes en Del af Taksterne allerede i September 1923 med fra 17—38 pCt. (meddelt gennem Fagbladene i Slutningen af August 1923 samt i Statsfrøkontrollens Aarsberetning 1923—24, Side 89). — Fra 1. August 1926 er de fleste Takster yderligere nedsat med indtil 28 pCt. Nedsættelsen for de forskellige Analyser er meget uensartet, idet man samtidig med Nedsættelsen har foretaget en Omflytning af Frøarterne i forskellige Takstgrupper for derigennem i saa høj Grad som muligt at regulere Taksterne for de paagældende Arter i Forhold til den Tid, Analyseringen af dem kræver. Der er tilsendt Statsfrøkontrollens Forbindelser en Oversigt over Taksterne for Undersøgelse af de forskellige Frøarter.

Enhver, der derom retter Henvendelse til Statsfrøkontrollen, vil kunne faa et Eksempplar af nævnte Oversigt tilstillet.

Efterundersøgelser af leverede rensede Varer betales efter de i nævnte Oversigt anførte Takster med 20 pCt. Rabat. Efteranalyser foretages i den Orden, hvori de paagældende Prøver indgaar, dog saaledes at Undersøgelser til almindelig Takst gaar forud for Efteranalyser.

II-Analyser betales med de anførte Takster + 50 pCt. (tidligere 100 pCt.) og foretages i den Orden, i hvilken de paagældende Prøver indgaar; de gaar forud for Prøver, der analyseres til almindelig Takst.

Kontrol i Marken af Kornarterne betales med 18 Kr. pr. Prøve. For Rodfrugtarterne betales 13 Kr. pr. Prøve for de første 25 Prøver. Undersøgelse af hver af de næste 15 Prøver betales med 12 Kr.; overskrider Prøveantallet fra en Indsender 40, betales hver efterfølgende Markundersøgelse med 11 Kr.

Kontrol i Marken i Henhold til »Regler angaaende en selvvirkende Kontrol med Ægtheden af Roefrø« betales med 12 Kr. pr. Parti.

For Markbesigtigelse til eventuel Afgørelse af Voldgiftsager, Fastsættelse af Erstatning for Tab i Marken o. l. betales 4 Kr. pr. Time eller 30 Kr. pr. Døgn + Rejse- og Opholdsudgifter.

Prøveudtagning betales med 4 Kr. for den første paa-begyndte Time og 2 Kr. for hver efterfølgende Time, beregnet i halve paa-begyndte Timer + eventuelle Rejse- og Opholdsudgifter.

Blød Hejre henregnes fra 1. Juli 1926 til Ukrud. Herom udsendtes der den 9. September 1926 gennem Fagbladene en saalydende Meddelelse:

Som det er nævnt i Statsfrøkontrollens Cirkulære af 22. Juni 1925 og i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1924—25, Side 5, regner Frøkontrollen fra 1. Juli 1926 alle Arter af Hejre med Undtagelse af Ager-Hejre for Ukrud.

Alm. Hejre har altid været betragtet som Ukrud, og den ny Bestemmelse kommer derfor særlig til at berøre de to Arter, Blød Hejre og Mangelblomstret Hejre, hvis Frø ligner hinanden meget og derfor regnes under eet ved Analysen og fremtidig paa Analysebeviserne vil blive angivet som Blød Hejre.

For at faa en Oversigt over, hvilken Virkning den nævnte Bestemmelse vil faa med Hensyn til Indhold af Ukrudsfrø i rensede Handelsvarer af vore almindelige Græsfrøarter, har Statsfrøkontrollen af nedennævnte Arter undersøgt samtlige Prøver, den i 1925—26 har modtaget til Efteranalyse, for Indhold af Blød Hejre. Undersøgelsen omfatter som nævnt udelukkende

Efteranalyser, altsaa Prøver af rensede Varer, da vi finder, at kun saadanne har Interesse i denne Forbindelse. Hovedresultaterne af disse Undersøgelser var følgende:

Frøart	Antal Prøver undersøgte	Antal Prøver, hvis Indhold af Blød Hejre var pCt.								
		0	0-0.09	0.1-0.19	0.2-0.29	0.3-0.39	0.4-0.59	0.6-0.99	over 1 pCt.	Gns.-pCt.
Alm. Rajgræs.....	195	97	61	10	9	9	8	1	—	0.07
Ital. Rajgræs.....	150	102	38	9	1	—	—	—	—	0.02
Eng-Svingel.....	122	9	45	31	15	9	8	3	2	0.18
Stivbl. Svingel.....	33	—	5	6	4	5	5	5	3	0.40
Ager-Hejre.....	113	102	11	—	—	—	—	—	—	0.004
Draphavre.....	86	78	5	1	—	—	1	1	—	0.02
Hundegræs.....	184	97	55	18	5	8	1	—	—	0.05
Eng-Rævehale.....	30	29	1	—	—	—	—	—	—	0.003

Det vil ses, at et stort Antal af de undersøgte Prøver overhovedet ikke indeholdt Blød Hejre. Det gælder saaledes ca. Halvdelen af Prøverne af Hundegræs og Alm. Rajgræs og for Ital. Rajgræs mere end Halvdelen. Næsten alle Prøver af Ager-Hejre, Draphavre og Eng-Rævehale er fri for Blød Hejre. Kun i Eng-Svingel og Stivbl. Svingel findes denne Ukrudsføart i næsten alle Prøver og i en Del af dem endda i ret stor Mængde, som det ses af Tabellen. I dennes sidste Rubrik er anført Gennemsnitsindholdet af Blød Hejre. Dette Tal angiver altsaa, hvor meget højere Gennemsnittallet for Ukrudsfø i de forskellige Arter vilde være blevet i 1925—26, hvis Blød Hejre i dette Aar var regnet som Ukrud.

En tilsvarende Specifikation for tidligere Aar kan ikke tilvejebringes, og den Indflydelse paa Tiaars-Gennemsnitstallene for Ukrud, det vilde have haft, hvis de to Hejrearter i Perioden 1916—26 var regnet som Ukrud, kan altsaa ikke direkte udfindes, men maa anslaas.

Sammenligner man Gennemsnitstallene for Ukrud for Tiaaret 1916—26 med Gennemsnitstallene for Aaret 1925—26, vil man se, at Ukrudindholdet i sidstnævnte Aar er det laveste. Man maa antage, at noget tilsvarende gør sig gældende med Hensyn til Indholdet af Blød Hejre, saaledes at det for 1925—26 fundne Indhold af denne Art for at gælde for Tiaaret bør forhøjes i samme Forhold, som Tiaarstallene for det øvrige Ukrud er højere end Gennemsnitstallene for Aaret.

I Stedet for de direkte fundne Gennemsnitstal for Ukrud i Tiaaret 1916—26 vil Statsfrøkontrollen derfor for nedennævnte Arter regne med følgende Tal, der er fremkommet ved til de direkte fundne Gennemsnitstal for Tiaaret at lægge det, som ovenfor beskrevet, beregnede Tal for Indhold af Blød Hejre.

Alm. Rajgræs.....	0.17 pCt.
Ital. Rajgræs.....	0.07 -
Eng-Svingel.....	0.38 -
Stivbl. Svingel.....	0.91 -

Ager-Hejre	0.24 pCt.
Draphavre.....	0.09 -
Hundegræs	0.17 -

I Prøver af Kløverarter, Eng-Rævehale og de ikke undersøgte Græsførarter er det ifølge Statsfrøkontrollens Erfaring udelukket, at Frø af Blød Hejre forekommer saa almindeligt, at det kan faa nogen mærkbar Indflydelse paa den gennemsnitlige Ukrudsfrøprocent. For disse gælder derfor ogsaa fremtidig det direkte fundne Tiaarstal som Udtryk for, hvad der normalt forekommer af Ukrud i hver Art.

Paa Analysebeviserne vil Indholdet af Blød Hejre i Fremtiden blive medregnet i Tallet for Ukrud. Ønsker man særlig Angivelse af, hvor meget Blød Hejre der findes i en Prøve, maa man forlange dette.

Spørgsmaalet om, hvorvidt Analyseanstalter i Udlandet betragter Blød Hejre som Ukrudsfrø eller Kulturfrø, er nogle Gange blevet os forelagt. Herom kan vi meddele følgende: I Sverige, Norge, Finland, England, Skotland, Irland, Holland, Frankrig, Schweiz, Italien, Østrig og Rusland regnes Blød Hejre som Ukrud. I Tyskland er der forskellig Praksis i saa Henseende ved de forskellige Frøkontrolanstalter. I U. S. A. og Kanada regnes Blød Hejre ligesom i Hovedparten af Europa til Ukrud.

Paa et Møde den 3. Juni 1926 i Landbrugsministeriet, hvor Spørgsmaalet om Betimeligheden af at søge en Frølov gennemført drøftedes, nedsattes der et Udvalg til at udarbejde et Forslag i saa Henseende, for hvilket Udvalg Affatteren af nærværende Beretning af Landbrugsministeren opfordredes til at være Formand, skønt jeg paa Mødet udtalte, at jeg ikke fandt en saadan Lov paakrævet. Efter at et Par Møder var afholdt inden for nævnte Udvalg, blev der den 24. September 1926 afgivet en »Redegørelse for Arbejdet i det af Landbrugsministeriet den 3. Juni 1926 nedsatte Udvalg til Affattelse af et Udkast til en eventuel Frølov«.

Antallet af besøgende paa Frøkontrollen har i Aar været større end i noget tidligere Aar. I Fremmedbogen har 551 Gæster fra følgende Lande indtegnet sig: Norge 6, Sverige 20, Finland 2, England 14, Skotland 2, Irland 1, Tyskland 48, Frankrig 1, Polen 3, Letland 1, Litauen 2, Estland 3, Østrig 5, Rusland 29, Schweiz 3, Ungarn 4, Czekoslovakiet 2, De forenede Stater 6, Syd-Amerika 2, Australien 1, Indien 1, Japan 4, Island 1, Færøerne 1, Danmark 389.

Ved Affattelsen af nærværende Beretning har de forskellige Afdelingers Ledere været medvirkende. Afsnit V: »Forskellige Undersøgelser og Forsøg« er i det væsentlige affattet af Inspektør *Stahl*, der har haft Hovedparten af Arbejdet med at planlægge disse.

II. Antallet af undersøgte Prøver og disses Fordeling.

I Aaret fra 1. Juli 1925 til 30. Juni 1926 har Statsfrøkontrollen, som foran nævnt, i alt undersøgt 24 893 Prøver.

Af disse er:

Indsendt af Frøhandlere	15 425	Prøver	
— - Frøavlere	} og disses Organisationer {		2833
— - andre Jordbrugere)			5596
Undersøgelser, udførte for Frøkontrollens Regning	1039		—

Frøhandlerne har indsendt 1195 Prøver flere end Aaret forud, Frøavlere og andre Jordbrugere 164 færre. Antallet af Frøkontrollens egne Undersøgelser er 258 mindre end i 1924—25 (se dog Side 11 og 12).

De fra Frøhandlere indsendte Prøver var fordelt paa følgende Maade:

	Indsendte fra Byer og Pladser	Ind- sendere	Antal Prøver
København	1	73	4656
Øvrige Sjælland og Bornholm..	38	85	1817
Lolland-Falster.....	7	22	1360
Fyn.....	17	53	2362
Nørrejylland	64	103	3708
Sønderjylland	19	25	683
Norge	1	1	8
Sverige	14	20	313
Finland	3	7	62
Storbritannien	5	8	47
Holland	3	3	28
Luxemburg	1	1	9
Tyskland	9	21	102
Danzig	1	2	4
Litauen	1	1	3
Letland	2	5	245
Czekoslovakiet	1	2	6
Polen	2	2	7
Ungarn	1	1	1
Italien	2	2	3
De forenede Stater	1	1	1
I alt...	193	438	15425

De 8429 fra Frøavlere og andre Jordbrugere og disses Organisationer indsendte Prøver — af hvilke 3482 var af indkøbt Frø til Efterundersøgelse — fordeler sig geografisk paa følgende Maade:

	Indsendere	Antal Prøver
Sjælland og Bornholm	2469	3218
Lolland-Falster	231	346
Fyn	785	948
Nørrejylland	2591	3320
Sønderjylland	470	530
Island	1	3
Norge	3	22
Sverige	7	20
Østrig	1	22
I alt	6558	8429

En større Del af disse Prøver (2549) er indsendt af Danske Landboforeningers Frøforsyning, idet der undersøges Prøver af alle de større Frøleveringer fra Avlerne, som faar Afregning efter det ved Analysen fundne Indhold af rent spiredygtigt Frø. Denne rationelle Afregningsmaade benyttes ogsaa af nogle andre Frøfirmaer.

Der er i det forløbne Aar undersøgt 1039 Prøver for Statsfrøkontrollens egen Regning, dels til Støtte for Virksomheden her og i Forbindelse med forskellige Forsøg, dels for Den internationale Frøkontrollassociation. Der er udført 84 fuldstændige Analyser af 18 Prøver af 10 Arter Græsmarks- og Røfrø, som er udsendte til 60 udenlandske Frøkontrolanstalter til sammenlignende Undersøgelse, samt af 11 Prøver af Skovfrø, som udsendtes til et mindre Antal udenlandske Anstalter.

For 16 Frøkontrolanstalter i fremmede Lande er der undersøgt 90 Prøver; Statsfrøkontrollens Analyser benyttes hyppigt som Korrektiv for andetsteds udførte Undersøgelser.

Til Udredning af, hvorledes Spireevnen holder sig hos Frø af de forskellige Arter, er der gentaget 263 Spiringsundersøgelser, bl. a. af en Del Havefrøprøver.

90 Spiringsundersøgelser er foretaget i Forbindelse med det Forsøg, der — som nævnt i Aarsberetningen for 1924—25, Side 7 — er iværksat for at belyse, hvorledes forskellige Frøarter bevarer Spireevnen, naar de henligger under Lagerforhold.

Et Forsøg med Spireevnens Bevarelse hos Følfodfrø under forskellige Opbevaringsforhold blev omtalt i Beretningen 1924—25. Undersøgelserne er fortsat og har i det her omhandlede Beretningsaar medført 20 Undersøgelser.

Der er i 1925—26 udført ret omfattende Forsøg vedrørende »haarde Korn«. Disse Undersøgelser repræsenterer 133 Analyse-
numre, men det skal bemærkes, at dette ikke er noget Udtryk
for, hvilket Arbejde disse Forsøg har givet Anledning til.
39 Prøver, med hvilke det Side 44 omtalte Forsøg er udført, er
saaledes registrerede paa 39 Analysenumre, men har medført 156
Undersøgelser for Renhed, 468 Spiringsundersøgelser, 936 Korn-
vægtsbestemmelser og 39 Bestemmelser af Vandindhold.

Noget lignende gælder for adskillige andre af de Under-
søgelser, som er udførte for Statsfrøkontrollens Regning.
68 Prøver, med hvilke de Side 39 omtalte Undersøgelser er
foretagne, har saaledes medført 1571 Ukrudsundersøgelser,
medens de kun er registrerede paa 68 Analysenumre. Dertil
kommer, at en Del Undersøgelser for Statsfrøkontrollens Regning
er udførte som et Supplement til allerede foretagne Under-
søgelser og derfor slet ikke fremtræder i Antallet af udførte
Analyser. Dette gælder saaledes f. Eks. de Side 43 omtalte
913 Undersøgelser for Indhold af Blød Hejre og de 226 Under-
søgelser med Hensyn til »haarde Korn«, der nærmere omtales
Side 52, saavel som Udsaaing af et stort Antal Maaleprøver
i Kontrolmarken og ca. 500 Prøver af Kløver- og Græsfrø og
forskellige andre Arter, som dels er udsaaede i Haven ved
Frøkontrollen og dels paa et lejet Areal ved Mørkhøjgaard.

Af de 23 854 indsendte Prøver har Frøkontrollen modtaget:

i Juli	Maaned	554 Prøver	i Januar	Maaned	2353 Prøver
- August	—	2083	- Februar	—	2920
- September	—	2034	- Marts	—	3270
- Oktober	—	2221	- April	—	2969
- November	—	2256	- Maj	—	1005
- December	—	1954	- Juni	—	235

Samtlige 24 893 Prøver fordeler sig som følger:

A. Landbrugsplanter.

a. Kornarter.

436 Prøver	Havre, <i>Avena sativa</i> .
1479 —	2-rd. Byg, <i>Hordeum distichum</i> .
98 —	6-rd. Byg, <i>Hordeum vulgare</i> .
68 —	Rug, <i>Secale cereale</i> .

142 Prøver Hvede, *Triticum vulgare*.

5 — Majs, *Zea Mays*.

6 — Blandsæd.

2234 Prøver.

b. Andre Græsser.

417 Prøver Timothe, *Phleum pratense*.

1274 — Alm. Rajgræs, *Lolium perenne*.

1166 — Ital. Rajgræs, *Lolium multiflorum*.

60 — Rajgræs, *Lolium sp.*

949 — Eng-Svingel, *Festuca pratensis*.

76 — Stivbladet Svingel, *Festuca duriuscula*.

1 — Rød Svingel, *Festuca rubra*.

1 — Strand-Svingel, *Festuca arundinacea*.

557 — Ager-Hejre, *Bromus arvensis*.

3 — Blød Hejre, *Bromus mollis*.

189 — Draphavre, *Avena elatior*.

3250 — Hundegræs, *Dactylis glomerata*.

111 — Eng-Rævehale, *Alopecurus pratensis*.

75 — Fioringræs, *Agrostis alba*.

410 — Alm. Rapgræs, *Poa trivialis*.

136 — Eng-Rapgræs, *Poa pratensis*.

4 — Lund-Rapgræs, *Poa nemoralis*.

12 — Stortoppet Rapgræs, *Poa palustris*.

67 — Fløjlsgræs, *Holcus lanatus*.

52 — Kamgræs, *Cynosurus cristatus*.

8810 Prøver.

c. Ærteblomstrede.

2485 Prøver Rødkløver, *Trifolium pratense*.

842 — Hvidkløver, *Trifolium repens*.

365 — Alsikekløver, *Trifolium hybridum*.

22 — Blodkløver, *Trifolium incarnatum*.

8 — Stenkløver, *Melilotus sp.*

588 — Humle-Sneglebælg, *Medicago lupulina*.

432 — Lucerne, *Medicago sativa*.

196 — Gul Rundbælg, *Anthyllis vulneraria*.

319 — Alm. Kællingetand, *Lotus corniculatus*.

28 — Serradela, *Ornithopus sativus*.

273 — Ært, *Pisum sp.*

5 — Hestebønne, *Vicia faba*.

82 — Fodervikke, *Vicia sativa*.

1 — Uldhaaret Vikke, *Vicia villosa*.

14 — Gul Lupin, *Lupinus luteus*.

8 — Blaa Lupin, *Lupinus angustifolius*.

1 — Lupin, *Lupinus sp.*

5669 Prøver.

d. Andre Plantearter.

2797	Prøver	Runkelroe, <i>Beta vulgaris</i> .
210	—	Sukkerroe, <i>Beta vulgaris saccharifera</i> .
583	—	Gulerod, <i>Daucus carota</i> .
1095	—	Turnips, <i>Brassica campestris var. rapifera</i> .
1288	—	Kaalroe, <i>Brassica napus var. napobrassica</i> .
2	—	Alm. Boghvede, <i>Fagopyrum sagittatum</i> .
41	—	Sølvboghvede, <i>Fagopyrum sagittatum argenteum</i> .
21	—	Spergel, <i>Spergula sp.</i>
33	—	Gul Sennep, <i>Sinapis alba</i> .
9	—	Cikorie, <i>Cichorium intybus</i> .
11	—	Solsikke, <i>Helianthus annuus</i> .
2	—	Tobak, <i>Nicotiana tabacum</i> .

6092 Prøver.

e. Blandfrø.

211 Prøver.

B. Havebrugsplanter.

1611 Prøver. (Se i øvrigt Side 79).

C. Skovbrugsplanter.

232 Prøver.

D. Vildtvoksende Planter.

34 Prøver.

Af de i Aarets Løb udførte 24893 Undersøgelser var:

14316 fuldstændige Analyser; heraf var 5440 Vejledningsanalyser til halv Takst og 3739 Efteranalyser, hvoraf der med 3453 kun foretoges vejledende Undersøgelse.

2407 Renhedsbestemmelser; 1765 Analyser var Vejledningsanalyser til halv Takst, og 1 var Efteranalyse.

5889 Spiringsbestemmelser, hvoraf 4307 var Vejledningsanalyser og 102 Efteranalyser; med 97 af disse foretoges kun vejledende Undersøgelse.

Endvidere er der dels i Forbindelse med ovenstaaende Analyser, dels enkeltvis udført en Række andre Undersøgelser, som det vil fremgaa af omstaaende Oversigt.

I alt er der udført følgende Antal Enkeltundersøgelser (hver Garantianalyse for Renhed, Spireevne og Kornvægt medfører 2 Enkeltundersøgelser og er derfor i denne Oversigt regnet for 2):

23008	Renhedsbestemmelser
28338	Spiringsbestemmelser
4457	Kornvægtsbestemmelser
698	Vandindholdsbestemmelser
444	Silkebestemmelser

3941	Bestemmelser af Indhold af fremmed Frø eller Ukrud
477	Avlsstedsbestemmelser
78	Bestemmelser af Antal Spirer pr. 100 Hoveder
1315	Sortsbestemmelser af Byg
2194	Udsaaninger i Statsfrøkontrollens Kontrolmarker
564	mikroskopiske Undersøgelser
23	andre Undersøgelser

I alt 65537 Enkeltundersøgelser.

Der er i Aar foretaget 7706 flere Enkeltundersøgelser end i 1924—25.

Antallet af Renhedsbestemmelser er gaaet frem med ca. 2500, hvilket staar i Forbindelse med en Fremgang i Antallet af fuldstændige Analyser paa Bekostning af Undersøgelser af Spireevne alene. Sortsbestemmelse af Byg er en Virksomhedsgren, som er i stærk Udvikling. Antallet af saadanne Bestemmelser er i 1925—26 næsten dobbelt saa stort som i 1924—25. Naar Antallet af Kornvægtsbestemmelser og Bestemmelser af fremmed Frø er henholdsvis ca. 800 og ca. 2800 større i Aar end i Fjor, skyldes det saa godt som udelukkende Undersøgelser i Forbindelse med de Side 39 og Side 44 omtalte Forsøg.

III. Gennemsnitstallene for de i 1916—1926 og 1925—1926 undersøgte Frøprøver.

Disse Tal findes for de vigtigste Landbrugsplanters Frø, af hvilke der i disse Aar er blevet undersøgt Prøver, i Tabellerne 1 og 2.

Ligesom i de nærmest foregaaende Aar er der udregnet og anført særlige Gennemsnitstal for Rødkløver af Hersnap-Stammen og Hvidkløver af Morsø- og Strynø-Stammerne.

Desuden har man i Aar beregnet og anført særlige Gennemsnitstal for polsk Rødkløver, og for Timothe er Gennemsnitstal for 1925—26 udregnet for dansk, svensk og amerikansk hver for sig. Til Beregning af Gennemsnitstallene for 1916—26, som de er anførte i Tabel 1, er for 1925—26 for Timothe benyttet Gennemsnitstallene for alle de nævnte tre Avlssteder, og for Rødkløver har man paa tilsvarende Maade benyttet Gennemsnitstallene for de 377 Prøver, der i Tabel 2 er opført under »polsk Avl« og »anden udenlandsk Avl«.

Tabel 1. Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal
for 1916—1926.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renheds- bestemmelser				Spirings- bestemmelser			
			Rent Frø	Affald	Fremmed Kulturfrø	Ukrudsfrø	Spirehastighed	Spireevne af det rene Frø ¹⁾	Rent spiret Frø	
			pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.		
Rødkløver	3569	} 1.70	96.6	2.1	0.7	0.55	74.0	82.2	8.0	79.4
do. Hersnap.....	369 ²⁾		96.4	2.7	0.4	0.47	71.6	79.3	7.4	76.4
Hvidkløver	1306	} 0.719	95.2	2.0	1.9	0.89	67.8	78.4	13.6	74.6
do. Morsø og Strynø	383 ²⁾		95.3	3.0	0.9	0.82	57.0	68.4	20.3	65.2
Alsikekløver	1338	0.697	96.1	1.2	2.3	0.45	79.8	85.0	7.8	81.7
Humle-Sneglebæg	1148	1.67	97.9	1.6	0.2	0.30	69.1	77.5	6.9	75.9
Lucerne	1371	2.00	97.0	1.9	0.7	0.42	67.1	79.2	10.0	76.8
Gul Rundbæg	753	2.52	91.9	3.9	3.2	1.03	61.6	71.9	9.0	66.1
Alm. Kællingetand	1030	1.14	97.6	1.3	0.3	0.82	57.9	76.6	10.9	74.8
Timothe	1461	0.386	97.8	1.2	0.7	0.28	90.0	92.4		90.4
Alm. Rajgræs, dansk	1379	2.12	95.3	2.7	2.0	0.05	93.8	95.4		90.9
Ital. Rajgræs, dansk	1172	2.14	97.6	1.9	0.5	0.04	93.0	95.2		92.9
Eng-Svingel	1298	2.03	92.1	4.7	3.1	0.07	84.8	92.2		81.9
Stivbladet Svingel	293	0.836	79.9	18.2	1.7	0.22	66.3	73.7		58.9
Ager-Hejre	1301	2.08	96.5	2.9	0.4	0.23	88.5	90.7		87.5
Draphavre	886	3.25	88.4	9.6	1.9	0.06	81.4	84.4		74.6
Hundegræs	2093	1.11	88.7	9.7	1.5	0.08	84.3	93.6		83.0
Eng-Rævehale	376	0.872	64.2	33.0	1.7	1.11	60.5	68.7		44.1
Fioringræs	233	0.087	92.9	5.3	0.6	1.19	84.2	90.2		83.8
Alm. Rapgræs	371	0.175	89.9	9.1	0.7	0.32	76.9	83.6		75.2
Eng-Rapgræs	362	0.217	81.5	17.5	0.4	0.59	58.4	79.5		64.8
Fløjlsgræs	275	0.371	79.6	13.1	6.1	1.21	74.8	79.6		63.4
Kamgræs	140	0.589	98.0	0.6	0.8	0.60	58.2	74.1		72.6
Runkelroe	4069	17.8	97.7	2.2	0.1	0.03	71.7	74.9		73.2
Sukkerroe	2262	18.5	97.8	—	2.2	—	72.4	77.3		75.6
Gulerod	1614	1.08	91.9	7.5	0.1	0.45	55.2	66.8		61.4
Turnips	2236	2.12	97.4	2.6	—	0.03	84.1	95.1		92.6
Kaalroe	2280	2.96	98.0	2.0	—	0.04	82.6	92.5		90.7
Havre	4687 ³⁾	36.6	98.7	1.0	0.3	0.03	89.4	95.5		94.3
2rd. Byg	4940 ³⁾	43.8	99.2	0.7	0.1	0.02	94.4	96.9		96.1
6rd. Byg	632 ³⁾	35.4	98.9	0.8	0.2	0.06	95.2	97.3		96.2
Rug	522 ³⁾	29.4	97.2	2.6	0.2	0.03	93.3	96.0		93.3
Hvede	998 ³⁾	41.1	99.3	0.7	—	0.01	86.9	96.8		96.1

¹⁾ Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

²⁾ Kun for 1920—1926.

³⁾ Ikke alle Prøver undersøgte for Renhed.

Tabel 2. Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal
for 1925—1926.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renheds- bestemmelser				Spirings- bestemmelser			
			Rent Frø	Affald	Fremmed Kulturfrø	Ukrudsfrø	Spirehastighed	Spireevne af det rene Frø ¹⁾	Rent spiret Frø	
										pCt.
Rødkløver (<i>Trifolium pratense</i>) polsk Avl	210	1.67	97.8	1.4	0.2	0.56	62.0	84.4	4.0	82.5
do. anden udenlandsk Avl	167		96.8	1.8	0.9	0.47	68.1	84.6	5.8	81.9
do. Hersnap	104		97.2	2.1	0.4	0.32	81.4	87.7	4.9	85.2
Hvidkløver (<i>Trifolium repens</i>)	78	0.751	95.7	1.7	1.9	0.66	66.4	83.0	10.8	79.4
do. Morsø og Strynø	113		96.1	2.3	1.1	0.47	73.3	81.6	13.7	78.4
Alsikekløver (<i>Trifolium hybridum</i>)	133		0.699	96.4	1.2	2.1	0.27	79.7	85.4	7.3
Hl.-Sneglebælg (<i>Medicago lupulina</i>)	130	1.67	98.4	1.3	0.1	0.22	81.4	89.1	1.7	87.7
Lucerne (<i>Medicago sativa</i>)	127	1.98	96.8	1.6	1.0	0.56	66.3	79.9	9.0	77.3
Gul Rundbælg (<i>Anthyllis vulneraria</i>)	83	—	94.0	3.7	1.8	0.53	70.8	83.2	5.3	78.2
Alm. Kællingetand (<i>Lotus corniculatus</i>)	95	1.13	98.1	1.3	0.3	0.33	65.4	84.3	3.7	82.7
Timothe (<i>Phleum pratense</i>) dansk Avl	24	0.394	96.7	1.0	2.0	0.32	93.6	95.6	92.4	
do. svensk Avl	66		95.1	0.7	3.7	0.54	90.7	93.6	89.0	
do. amerikansk og kanadisk Avl	61		98.5	0.9	0.5	0.14	92.6	94.2	92.8	
Alm. Rajgræs (<i>Lolium perenne</i>), dansk	194	2.20	96.8	2.2	1.0	0.04	96.5	97.4	94.3	
Ital. Rajgr. (<i>Lolium multiflorum</i>), dansk	151	2.06	97.7	2.0	0.3	0.02	95.7	96.8	94.6	
Eng-Svingel (<i>Festuca pratensis</i>)	120	1.91	93.9	4.3	1.8	0.04	87.7	92.9	87.2	
Stivbl. Svingel (<i>Festuca duriuscula</i>)	35	0.900	86.3	12.7	0.9	0.15	71.5	79.5	68.6	
Ager-Hejre (<i>Bromus arvensis</i>)	116	2.01	97.1	2.5	0.3	0.15	95.5	96.7	93.9	
Draophavre (<i>Avena elatior</i>)	88	—	91.9	7.6	0.5	0.01	86.7	89.1	81.9	
Hundegræs (<i>Dactylis glomerata</i>)	184	1.09	89.3	9.7	1.0	0.05	86.4	94.0	83.9	
Eng-Rævehale (<i>Alopecurus pratensis</i>)	31	0.892	51.5	45.3	2.0	1.17	67.0	74.5	38.4	
Fioringræs (<i>Agrostis alba</i>)	26	—	91.1	7.0	0.7	1.25	90.2	93.0	84.7	
Alm. Rapgræs (<i>Poa trivialis</i>)	45	0.180	92.1	6.7	1.0	0.25	88.0	92.4	85.1	
Eng-Rapgræs (<i>Poa pratensis</i>)	48	0.224	82.5	17.0	0.2	0.23	64.2	86.8	71.6	
Fljlsgræs (<i>Holcus lanatus</i>)	35	0.303	88.9	1.2	8.6	1.33	79.9	85.2	75.7	
Kamgræs (<i>Cynosurus cristatus</i>)	18	0.513	98.9	0.3	0.5	0.27	72.0	84.8	83.9	
Runkelroe (<i>Beta vulgaris</i>), dansk Avl	446	17.2	97.8	2.1	0.1	0.01	75.9	79.3	77.6	
Sukkerroe (<i>Beta vulgaris saccharifera</i>)	174	18.3	98.1	—	1.9	—	75.6	79.7	78.2	
Gulerod (<i>Daucus carota</i>)	97	1.04	95.7	4.0	0.1	0.16	71.3	78.9	75.5	
Turnip (<i>Brassica camp. var rapifera</i>)	243	2.34	98.5	1.5	—	0.02	89.7	97.0	95.5	
Kaalroe (<i>Brassica napus var. napobras.</i>)	348	2.93	98.8	1.2	—	0.02	89.1	95.8	94.7	
Havre (<i>Avena sativa</i>)	355 ²⁾	35.1	99.3	0.5	0.2	0.01	93.7	98.0	97.3	
2rd. Byg (<i>Hordeum distichum</i>)	388 ²⁾	44.3	99.3	0.6	0.1	0.003	97.7	99.0	98.3	
6rd. Byg (<i>Hordeum vulgare</i>)	69 ²⁾	35.1	98.9	1.0	0.1	0.02	97.3	98.5	97.4	
Rug (<i>Secale cereale</i>)	61 ²⁾	—	98.6	1.3	0.1	—	96.2	98.2	96.8	
Hvede (<i>Triticum vulgare</i>)	121 ²⁾	38.3	99.5	0.5	—	0.002	97.3	98.6	98.1	

¹⁾ Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

²⁾ Ikke alle Prøver undersøgte for Renhed.

Det var mellem Frøhandlere frygtet, at polsk Rødkløver i Aar skulde have en meget lav Spireevne. Gennemsnitstallene, som er beregnede paa Grundlag af Spiringsundersøgelser, der er paabegyndte inden 15. Maj, synes at vise, at denne Frygt var overdreven, selv om hverken polsk eller anden udenlandsk Rødkløver, hvad Spireevne angaar, kan staa Maal med den fortrinlige danske Høst af Hersnap Rødkløver i 1925. Ved Beregningen af Tallene for Renhed, Spireevne og Ukrud i Tabellerne 1 og 2 er siden 1913 for Græs- og Kløverfrø kun medtaget fuldstændige Efteranalyser, d. v. s. Analyseresultater af Prøver, der er undersøgte baade for Renhed, Spireevne og Ukrudsindhold, og om hvilke man ved, at de er udtagne af Leveringer af færdigrenset Frø til Detailhandlere og Forbrugere; fra 1920 er samme Beregningsmaade benyttet for Roefrø med Undtagelse af Sukkerroefrø. Ved Udregning af Runkelroefrøets Spireevne er Analyseresultatet af Prøver, der er angivet at være af udenlandsk Avl, ikke medtaget.

Da der kun er udført forholdsvis faa Efterundersøgelser af Sukkerroefrø og Sædekorn, har man, for at fremskaffe et sikrere Gennemsnitstal for Spireevne af disse Arter, medtaget Spiringsresultaterne af Hovedparten af de Prøver, der kun er undersøgte for Spireevne.

De i Tabellerne 1 og 2 anførte Tal for »Vægt af 1000 Korn i Gram« er for Frø af Runkelroer beregnede paa Grundlag af samtlige Efteranalyser og for Sukkerroefrø af alle Prøver, for hvilke der er foretaget Spiringsundersøgelse, idet der, naar Spireevnen for disse Frøarter skal undersøges, altid tillige foretages Kornvægtsbestemmelse. For alle andre Frøarter bestemmes Kornvægten siden 1917—18 kun, naar det forlanges, og da dette meget sjældent er Tilfældet for Efteranalysernes Vedkommende, har man i de sidste 8 Aar ved Udregningen af Kornvægtstallene benyttet alle foreliggende Resultater.

For de Arter af Græs- og Kløverfrø, der avles her i Landet, er de i Tabellerne anførte Tal Gennemsnit af et meget stort Antal Kornvægtsbestemmelser, især af Danske Landboforeningers Frøforsynings Avl. For Arter, der importeres, samt for Kaalroe-, Turnips- og Gulerodsfrø er Gennemsnitstallet fremgaaet af et forholdsvis mindre Antal Undersøgelser. For Rødkløver hviler Gennemsnitstallet for Kornvægt i de sidste 8 Aar af de nævnte Grunde fortrinsvis paa Undersøgelser af sildig Rødkløver af dansk Avl.

»Spirehastigheden« udtrykkes ved det Procentantal Frø, der er spirede i omtrent $\frac{1}{3}$ af den hele Spiretid. Hvor der i Rubriken for Spireevne er anført to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

Ved »normal Spireevne«, »normal spirende« og tilsvarende Udtryk forstaar Statsfrøkontrollen Gennemsnitstillene i det sidst forløbne Tiaar for paagældende Frøart, Sort eller Avlsomraade, saafremt fornødent paalidelige Gennemsnitstal efter Statsfrøkontrollens Skøn foreligger. Ved normal Spireevne for et bestemt Aar forstaas Gennemsnitstillene for det paagældende Beretningsaar.

Efter de reviderede Erstatningsregler er der i Udtrykket »Solgt efter Statsfrøkontrollens Regler« lagt Betydningen af en bestemt Garanti, selv om der ikke nævnes Garantital. For Brugsfrø betragtes i saa Fald Gennemsnitstillene for det sidst forløbne Tiaar som Garantital. For Ukrudsindholdet i nogle Græsfrøarter vil Statsfrøkontrollen dog ikke regne med de direkte fundne Gennemsnitstal for Tiaaret 1916—26, men med de Side 8 og 9 anførte Tal, ved hvilke der er taget Hensyn til de forskellige Frøarters Indhold af Blød Hejre.

For »Stamfrø«, hvorunder ogsaa Frø solgt »til Frøavl« eller under lignende Betegnelser, gælder, hvad Renhed og Spireevne angaar, under de nævnte Forhold ligeledes Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal som Garantital. For Indhold af fremmed Kulturfrø og Ukrudsfrø betragtes i dette Tilfælde nedennævnte Maksimumstal som garanterede. Disse Tal er baserede paa Undersøgelsesresultater vedrørende Partier, der i de senere Aar er benyttede som Stamfrø.

Materialet omfatter fra 30 til henimod 300 Partier af hver af de forskellige Arter, hvorom der er Tale.

	Fremmed Kulturfrø pro Mille = g pr. kg		Ukrudsfrø pro Mille = g pr. kg
Rødkløver	1.5		3
Hvidkløver	3		6
Alsikekløver	3 +	indtil 6 Hvidkløver	6
Humle-Sneglebælg	1.5		1.5
Timothe	1.5		1.5
Alm. Rajgræs	1 +	indtil 8 Ital. Rajgræs	0.3
Ital. Rajgræs	1		0.3
Hundegræs	1		0.3
Eng-Svingel	1		0.3
Ager-Hejre	1		0.3

Gennemsnitstallene kan efter den Maade, hvorpaa de er beregnede, benyttes som Norm for, hvad der kan fordres af almindelig gode Frøvarer af de forskellige Arter.

Sammenlignes Gennemsnitstallene for 1925—26 (Tabel 2) med Tallene for 1916—26 (Tabel 1), faar man at vide, hvorledes Frøvarerne i det forløbne Aar staar i Forhold til Frøvarer, undersøgte i de 10 sidst forløbne Aar. I de fleste Tilfælde er Forskellene ganske smaa, men enkelte Afvigelser herfra maa dog bemærkes.

Paafaldende er det lave Indhold af haarde Korn hos Bælgplantefrø i 1925—26. Dette staar uden Tvivl i Forbindelse med, at Prøverne af disse Frøarter, for saa vidt de ikke kunde tages i Arbejde umiddelbart efter Modtagelsen, i Aar er blevet opbevaret ikke i de tørre Laboratorielokaler, men i et uopvarmet Rum, hvor Temperatur og Fugtighed mere svarede til Forholdene i almindelige Lagerrum. Prøvernes Henliggen i et opvarmet, tørt Lokale kan under visse Omstændigheder øge Indholdet af haarde Korn betydeligt, hvilket i øvrigt er nærmere omtalt Side 45.

Det er allerede nævnt, at Spireevnen af Rødkløver af dansk Avl var meget høj i 1925, og det samme gælder danskavlet Hvidkløver og, om end i mindre udpræget Grad, Græsfrø og andre Frøarter af dansk Avl, saaledes ogsaa Runkelroefrø.

Naar Gulerodsfrø i Aar har haft 12.1 pCt. højere Spireevne end i Tiaaret 1916—26, skyldes det især, at Tiaarstallet er lavt, fordi der i nogle Aar har været meget daarligt spirende Gulerodsfrø i Markedet som Følge af, at en væsentlig Del har været gammelt Frø fra et enkelt Aar, i hvilket Produktionen af Gulerodsfrø var altfor stor.

Naar Spireevnen af Humle-Sneglebælg, Gul Rundbælg, Draphavre og Stivbladet Svingel i 1925—26 ligger adskillige pCt. over Tiaarstallene, maa Aarsagen ligeledes snarere søges i, at Tiaarstallene, paavirket af de daarlige Kvaliteter, som stod til Raadighed under og umiddelbart efter Krigen, er lave, end i, at Tallene for 1925—26 er særlig høje.

Renheden for Fløjlsgæs er 9.3 pCt. højere i 1925—26 end i 1916—26. Aarsagen hertil er, at denne Frøart nu oftest fremkommer i Handelen uden Yderavner (afskallet) og derfor i Reglen har et langt mindre Indhold af Affald end tidligere;

ogsaa Spireevnen er for denne Frøart betydelig højere i 1925—26 end i 1916—26.

For Eng-Rævehale er Renheden betydelig lavere i 1925—26 end i Tiaaret forud. Denne Frøart synes i det hele at blive af stedse ringere Beskaffenhed; som anført Side 73, skyldes det, dels at Indholdet af Frø, angrebet af Rævehalemyggens Larve, er i stadigt Tiltagende, dels at Prøverne indeholder en Mængde golde Korn og meget Ukrud, særlig Mose-Bunke (*Aira caespitosa*), der ofte findes i stor Mængde i Prøverne, saa denne Ukrudsplante ganske tager Magten fra Rævehalen. Det var ønskeligt, om det var muligt ved en rationel Avl af Rævehalefrø paa mindre Øer, hvor denne Art i øvrigt ikke forekom, og hvor der derfor ingen Rævehalemyg fandtes i Nærheden, at fremskaffe en brugbar Frøvare.

IV. Efterundersøgelser af Prøver med opgivne Garantital.

Antallet af Prøver, der i 1925—26 er modtagne til Efteranalyse, er 3845.

For 3660 af disse Prøver var det opgivet Frøkontrollen, hvad der ved Salget var garanteret, medens dette ikke er kendt for de øvrige Prøver.

For saa godt som alle Prøver af Græs-, Kløver- og Rodfrugtfrø omfatter Garantien baade Renhed, Spireevne og Indhold af Ukrud. For Grønfoderplanter er der derimod som Regel kun ydet Garanti for Spireevne.

I Tabel 3 findes der en Oversigt over Resultaterne af Efteranalyserne. For de Prøver, for hvilke Garantien kendes, er det angivet, hvor mange der er saa meget ringere end de garanterede Tal, at det efter Statsfrøkontrollens Regler medfører Erstatningspligt; Prøverne er for Renhedens Vedkommende grupperede i fire Rubrikker, efter som Renheden er henholdsvis 1—3, 3—5, 5—8 og over 8 pCt. lavere end garanteret; paa samme Maade i fire Rubrikker for Spireevnen, efter som denne er 3—6, 6—9, 9—15 og over 15 pCt. for lav.

Af de 3660 Prøver har 39 — d. v. s. 1.1 pCt. (i Fjor 1.6 pCt.) — ved Undersøgelsen vist sig at have en saa meget lavere Renhed end garanteret, at den gældende Latitude er overskredet, i hvilke Tilfælde der efter Statsfrøkontrollens Erstatningsregler skal ydes Erstatning for hele Forskellen mellem den garante-

Tabel 3. Oversigt over udførte Efteranalyser.

Frøart	Prøver, for hvilke Garantitallene var opgivne										Antal Prøver, for hvilke Garantitallene ikke var opgivne	
	I alt under søgt	Antal Prøver, for hvilke der er Erstatningspligt										
		Renhed under Garantigrænsen				Spireevne under Garantigrænsen				Ukrud over Garantigrænsen		
		1—3 pCt.	3—5 pCt.	5—8 pCt.	8 pCt. og der-over	3—6 pCt.	6—9 pCt.	9—15 pCt.	15 pCt. og der-over			
Rødkløver	456	—	—	—	—	8	18	7	4	12	25	
Hvidkløver	176	—	—	—	—	—	—	—	—	3	15	
Alsikekløver	126	2	1	—	—	—	1	—	—	2	7	
Blodkløver	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Humle-Sneglebælg	118	—	—	—	—	2	—	—	—	2	12	
Lucerne	124	1	—	—	—	1	6	—	—	6	3	
Gul Rundbælg	77	5	1	—	—	2	2	2	—	—	7	
Alm. Kællingetand	90	—	—	—	—	1	6	—	—	—	5	
Timothe	141	—	—	—	—	—	—	1	—	—	10	
Alm. Rajgræs	185	2	—	—	—	—	—	—	—	—	10	
Ital. Rajgræs	144	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	
Eng-Svingel	113	4	4	—	—	—	1	—	—	—	7	
Stivbladet Svingel	32	—	1	3	1	—	—	2	1	—	3	
Ager-Højre	111	1	1	—	—	—	—	—	—	6	7	
Draphavre	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
Hundegræs	177	—	5	1	—	3	1	—	—	2	8	
Eng-Rævehale	29	—	1	1	—	—	—	—	—	2	2	
Fioringræs	26	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	
Alm. Rapgræs	42	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	
Eng-Rapgræs	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
Fløjsgræs	33	—	2	—	—	—	—	—	—	8	3	
Kamgræs	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Runkelroe	457	—	—	—	—	—	3	2	1	—	12	
Sukkerroe	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gulerod	99	—	—	—	—	—	1	—	—	1	5	
Turnips	235	2	—	—	—	—	—	—	1	3	8	
Kaalroe	341	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7	
Ært	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
Serradela	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Hestebønne	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Vikke	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Gul Lupin	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sølvboghvede	9	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	
Spergel	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gul Sennep	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Solsikke	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Majs	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Blandfrø	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
I alt...	3660	17	16	5	1	17	40	16	7	51	185	

rede og den fundne Renhed. Latituden for Spireevne er overskredet i 80 af Tilfældene, d. v. s. 2.2 pCt., (i Fjor 3.5 pCt.). I 51 Tilfælde = 1.4 pCt. (i Fjor 0.8 pCt.) er Ukrudsindholdet saa højt, at det medfører Erstatningspligt. For 2 Prøver = 0.05 pCt. var baade Renhed og Spireevne for lav; 7 = 0.19 pCt. var erstatningspligtige baade for Renhed og Ukrudsindhold og 3 = 0.08 pCt. baade for Spireevne og Ukrudsindhold.

Efterundersøgelser af Prøver af særlig kontrollerede Forretningers Leveringer.

En væsentlig Del af de i Tabel 3 omhandlede Resultater af Efterundersøgelser stammer fra 31 Forretninger og Frøomsætningsorganisationer, hvis Detailsalg af Kløver-, Græs- og Roefrø ifølge skriftlig Overenskomst med Statsfrøkontrollen kontrolleres ved den »selvvirkende Kontrol«. Dennes Arbejdsmaade er i Korthed følgende:

De kontrollerede Firmaer er forpligtede til at yde Garanti med Hensyn til Renhed, Spireevne og Indhold af Ukrudsfrø for alt Kløver-, Græs- og Roefrø, de inden 7. April sælger til Landmænd og dissers Organisationer, Brugsforeninger eller Købmænd (Detailhandlere).

Statsfrøkontrollen fremskaffer og undersøger 2—6 Prøver af hvert Parti. Svarer de fundne Resultater ikke til de opgivne Garantier, skal Sælgeren yde Erstatning, ikke blot til de Købere, af hvis Levering der foreligger Prøver, men til alle Købere af det paagældende Parti.

Ved Sæsonens Afslutning udarbejder Statsfrøkontrollen for hvert kontrolleret Firma en Oversigt over Resultaterne af samtlige Prøver fra vedkommende Firma. Disse Oversigter sendes af Statsfrøkontrollen til alle, fra hvem der foreligger Prøver, og Sælgeren skal sende dem til alle andre Kunder.

(En mere udførlig Forklaring angaaende den selvvirkende Kontrols Udøvelse findes i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1922—23, Tidsskrift for Planteavl, 30. Bind, Side 312 og følg.)

De i Tabel 4 anførte 31 Frøleverandører har i det omhandlede Arbejdsaar underkastet sig denne Form for Kontrol af deres Frøleveringer og har paa en enkelt Undtagelse nær paa Tro og Love underskrevet Erklæring om, at der har været forelagt Statsfrøkontrollen Adresser paa samtlige indenlandske Kunder af forannævnte Kategorier, der i det her omhandlede

Tabel 4. Oversigt over, hvorledes de undersøgte Prøver af garanterede Tal for Renhed,

De kontrollerede Forretninger	Antal undersøgte Prøver		Prøver, for hvilke Renheden									
			er højere end eller lig med Garantien		er lavere end Garantien		er saa meget lavere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt					
			Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.		
											1	2
Fællesforen. for Danmarks Brugsforeninger.	745	598	80.3	147	19.7	10	1.3					
Fr. Dreyer, Aarhus	261	217	83.1	44	16.9	0	0					
Dansk Frøhandel. A/S, Kolding	191	142	74.3	49	25.7	0	0					
Frøcontoret, Kolding	147	120	81.6	27	18.4	1	0.7					
Langlands Frøavls-Komp., A/S, Rudkøbing	147	105	71.4	42	28.6	1	0.7					
Markfrøkompagniet, A/S, Kolding	136	106	77.9	30	22.1	0	0					
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers	135	108	80.0	27	20.0	2	1.5					
M. Jørgensens Frøhdl. og Plantesk., Grejsdalen	118	99	83.9	19	16.1	4	3.4					
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	107	87	81.3	20	18.7	1	0.9					
Skive Markfrøkontor, Skive	94	73	77.7	21	22.3	0	0					
A/S Sønderjydsk Frøforsyning. Aabenraa..	93	62	66.7	31	33.3	4	4.3					
Dansk Landmandsforenings Frøsalg, Kolding	85	56	65.9	29	34.1	5	5.9					
Det jydsk Frøavlskompagni, A/S, Horsens.	85	62	72.9	23	27.1	3	3.5					
Nordjysk Frøkompagni, Hjørring	78	64	82.0	14	18.0	0	0					
Sydfyns Frøavl, Svendborg	76	63	82.9	13	17.1	0	0					
I. E. Ohlsens Enke (Markfrøafd.), København	75	55	73.3	20	26.7	1	1.3					
Vendsyssels Frøforsyning & Frøavl, Hjørring	75	61	81.3	14	18.7	0	0					
Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing...	73	64	87.7	9	12.3	0	0					
Alsisk Frøavls-Andelsselskab, Sønderborg..	72	65	90.3	7	9.7	0	0					
Sydjydsk Frøkompagni, Vejle	68	53	77.9	15	22.1	0	0					
Anton Nielseus Frøavl & Frøeksport, Kolding	66	50	75.8	16	24.2	0	0					
Sydsjællands Frø-Kompagni, Næstved	66	51	77.3	15	22.7	0	0					
Bornholms Frø- & Saasæd-Centr., A/S, Rønne	62	41	66.1	21	33.9	2	3.2					
Markfrøkontoret, Hobro	55	43	78.2	12	21.8	0	0					
Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel	54	48	88.9	6	11.1	0	0					
Skjern Markfrøkontor, Skjern	51	42	82.4	9	17.6	0	0					
Oluf Thielst, Haderslev	49	46	93.9	3	6.1	0	0					
A/S Brønderslev Frøkontor, Brønderslev ..	48	36	75.0	12	25.0	0	0					
Dybro Jørgensen, Sindal	42	31	73.8	11	26.2	0	0					
A/S Mercur, Havndal	33	24	72.7	9	27.3	1	3.0					
M. Larsen, Bindslev, Sindal	23	17	73.9	6	26.1	0	0					
I alt i 1925—26...	3410	2689	78.9	721	21.1	35	1.0					
I alt forrige Aar (1924—25)...	3629	2789	76.9	840	23.1	58	1.6					

de kontrollerede Forretningers Leveringer har svaret til de Spireevne og Ukrudsindhold.

Prøver, for hvilke Spireevnen				Prøver, i hvilke Ukrudsindholdet				Erstatningspligtigt Procentdel af den samlede leverede og kontrollerede Frømengde			Rent spiret Frø mindre end garanteret i de erstatningspligtige Leveringer i pCt. af garanteret rent spiret Frø i alt	Ukrudfrø mere end garanteret i de for Ukrudsindhold erstatningspligtige Leveringer i pro Mille af det samlede leverede Antal kg Frø				
er højere end eller lig med Garantien		er lavere end Garantien		er saa meget lavere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt		er lavere end eller lig med Garantien		er højere end Garantien		er saa meget højere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt			for Renhed og Spireevne	for Ukrudsindhold	i alt	
Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.					
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
503	67.5	242	32.5	19	2.6	639	85.8	106	14.2	3	0.4	1.253	—	1.253	0.0480	—
178	68.2	83	31.8	5	1.9	220	84.3	41	15.7	4	1.5	0.079	0.284	0.363	0.0056	0.0080
137	71.7	54	28.3	1	0.5	168	88.0	23	12.0	6	3.1	0.004	1.726	1.730	0.0003	0.0728
122	83.0	25	17.0	0	0	135	91.8	12	8.2	0	0	—	0	—	—	0
78	53.1	69	46.9	2	1.4	111	75.5	36	24.5	0	0	0.108	0	0.108	0.0076	0
75	55.1	61	44.9	7	5.1	110	80.9	26	19.1	3	2.2	0.257	0.080	0.337	0.0294	0.0060
82	60.7	53	39.3	1	0.7	122	90.4	13	9.6	0	0	0.204	0	0.204	0.0151	0
92	78.0	26	22.0	0	0	100	84.7	18	15.3	2	1.7	0.091	0.058	0.096	0.0036	0.0076
72	67.3	35	32.7	3	2.8	93	86.9	14	13.1	2	1.9	8.187	0.016	8.153	0.3412	0.0011
67	71.3	27	28.7	4	4.3	82	87.2	12	12.8	0	0	0.284	0	0.284	0.0082	0
66	71.0	27	29.0	2	2.2	76	81.7	17	18.3	4	4.3	0.361	0.397	0.478	0.0088	0.0161
60	70.6	25	29.4	4	4.7	74	87.1	11	12.9	2	2.4	5.372	0.211	5.372	0.3471	0.0095
47	55.3	38	44.7	1	1.2	68	80.0	17	20.0	3	3.5	0.144	0.022	0.166	0.0083	0.0006
43	55.1	35	44.9	2	2.6	63	80.8	15	19.2	2	2.8	0.058	0.056	0.114	0.0030	0.0098
67	88.2	9	11.8	0	0	59	77.6	17	22.4	0	0	0	0	0	0	0
49	65.3	26	34.7	5	6.7	57	76.0	18	24.0	4	5.3	14.629	3.895	18.524	2.8421	0.2145
57	76.0	18	24.0	2	2.7	67	89.3	8	10.7	0	0	3.233	0	3.233	0.2020	0
53	72.6	20	27.4	0	0	66	90.4	7	9.6	1	1.4	0	0.025	0.025	0	0.0023
55	76.4	17	23.6	1	1.4	64	88.9	8	11.1	0	0	0.001	0	0.001	0.0002	0
46	67.6	22	32.4	1	1.5	58	85.3	10	14.7	0	0	0.068	0	0.068	0.0066	0
45	68.2	21	31.8	0	0	60	99.9	6	9.1	0	0	0	0	0	0	0
45	68.2	21	31.8	0	0	54	81.8	12	18.2	4	6.1	0	2.871	2.871	0	0.1224
41	66.1	21	33.9	8	12.9	48	77.4	14	22.6	7	11.3	25.889	18.425	30.382	1.0133	0.7262
36	65.5	19	34.5	1	1.8	47	85.5	8	14.5	2	3.6	0.167	7.092	7.259	0.0101	0.0783
40	74.1	14	25.9	0	0	45	83.3	9	16.7	1	1.9	0	0.255	0.255	0	0.0115
38	74.5	13	25.5	3	5.9	41	80.4	10	19.6	1	2.0	5.002	0.070	5.072	0.3021	0.0023
35	71.4	14	28.6	0	0	46	93.9	3	6.1	0	0	0	0	0	0	0
30	62.5	18	37.5	1	2.1	39	81.3	9	18.7	0	0	0.054	0	0.054	0.0037	0
27	64.3	15	35.7	1	2.4	40	95.2	2	4.8	0	0	10.223	0	10.223	0.8221	0
19	57.6	14	42.4	1	3.0	30	90.9	3	9.1	0	0	2.340	0	2.340	0.2059	0
16	69.6	7	30.4	0	0	21	91.3	2	8.7	0	0	0	0	0	0	0
2321	68.1	1089	31.9	75	2.2	2903	85.1	507	14.9	51	1.5	1.123	0.273	1.358	0.0705	0.0108
2247	61.9	1382	38.1	124	3.4	2811	77.5	818	22.5	31	0.9	1.185	0.103	1.284	0.0683	0.0071

Aar har modtaget Græs-, Kløver- og Rodfrugtfrø. Firmaet I. E. Ohlsens Enke har ikke afgivet en saadan Erklæring, men meddelt Statsfrøkontrollen, at Erklæringen ikke kunde fremskaffes, da Skandinavisk Frøkompagni af 1925 A/S, til hvem Ekspeditionen af de af I. E. Ohlsens Enke optagne Bestillinger af Markfrø blev overdraget, da dette Firmas Markfrøafdeling i Januar 1926 blev ophævet, ikke har villet afgive den tilsvarende Erklæring over for Firmaet I. E. Ohlsens Enke.

Foruden de i Tabel 4 nævnte Firmaer havde Midtjydske Landboeres Frøforsyning A/S underskrevet Overenskomst om den selvvirkende Kontrol, men Firmaet ophørte inden Frøsesonen begyndte.

For hvert Firma er det i Tabel 4 anført, hvor mange Prøver der er undersøgte, og hvorvidt disse har svaret til de stillede Garantier. Firmaerne er — som det ses af Tabellens 1. Rubrik — ordnede efter Antallet af undersøgte Prøver. Da Prøvernes Antal mere maa rette sig efter det Antal Partier, Firmaet udbyder, end efter Størrelsen af det samlede Salg, kan Prøveantallet ikke tages som Maal for Størrelsen af Firmaernes Omsætning.

Tabellen omfatter alle Prøver af Græs-, Kløver- og Roefrø; derimod er Prøver af Blandfrø og Grønfoderplanter ikke medtagne i denne.

Ved Studium af Tabellen vil man for hvert enkelt Firma og for hvert enkelt Forhold, for hvilket der er garanteret, se, hvor mange Prøver der er lige saa gode som garanteret eller bedre, og hvor mange der er daarligere, samt hvor mange der er saa meget ringere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt. For lettere at kunne drage Sammenligning er disse Forhold foruden ved »Antal Prøver« tillige anført i pCt. af de enkelte Firmaers samlede Antal Prøver.

I næstnederste Linie vil man finde de tilsvarende Tal for alle Firmaer under eet, og til Sammenligning hermed er i Tabellens nederste Linie anført de tilsvarende Tal for 1924—25.

Tallene i Rubrikkerne 20, 21 og 22 angiver, hvor mange kg der er Erstatningspligt for pr. 100 kg leveret Frø henholdsvis for Mangle ved Renhed og Spireevne (i nogle Tilfælde for begge Dele), for Ukrudsindhold alene og i alt for et eller flere af de Forhold, der er garanteret for.

I alt er der af de Frøarter, Tabellen omfatter, kontrolleret 7 008 181 kg, hvoraf 78 733 kg er erstatningspligtige for

Renhed eller Spireevne og 19114 kg for Ukrudsindhold (en Del deraf tillige for Renhed eller Spireevne). I alt skal der ydes Erstatning for Mangler ved 95176 kg eller 1.358 pCt. af den samlede Mængde.

Af disse Tal fremgaar det imidlertid ikke, hvor meget lavere end garanteret Renheden og Spireevnen har været; ethvert Kilogram, der har været Erstatningspligt for, har, hvad enten Prøven deraf har manglet lidt eller meget i at svare til de garanterede Tal, haft samme Indflydelse paa Beregningen af de i Rubrikkerne 20, 21 og 22 anførte Tal.

Et bedre Maal for Manglerne med Hensyn til Renhed og Spireevne har man i den Vægtmængde rent spiredygtigt Frø, som er leveret for lidt i de erstatningspligtige Leveringer. Denne Størrelse er beregnet for hvert Firma og i Rubrik 23 angivet i pCt. af den samlede Mængde garanteret rent spiredygtigt Frø. I Rubrik 24 er Vægtmængden af Ukrudsfrø ud over Garantien anført i kg pr. 1000 kg leveret Frø.

En Streg i Tabellens 5 sidste Rubrikker betyder, at det nøjagtige Tal i Rubrikkerne 20, 21 og 22 er mindre end 0.0005 og i Rubrikkerne 23 og 24 mindre end 0.00005.

Som det ses af de 5 sidste Rubrikker i Tabel 4, Side 24—25, er det meget forskelligt, i hvilken Grad de enkelte Firmaers Leveringer har medført Erstatningspligt. Det bør imidlertid huskes, at Erstatningspligten ikke blot er afhængig af Undersøgelsesresultaterne, men ogsaa af Garantitallene. Erstatningspligten er derfor ikke noget Maal for, hvilke Kvaliteter der er leverede.

Ved Opstillingen i Tabel 5, Side 28, har man taget Sigte paa at vise, hvorledes Beskaffenheden af hvert Firmas Leveringer har været med Hensyn til de undersøgte Forhold.

Tabellen er udarbejdet paa følgende Maade:

For hvert enkelt Parti er paa Grundlag af de foreliggende Resultater af Efteranalyser udregnet Gennemsnitstal for Renhed, Spireevne og Ukrudsindhold. Disse Gennemsnitstal er derefter for hvert Parti sammenlignede med Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for 1925—26 (se Side 17). Partierne er paa Grundlag af denne Sammenligning inddelte i fire Klasser (a, b, c og d) efter Renhed og Spireevne og fire (1, 2, 3 og 4) efter Ukrudsindhold. Det er derefter for hvert Firma opgjort, hvor mange kg der skal henføres til hver af disse Klasser, og i Tabel 5 er det anført, hvor mange pCt. af den Frømængde,

Tabel 5. Procentisk Fordeling af de enkelte Firmaers samlede Salg i de foran nævnte Grupper.

De kontrollerede Forretninger	Renhed og Spireevne				Ukrudsindhold			
	Partigenomsnittet højere end eller lig med de Side 29 og 30 anførte Tal	Partigenomsnittet svarer inden for Latituden til Gennemsnitstallene for 1925—26	Partigenomsnittet mellem 1 og 2 Gange Latituden lavere end Gennemsnitstallene for 1925—26	Partigenomsnittet mere end 2 Gange Latituden lavere end Gennemsnitstallene for 1925—26	Partigenomsnittet lavere end eller lig med de Side 29 og 30 anførte Tal	Partigenomsnittet svarer inden for Latituden til Gennemsnitstallene for 1925—26	Partigenomsnittet mellem 1 og 2 Gange Latituden højere end Gennemsnitstallene for 1925—26	Partigenomsnittet mere end 2 Gange Latituden højere end Gennemsnitstallene for 1925—26
	a	b	c	d	1	2	3	4
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Fællesforen. for Danmarks Brugsforen...	18	81	1	0	27	73	— ¹⁾	0
Fr. Dreyer, Aarhus	19	74	7	0	13	83	4	—
Dansk Frøhandel, A/S, Kolding	30	66	3	1	47	51	2	0
Frøcontoret, Kolding	42	57	1	0	32	68	—	0
Langelands Frøavls-Komp., A/S, Rudkøb.	2	95	2	1	12	83	1	4
Markfrøkompagniet, A/S, Kolding	7	91	2	—	21	78	1	—
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers	9	84	7	0	30	68	1	1
M. Jørgensens Frøh. og Plantesk., Grejsdalen	40	59	1	—	31	65	2	2
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	39	60	1	—	24	75	1	—
Skive Markfrøkontor, Skive	10	89	—	1	20	78	2	0
A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa	29	65	6	0	16	79	2	3
Dansk Landmandsforen. Frøsalg, Kolding	27	73	—	—	47	43	10	0
Det jydsk Frøavlskomp., A/S, Horsens.	11	84	5	—	17	73	8	2
Nordjydsk Frøkompagni, Hjørring	29	71	—	0	19	76	5	—
Sydfyns Frøavl, Svendborg	33	65	2	—	30	68	2	0
I. E. Ohlsens Enke (Markfrøafd.), Københ.	20	58	8	14	22	66	10	2
Vendsyssels Frøfors. & Frøavl, Hjørring.	38	58	4	0	43	54	3	0
Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing.	32	68	—	—	30	66	2	2
Alsisk Frøavls-Andelsselskab, Sønderborg	31	65	4	—	20	77	2	1
Sydjydsk Frøkompagni, Vejen	27	70	3	—	30	66	4	0
Anton Nielsens Frøavl & Frøeksp., Kolding	47	52	1	0	44	56	—	0
Sydsjællands Frø-Kompagni, Næstved ..	27	69	4	0	34	61	1	4
Bornholms Frø- & Saas-Centr., A/S, Rønne	29	54	16	1	24	56	15	5
Markfrøkontoret, Hobro	14	68	18	0	29	63	7	1
Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel	63	36	1	0	45	55	0	—
Skjern Markfrøkontor, Skjern	10	84	6	0	36	54	9	1
Oluf Thielst, Haderslev	48	48	4	0	60	40	0	—
A/S Brønderslev Frøkontor, Brønderslev	19	66	14	1	31	65	0	4
Dybroy Jørgensen, Sindal	25	74	1	0	40	57	3	—
A/S Mercur, Havndal	17	79	1	3	23	73	2	2
M. Larsen, Bindeslev, Sindal	6	93	1	0	32	63	5	0
I alt...	22	76	2	—	27	71	2	—

¹⁾ — betyder, at Tallet ligger mellem 0 og 0.5.

som hvert Firma har solgt, der er kommet i de forskellige Klasser.

Klasse a omfatter Partier, hvis Renhed og Spireevne er 2—4 pCt. højere end Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for de paagældende Arter (se nærmere nedenfor).

Klasse b omfatter alle Partier, hvis Renhed og Spireevne inden for de sædvanlige Latituder svarer til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for 1925—26.

Til Klasse c er henført de Partier, hvis Renhed eller Spireevne har været mellem 1 og 2 Gange Latituden lavere end de tilsvarende Gennemsnitstal for 1925—26.

Endelig er til Klasse d henregnet Partier, hvis Renhed eller Spireevne var mere end 2 Gange Latituden lavere end de tilsvarende Gennemsnitstal.

Klasserne c og d angiver saaledes tilsammen den Procentmængde af Frø, for hvilken der vilde være Erstatningspligt, hvis Gennemsnitstillene var garanterede.

Paa ganske tilsvarende Maade er Partierne henført til Klasserne 1, 2, 3 og 4 efter deres Indhold af Ukrud, saaledes at Klasse 1 omfatter Partierne med mindst Ukrudsindhold, Klasse 2 Partierne, der inden for Latituderne svarer til Gennemsnitstillene, og Klasserne 3 og 4 Partierne, hvis Ukrudsindhold er saa meget højere end Gennemsnitstillene, at Latituden ikke kan dække Forskellen. For Klasse 3 er Ukrudsindholdet mellem 1 og 2 Gange Latituden højere end Gennemsnitstillene, og for Klasse 4 mere end 2 Gange Latituden højere end Gennemsnitstillene.

Som Betingelse for at kunne henføres til Klasse a for Renhed og Spireevne eller Klasse 1 for Ukrudsindhold er det krævet, at Gennemsnitstillene for Partiet skulde være lig med eller bedre end de for de enkelte Arter og Sorter nedenfor anførte Tal.

	pCt. Renhed	pCt. Spireevne	pCt. Ukrud
Rødkløver, tidlig, polsk	98	92	0.30
do. anden udenlandsk Avl	98	94	0.30
do. Hersnap	98	94	0.30
Hvidkløver	98	97	0.40
do. Morsø og Strynø	98	97	0.40
Alsikekløver	98	96	0.15
Humle-Sneglebæg	98	94	0.15
Lucerne	98	92	0.30

	pCt. Renhed	pCt. Spireevne	pCt. Ukrud
Gul Rundbælg	96	92	0.30
Alm. Kællingetand.....	98	92	0.20
Timothe	98	97	0.10
do. dansk Avl.....	98	97	0.30
do. svensk Avl.....	96	96	0.40
Alm. Rajgræs	98	97	0
Ital. Rajgræs	98	97	0
Eng-Svingel	96	96	0
Stivbladet Svingel	90	85	0.05
Ager-Hejre.....	98	97	0.05
Draphavre	94	94	0
Hundegræs.....	92	97	0
Eng-Rævehale.....	65	75	0.50
Fioringræs	94	95	0.50
Alm. Rapgræs.....	95	95	0.05
Eng-Rapgræs.....	86	90	0.05
Fløjlgræs	92	90	0.50
Kamgræs	98	88	0.05
Runkelroe, dansk Avl.....	98	82	0
do. udenlandsk Avl	98	85	0
Gulerod	97	82	0.10
Turnips	98	97	0
Kaalroe.....	98	97	0

Disse Tal er fastsatte under Hensyn til Gennemsnitstallene for 1925—26, saaledes at Tallene for Renhed og Spireevne i Reglen ligger 2—4 pCt. højere end de tilsvarende Gennemsnitstal; dog har man i intet Tilfælde som Betingelse for at henføre et Parti til Klasse a sat højere Tal end 98 pCt. for Renhed og 97 pCt. for Spireevne, selv om de paagældende Gennemsnitstal laa stærkt op imod eller endog overskred disse Grænser.

Som Betingelse for at henføres til Klasse 1 er, som det vil ses ovenfor, for mange Græsfrøarter og for alle Roefrøarter undtagen Gulerodsfrø krævet, at der ikke er fundet Ukrud ved Undersøgelsen her.

Erstatningsreglernes Bestemmelse om, at overskydende Spireevne i visse Tilfælde kan dække manglende Renhed og omvendt, er fulgt ved Klasseinddelingen, ligeledes Erstatningsreglernes Bestemmelse om Vurderingen af haarde Korn.

7 af de Firmaer, hvis Salg har været underkastet den selv-virkende Kontrol, har solgt større eller mindre Mængder af Blandfrø af Græs- og Kløverfrø — i alt 123 310 kg.

Ved Salg af Blandfrø skal det opgives Statsfrøkontrollen, i hvilket Mængdeforhold de forskellige Arter indgaar i Blandingen, samt hvilken Spireevne der garanteres for hver af de paagældende Arter. Blandingsforholdet kontrolleres ved almindelig Renhedsundersøgelse af de foreliggende Prøver. For Spirings Vedkommende undersøges for hver Prøve kun enkelte af de Arter, som findes deri, væsentligt fordi en gennemført Spiringsanalyse af alle de Arter, der findes i en saadan Prøve, vilde medføre et uforholdsmæssigt stort og derfor ogsaa meget bekosteligt Arbejde. Skønt Statsfrøkontrollen vælger forskellige Arter til Spiringsundersøgelse, hvor der foreligger flere Prøver af et Parti — eller dog flere Prøver af Blandfrø fra samme Leverandør —, er den Mulighed ikke udelukket, at en eller anden Art, som indgaar i Blandingerne i smaa Mængder, ikke bliver kontrolleret, hvad Spireevnen angaar. Kontrollen er altsaa ikke fuldt saa effektiv for Blandfrø som for Frø, der sælges i ublandet Tilstand.

Af Blandfrø er i 1925—26 under den selvvirkende Kontrol undersøgt 56 Prøver, hvoraf ingen har medført Erstatningspligt.

I Tabel 6 er anført forskellige Forhold vedrørende Kontrollen med Blandfrø for hvert Firma, der har deltaget i dette Salg.

Tabel 6. Undersøgelser af Blandfrø.

De kontrollerede Forretninger	Antal Partier Blandfrø kontrolleret	Mængden af solgt Blandfrø i pCt. af Firmaets samlede Salg af Frø	Antal undersøgte Prøver af Blandfrø	Antal Prøver, der medfører Erstatningspligt	Erstatningspligtig Mængde Blandfrø i pCt. af Firmaets samlede Salg af Frø
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers.....	16	28.8	31	0	0
Frøcontoret, Kolding	5	3.0	5	0	0
M. Jørgensens Frøhdl. og Plantesk., Grejsdalen	5	4.0	10	0	0
Markfrøkompagniet, A/S, Kolding	4	2.5	4	0	0
Dansk Frøhandel, A/S, Kolding	3	1.1	3	0	0
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	2	1.6	3	0	0
Skive Markfrøkontor, Skive	0	2.1	0	0	0
I alt ...	35	—	56	0	—

For Grønfoderplanter har Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger samt Frøcontoret, Kolding, garanteret for Spireevnen og paataget sig Forpligtelse til ved eventuelle Mangler at yde Erstatning til alle Købere paa tilsvarende Maade som for Græsmarks- og Roefrø.

Af Frø af disse Planter er der for Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger undersøgt 87 Prøver, af hvilke 2 Prøver Sølvboghvede ikke har svaret til Garantien, saaledes at der skal ydes Erstatning til alle Købere af Partiet. Erstatningspligten omfatter i alt 0.288 pCt. af det samlede Salg af Frø af Grønfoderplanter.

For Frøcontoret er der undersøgt 14 Prøver af Grønfoderplanter. For en enkelt Levering af Sølvboghvede, som udgør 0.006 pCt. af Leveringerne af Grønfoderplanter, skal der ydes Erstatning.

De fleste Firmaer har ydet Erstatning efter Statsfrøkontrollens Regler, hvorefter Erstatninger for Mangler ved Renhed og Spireevne beregnes efter Formlen: $E = \frac{M \cdot P}{G}$; (E = Erstatning, M = Mangel, P = Pris og G = Garantital.)

Den saakaldte »stigende Skala«, hvorefter Erstatningen for Mangler ved Renhed og Spireevne beregnes efter Formlen:

$$E = \left(M + \frac{M^2}{10} \right) \cdot \frac{P}{G},$$

er blevet benyttet af følgende Firmaer: Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (herunder saavel Brugsforeninger som Landboforeningernes Frøsalg i Roskilde), Nordjysk Frøkompagni, Hjørring, Sydsjællands Frø-Kompagni, Næstved, Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing, Markfrøkompagniet, A/S, Kolding, Bornholms Frø- & Saasæd-Central, A/S, Rønne, Vendsyssels Frøforsyning og Frøavl, Hjørring, A/S Sønderjysk Frøforsyning, Aabenraa, Dansk Landmandsforenings Frøsalg, Kolding, og Syd-Stevens & Herfølge Frøhandel, Herfølge.

Beregningen efter den stigende Skala medfører, især naar der er Tale om store Mangler, en langt større Erstatning, end hvor Beregningen sker efter Statsfrøkontrollens Regler. — Er der for en Vare til 1 Kr. pr. kg garanteret 90 pCt. Spireevne, skal der for en Mangel af 10, 20 og 30 pCt. efter Statsfrøkontrollens Regler erstattes henholdsvis 11, 22 og 33 Øre pr. kg, medens der i samme Tilfælde efter sidstnævnte Formel

(»den stigende Skala«) skal erstattes henholdsvis 22, 67 og 133 Øre pr. kg.

Af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Frøpartier har Statsfrøkontrollen paa Foranledning af Landbo- og Husmandsforeningernes Kontroludvalg ved sine Prøveudtagere udtaget Prøver paa Lagrene, naar Partierne var færdige til Ekspedition. De udtagne 217 Prøver er blevet underkastede fuldstændig Analyse, og af Prøverne er afgivet Materiale til Udsaaning i ovennævnte Udvalgs Kontrolmark.

De Firmaer, der er underkastede den selvvirkende Kontrol, har tilsammen solgt 7 682 030 kg Frø, hvoraf 1 639 042.5 kg er Roefrø, 2 391 374 kg Kløverfrø, 2 977 764.5 kg Græsfrø, 123 310 kg Blandfrø og 550 539 kg Frø af Grønfoderplanter, der kun er kontrolleret med Hensyn til Spireevnen.

Desuden har Frøkontrollen foretaget Efteranalyser af en Del Prøver, som er indsendte dels af Landmænd, dels af Købmænd, dels af enkelte Indkøbsforeninger, der omsætter ikke ubetydelige Frømængder, og man kan sikkert gaa ud fra, at i alt tæt ved 6 Mill. kg Græs- og Kløverfrø er kontrolleret gennem den selvvirkende Kontrol og de ovenfor omtalte Efteranalyser.

Efter de nyeste statistiske Oplysninger maa man regne, at Danmarks Forbrug af Kløver- og Græsfrø i 1926 har været højst 8 Mill. kg, og det er saaledes ca. $\frac{3}{4}$ af Forbruget, der er under Kontrol.

For Roefrøets Vedkommende udgør den kontrollerede Mængde ca. Halvdelen af Forbruget.

Man bør ved Studium af Tabellerne 4, 5 og 6 erindre sig, at Frøets Værdi som Sædevare ikke alene er bestemt af de Egenskaber, der er omhandlede i Tabellerne, men tillige i høj Grad af dets Herkomst (Avlsomraade, Sort og Stamme). For nogle Frøarters Vedkommende er dette Forhold af saa afgørende Betydning, at Frø fra det bedste Avlssted eller af den bedste Stamme absolut bør foretrækkes, selv om det i Renhed eller Spireevne ikke helt kan staa Maal med, hvad der udbydes fra mindre heldige Avlssteder eller af 2. Klasses Stammer.

I Erkendelse af dette Spørgsmaals Vigtighed er det i Overenskomsten om den selvvirkende Kontrol siden 1921 fastsat, at Firmaerne paa Bestillingssedler m. v. skal opgive Avlsomraade, Sort eller Stamme for alle Partier. Vides intet

om disse Forhold, skal det udtrykkelig angives, at de er ukendte.

I Tabel 7 er der for en Del af de Frøarter, for hvilke de nævnte Forhold er af særlig Betydning, givet en Oversigt over, hvorledes de enkelte Firmaers Salg fordeler sig procentisk paa forskellige Grupper af Avlssteder eller Stammer. I de Tilfælde, hvor der for et Parti er angivet to eller flere Avlssteder, saaledes at Partiet maa antages at være en Blanding, er det i Tabel 7 henført under det af de angivne Avlssteder, der ifølge Forsøgene er det ringeste for vore Forhold.

Det skal fremhæves, at denne Tabel er bygget paa Firmaernes Opgivelser af Avlssteder og Stammer og ikke — som Tabellerne 4, 5 og 6 — paa Statsfrøkontrollens Undersøgelsesresultater, idet den selvvirkende Kontrol endnu ikke omfatter almindelig Kontrol med disse Forhold.

For vor Forsyning af tidlig Rødkløver spiller den danske Avl som bekendt en beklagelig lille Rolle. Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel samt Morsø Frøkontor angiver dog at have solgt hver et mindre Parti dansk Frø, udgørende henholdsvis 20 og 2 pCt. af de to Firmaers Salg af tidlig Rødkløver. Hovedpartierne af tidlig Rødkløver angives af alle Firmaer i Aar at være polske; enkelte har haft en Del bøhmisk Frø, og et enkelt Firma angiver at have solgt et Parti »czekoslovakisk« Frø.

Man skal i denne Forbindelse minde om, at denne Betegnelse som Avlsstedsangivelse er ganske utilstrækkelig, idet Czekoslovakiet omfatter ikke alene Bøhmen, men ogsaa sydligere Omraader, fra hvilke Kløverfrøet ikke er egnet for vore Forhold. Naar et Kløverfrøparti kaldes czekoslovakisk, ligger det nær at antage, at det er fra de sydlige Dele af Czekoslovakiet; hvis det var fra Bøhmen, vilde Sælgeren næppe undlade at give Oplysning herom.

Ogsaa svensk tidlig Rødkløver er solgt af et enkelt Firma.

Forbruget af sildig Rødkløver er efter Angivelserne i højere Grad end nogen Sinde tidligere dækket med Hersnap Rødkløver; ikke mindre end 56 pCt. af Salget har været af denne Stamme mod 44 pCt. i Fjor og 28 pCt. i Forfjor. En anden væsentlig Del af Forbruget er i Aar indført fra Sverige, og da den svenske sildige Rødkløver er haardfør og varig, er

Tabel 7. Oversigt over den procentiske Fordeling af de solgte Mængder efter Avissted og Stamme.

De kontrollerede Forretninger	Sildig Rødkl.		Hvidkløver		Alsikekløver		Humle-Sneglb.		Timothe		Runkelroe		Turnips		Kaalroe				
	Hersnap	Dansk, svensk, kurlandsk Andre Avissteder	Morsø og Strynø	Bøhmisk, polsk og andre Avissteder	Dansk og svensk	Kanadisk, amerikansk og andre Avissteder	Dansk	Udenlandsk	Dansk	Svensk	Amerikansk og kanadisk	Danske Stammer med Romertal V og VI	Danske Stammer med Romertal IV eller uden Romertal	Udenlandsk Avl	Danske Stammer med Romertal IV og V	Dansk Avl uden Opgivelse af Romertal	Danske Stammer m. Romertal V og VI samt Studsgaard, Herning og Wilhelmsburger	Dansk Avl uden Opgivelse af Romertal	
	pCt.		pCt.		pCt.		pCt.		pCt.		pCt.			pCt.		pCt.		pCt.	
Fællesforen. f. D. B.	68	32	0	81	19	84	16	83	17	8	83	9	93	7	0	94	6	100	0
Fr. Dreyer, Aarhus.	47	49	4	34	66	28	72	3	97	0	25	75	96	4	0	98	2	96	4
Dansk Frøhandel...	22	78	0	35	65	83	17	11	89	0	73	27	100	0	0	91	9	97	3
Frøcontoret, Kolding	38	62	0	36	64	100	0	0	100	0	0	100	83	14	3	100	0	87	13
Langel. Frøavls-Kp.	32	49	19	50	50	96	4	25	75	0	97	3	92	8	0	81	19	100	1)
Markfrøkompagniet.	41	59	0	58	42	3	97	5	95	6	39	55	100	0	0	100	0	100	0
Jydsk Markfrøkont..	28	72	0	48	52	60	40	0	100	18	65	17	95	5	0	93	7	86	14
M. Jørgensens Frøhdl.	26	74	0	47	53	30	70	0	100	0	0	100	91	9	0	98	2	95	5
Morsø Frøkontor...	72	28	0	95	5	100	0	100	0	0	100	0	100	0	0	76	24	91	9
Skive Markfrøkont..	31	69	0	96	4	100	0	0	100	0	100	0	100	0	0	98	2	93	7
Sønderj. Frøforsyn..	53	47	0	54	46	100	0	0	100	0	66	34	94	6	0	100	0	100	0
Dansk Landmandsf.	50	50	0	40	60	54	46	0	100	0	100	0	100	0	0	95	5	95	5
D. jydsk Frøavlsk.,	41	59	0	51	49	50	50	0	100	0	100	0	97	3	0	100	0	96	4
Nordjysk Frøkomp..	56	44	0	63	37	100	0	0	100	0	37	63	100	0	0	98	2	93	7
Sydfyns Frøavl....	76	0	24	75	25	100	0	100	0	0	100	0	97	3	0	75	25	98	2
I. E. Ohlsens Enke, K.	13	0	87	40	60	83	17	7	93	0	63	37	94	6	0	100	0	95	5
Vends. Frøf. & Frøavl	50	50	0	81	19	80	20	31	69	0	57	43	100	0	0	96	4	92	8
Øland. Frø-Kontor.	42	0	58	76	24	100	0	0	100	0	0	100	99	0	1	100	0	100	0
Alsisk Frøavl.....	63	37	0	30	70	57	43	100	0	0	22	78	90	10	0	100	0	100	0
Sydjydsk Frøkomp..	70	30	0	76	24	100	0	83	17	40	60	0	100	0	0	98	2	100	0
A. Nielsens Frøavl..	100	0	0	95	5	100	0	87	13	0	100	0	100	—	0	69	31	100	0
Sydsjæll. Frø-Komp.	43	57	0	51	49	100	0	63	37	56	44	0	75	20	5	81	19	100	0
Bornh. F.- & Saas.-Ct.	63	37	0	73	27	100	0	48	52	0	60	40	97	3	0	49	51	100	0
Markfrøkont. Hobro	54	46	0	57	43	100	0	99	1	0	71	29	96	1	3	83	17	97	3
Syd-Stevens & Herf.F.	81	19	0	92	8	100	0	100	0	92	8	0	82	18	0	49	51	100	0
Skjern Markfrøkont.	60	0	40	80	20	0	100	100	0	0	0	100	100	0	0	89	11	89	11
Oluf Thielst.....	36	0	64	44	56	35	65	0	100	0	75	25	100	0	0	93	7	100	0
Brønderslev Frøkt..	37	63	0	29	71	54	46	44	56	43	25	32	47	53	0	98	2	87	13
Dybro Jørgensen...	19	81	0	29	71	22	78	33	67	15	0	85	100	0	0	100	0	74	26
Mercur.....	13	87	0	43	57	35	65	49	51	11	71	18	41	59	0	92	8	76	24
M. Larsen, Bindslev.	25	75	0	43	57	0	100	0	100	42	0	58	100	0	0	96	4	100	0
I alt...	56	42	2	63	37	75	25	53	47	5	65	30	93	7	—	94	6	97	3

1) — betyder, at Tallet ligger mellem 0 og 0.5.

det danske Landbrug i 1926 utvivlsomt blevet godt betjent med Frø af sildig Rødkløver.

Af Hvidkløver angives de to Tredjedele af, hvad der er solgt, at have været af Morsø- og Strynø-Stammerne. Den første er langt overvejende; af Strynø er kun opgivet at være solgt mindre Partier. Det vil næppe være mange Aar, før de danske Hvidkløverstammer er eneraadende paa det danske Marked.

Hvad Forsyningen med Frø af Alsikekløver angaar, viser Aaret en glædelig Ejendommelighed, idet Hovedparten af Forbruget er dækket med svensk Frø, der ifølge danske Forsøg giver 20 pCt. mere Hø end amerikansk Frø. Hvad der for denne Frøart i Tabel 7 er anført i sidste Rubrik er dels amerikansk og kanadisk, dels Frø fra Mellemeuropa. Markfrø-kompagniet A/S, Kolding, angiver Hovedparten af Firmaets Salg af denne Frøart som svensk/kurlandsk.

Forsyningen af Humle-Sneglebælg er i Aar dækket halvt af dansk og halvt af udenlandsk Frø, men som det fremgaar af Tabellen, er det i høj Grad vekslende for de forskellige Firmaer, hvorfra de har fremskaffet Frøet. Det udenlandske Frø opgives næsten altsammen at være indført fra Belgien og Frankrig. Et enkelt meget stort Parti opgives dog at være indført fra Tyskland.

Lucerne angives i næsten alle Tilfælde at være ungarsk, dog sælges ogsaa en Del italiensk Frø.

Gul Rundbælg er hovedsagelig opgivet at være bøhmisk eller tysk.

Saa godt som alt, hvad der er solgt af Alm. Kællingetand, er opgivet at være italiensk. Enkelte Partier opgives som fransk/italiensk.

Hvad Timothe angaar, har Sverige i det forløbne Aar spillet en betydelig Rolle for vor Forsyning, idet 65 pCt. af Forbruget (i Fjor 34 pCt.) er dækket med svensk Frø, medens Salget af amerikansk og kanadisk Timothe har været tilsvarende mindre, nemlig 30 pCt. af Forbruget i Aar mod 62 pCt. i Fjor.

Det synes i øvrigt ikke begrundet, at dansk Avl af Timothe — og noget lignende gælder Alsikekløver — spiller en saa ringe Rolle, som Tilfældet er. Paa dette Forhold maa der kunne rettes.

Af Alm. Rajgræs og Ital. Rajgræs opgives alt, hvad der

er solgt, at være dansk, og næsten alt opgives at være henholdsvis af Lundbæk-Stammen og af Tystofte 152.

Af Eng-Svingel, Hundegræs og Ager-Hejre sælges ifølge Opgivelserne ligeledes kun dansk Frø.

Ikke mindre end 93 pCt. af Runkelroefrøet angives at være af Stammerne med Romertal V og VI, og saa godt som intet er angivet at være udenlandsk Avl. Det skal nævnes, at det ikke er forlangt, at Avlsstedet skal opgives, naar Frøet var angivet at være af en Stamme, der er kommet i 1. Klasse ved Stammeforsøgene.

Ogsaa for Kaalroefrøets Vedkommende er efter Opgivelserne næsten alt af Stammerne med Romertal V og VI, og af Turnipsfrøet er 94 pCt. opgivet at være af Stammerne med Romertal IV og V.

Som allerede nævnt, er de i Tabel 7 omhandlede Forhold endnu ikke obligatorisk under Kontrol. Imidlertid maa det erkendes, at Kontrollen ikke er fuldstændig, saa længe den ikke medtager disse vigtige Forhold i det Omfang, det er muligt ved Udsaaning af Prøver og Iagttagelse af Afgrøderne. Det ligger utvivlsomt saavel i Roedyrkernes som i den solide Frøhandels Interesse at faa gennemført en saadan Kontrol. Ved et Cirkulære af 19. Februar 1925 tilbød Statsfrøkontrollen derfor alle Firmaer, hvis Salg var under den selvvirkende Kontrol, at udvide Kontrollen til ogsaa at omfatte Roefrøets Ægthed.

De Firmaer, som underkaster deres Salg Ægthedskontrollen, forpligter sig til at lade den omfatte alt, hvad de sælger en detail af Runkelroe-, Kaalroe- og Turnipsfrø, hvorimod Gulerodsfrø foreløbig ikke medtages.

Af hvert Parti udsaaes to Prøver, nemlig een i hver af Statsfrøkontrollens Kontrolmarker. Prøverne udtages paa Lagrene under Ekspeditionen af Statsfrøkontrollen eller kgl. Vejer og Maaler; de tages af de afvejede Leveringer, der staar færdige til at afsendes til Kunderne.

Eventuelle Erstatninger for Fejl ved leveret Art, Sort eller Stamme fastsættes af Statsfrøkontrollen og Statens Rodfrøforsøg i Forening, dels paa Grundlag af Besigtigelse af Parcelerne i Kontrolmarken og dels af Marker, paa hvilke Frø af det paagældende Parti efter foreliggende Oplysninger er udsaaet. Erstatningen søges fastsat saaledes, at alle Brugere af

Frøet holdes skadesløse for det Tab, der er forbundet med at have benyttet det leverede Frø i Stedet for det købte.

I Sæsonen 1925—26 har følgende Firmaer underkastet sig denne Kontrol med Roefrøets Ægthed: Alsisk Frøavls-Andelsselskab, Sønderborg, Dansk Landmandsforenings Frøsalg, Kolding, I. E. Ohlsens Enke, København, Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel, Herfølge, og Ølandenes Frø-Kontor A/S, Rudkøbing.

For disse 5 Firmaer er i 1926 i Henhold til denne Aftale kontrolleret i alt 72 Partier, fordelt efter Firmaer og Frøarter, saaledes som det fremgaar af nedenstaaende Oversigt, Tabel 8, i hvilken det ogsaa er anført, hvor mange Partier hvert Firma skal yde Erstatning for, og hvor stor en Procentdel af den for Ægthed kontrollerede Frømængde de erstatningspligtige Partier udgør.

Tabel 8. Oversigt over Resultaterne af Ægtheds-kontrollen med Roefrø.

De kontrollerede Forretninger	Antal kontrollerede Partier				Antal Partier, der medfører Erstatningspligt				Erstatningspligtig Procentdel af den kontrollerede Frømængde
	Run- kel- roe	Kaal- roe	Tur- nips	I alt	Run- kel- roe	Kaal- roe	Tur- nips	I alt	
Alsisk Frøavls Andelsselskab	7	4	2	13	0	1	1	2	5.2
Dansk Landmandsforenings Frøsalg	7	5	7	19	0	0	1	1	0.04
I. E. Ohlsens Enke	4	5	6	15	3	1	2	6	ca. 40 ¹⁾
Syd-Stevns og Herfølge Frøhandel	7	3	3	13	0	0	0	0	0
Ølandenes Frø-Kontor A/S	6	2	4	12	0	0	0	0	0
I alt...	31	19	22	72	3	2	4	9	—

I Overenskomsten mellem Statsfrøkontrollen og Frøfirmaerne om den selvvirkende Kontrol for 1926—27 er foretaget følgende Tilføjelser:

¹⁾ Da alle fornødne Oplysninger endnu ikke foreligger, kan Tallet ikke beregnes nøjagtigt.

- 1) »Plænegræs« kan i Fremtiden holdes uden for Kontrollen, idet det betragtes som Havefrø.
- 2) Medens man hidtil har fortolket Overenskomstens Bestemmelse om Opgivelse af Avlssted og Stamme saaledes, at Avlsstedet ikke forlangtes opgivet, naar det drejede sig om en anerkendt dansk Stamme, vil man i Fremtiden ogsaa forlange Avlssted opgivet i dette Tilfælde.
- 3) Der skal ikke garanteres med Hensyn til Ukrudsindhold i Runkelroefrø, Kaalroefrø og Turnipsfrø. Statsfrøkontrollen forbeholder sig dog Ret til at gøre Køberne opmærksom derpaa, hvis der i et Parti af nævnte Frøarter findes paafaldende store Mængder Ukrud.

Følgende Firmaers Salg er i 1926—27 underkastede den selvvirkende Kontrol:

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (herunder saavel Brugsforeninger som Landbo- og Husmandsforeningernes Frøsalg, Roskilde) — Fr. Dreyer, Aarhus — Frøcontoret, Kolding — Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers — Syd-Stevens & Herfølge Frøhandel — A/S Langelands Frøavls-Kompagni, Rudkøbing — Nordjysk Frøkompagni, Hjørring — Morsø Frøkontor, A/S, Nykøbing J. — Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing — Vendsyssels Frøforsyning & Frøavl, Hjørring — Markfrøkompagniet, A/S, Kolding — Sydjydsk Frøkompagni, Vejen — Skjern Markfrøkontor, Skjern — Alsisk Frøavls Andels-selskab, Sønderborg — Skive Markfrøkontor, Skive — Markfrøkontoret, Hobro — Sydsjællands Frø-Kompagni, Næstved — A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa — Dansk Landmandsforenings Frøsalg, Kolding — Bornholms Frø- & Saasæd-Central, A/S, Rønne — Sydfyns Frøavl, Svendborg — Dansk Frøhandel, A/S, Kolding — Oluf Thielst, Haderslev — Anton Nielsens Frøavl & Frøeksport, Kolding — M. Jørgensens Frøhandel og Planteskole (Markfrøafdelingen), Grejsdalen, Vejle — Dybro Jørgensen, Sindal — A/S Brønderslev Frøkontor, Brønderslev — Hobro-Aalborg Markfrøkontor, Aalborg — A/S Det jydsk Frøavlskompagni af 1926, Randers.

V. Forskellige Undersøgelser og Forsøg.

a. Ukrudsundersøgelser.

I Statsfrøkontrollens Erstatningsregler, gældende fra 1. Juli 1925, er det fremhævet, at man ikke faar et tilstrækkeligt sikkert Resultat for en Prøves Indhold af Ukrud ved at undersøge den Mængde, som anvendes ved Renhedsbestemmelsen, men at man for at opnaa et Resultat, der inden for de fastsatte Latituder stemmer med Prøvens virkelige Indhold af Ukrud, maa lade en større Mængde undersøge.

Til Udredning af, hvor store Portioner det er nødvendigt at undersøge, for at Resultaterne af forskellige Portioner af samme Prøve inden for de fastsatte Latituder skal svare til Prøvens virkelige Indhold, har Statsfrøkontrollen i det forløbne

Aar foretaget et meget omfattende Arbejde, der falder i 2 Undersøgelserækker.

I første Række undersøgtes 11 Prøver af forskellige Frøarter efter følgende Plan:

Hver Prøve deltes i Portioner, hvoraf de fleste var af den Størrelse, som for paagældende Art anvendes ved Renhedsbestemmelsen; enkelte var større.

Hver Portion undersøgtes nu for Ukrudsindhold, saaledes at hele Prøven blev undersøgt og dens virkelige Ukrudsindhold konstateret.

Af 602 Resultater ligger 124 eller 21 pCt. uden for Latituden. Forskellen paa højeste og laveste Resultat for samme Prøve er i flere Tilfælde 3—4 Gange Latituden.

Det fremgaar slaaende heraf, at de Resultater for Indhold af Ukrud, der fremkommer ved Undersøgelser af de Mængder, som anvendes ved Renhedsbestemmelsen, giver en højst upaalidelig Oplysning om Prøvens virkelige Indhold af Ukrud.

Spørgsmaalet var dernæst, hvor store Mængder det var nødvendigt at undersøge for at faa fornødent paalidelige Resultater. En særlig Opgørelse af det ovennævnte Materiale antydede, at det ikke var nødvendigt at undersøge ti Gange saa store Portioner som dem, der anvendes ved Renhedsbestemmelsen, saaledes som det hidtil var blevet gjort, naar særlig Ukrudsundersøgelse forlangtes, men at fem Gange denne Mængde muligvis var tilstrækkelig.

Der paabegyndtes nu en ny Række Undersøgelser, der omfattede 57 Prøver af 8 forskellige Arter. Prøverne af hver Art var udtaget af eet og samme Parti. Prøverne deltes i Portioner fem Gange større end dem, der anvendes ved Renhedsbestemmelsen, og hver af disse Portioner undersøgtes for Ukrudsindhold.

I omstaaende Tabeller 9 og 11 er et Sammendrag af Resultaterne anført. For at spare Plads er de undersøgte Prøver af hvert Parti samlet under eet. I Tabel 9 er de enkelte Resultater grupperede efter deres Afvigelse fra vedkommende Prøves virkelige Indhold af Ukrud.

Det ses, at Resultaterne kun meget sjældent (10 Tilfælde af 916) afviger mere end Latituden fra paagældende Prøves virkelige Indhold. Resultaterne viser med andre Ord, at man ved Undersøgelse af Portioner af den her anvendte Størrelse (ca.

Tabel 9. Oversigt over Resultaterne af Ukrudsundersøgelserne i Forhold til den enkelte Prøves Gennemsnit.

Frøart	Antal Undersøgelser			Antal Resultater		Resultaterne varierende		Forsk. paa højeste og laveste Resultat	Antal Resultater hvis Afvigelse fra paagældende Prøves virkelige Indhold er pCt.						
	Antal Prøver	Latitudens Størrelse pCt.	indenfor Latituden	udenfor Latituden	fra pCt.	til pCt.	-			+					
							0.31-0.40		0.21-0.30	0.11-0.20	± 0.1	0.11-0.20	0.21-0.30	0.31-0.40	
Rødkløver	7	66	0.20	66	—	0.30	0.56	0.26	—	—	4	58	4	—	—
Hvidkløver	6	148	0.30	147	1	0.43	0.91	0.48	—	1	20	109	15	2	1
Alsikekløver	7	170	0.10	165	5	0.03	0.32	0.29	—	—	1	165	4	—	—
Hl. Sneglebælg	8	69	0.10	68	1	0.08	0.29	0.21	—	—	2	66	1	—	—
Lucerne	9	72	0.30	72	—	0.34	0.80	0.46	—	3	12	43	10	4	—
Gul Rundbælg	5	30	0.30	30	—	0.75	1.22	0.47	—	4	3	18	4	1	—
Alm. Kællingetand	7	127	0.20	127	—	0.16	0.50	0.34	—	—	11	104	12	—	—
Timothe	8	232	0.30	229	3	0.40	0.96	0.56	3	7	41	137	32	12	—

5000 Frø) har stor Sandsynlighed for at finde et Resultat, der inden for de fastsatte Latituder svarer til, hvad Prøven virkelig indeholder.

Latituden skal imidlertid ikke blot dække Variationen ved gentagne Undersøgelser af samme Prøve, men ogsaa Variationen, der fremkommer, naar forskellige Prøver af et Parti undersøges. For at faa Lejlighed til at se, hvorledes det forholder sig hermed, har man til de her omhandlede Undersøgelser for hver Art anvendt en Række Prøver af samme Parti. En af Prøverne af hvert Parti er udtaget som Gennemsnitsprøve af Partiet. Resten er udtaget af forskellige Leveringer af Partiet og repræsenterer altsaa hver især en oftest lille Del af dette. Omstaaende er i Tabel 10 anført det virkelige Ukrudsindhold i hver Prøve, saaledes som det er konstateret ved Undersøgelse af hele Prøven.

Overensstemmelsen mellem Prøver af samme Parti er gennemgaaende tilfredsstillende og synes at vidne om en god Egalisering af Partierne saavel som om en omhyggelig Prøveudtagning. Dog afviger en enkelt Prøve af Humle-Sneglebælg ved at have større Ukrudsindhold end de øvrige, og en Prøve af Timothe afviger ved at have et saa meget mindre Udkrudsindhold end de andre Prøver af Partiet, at man kan hævde,

Tabel 10. Indhold af Ukrud i de undersøgte Prøver.

Rødkløver	Hvidkløver	Alsikekløver	Humle-Sneglebælg	Lucerne	Gul Rundbælg	Alm. Kællingetand	Timothe
pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
0.36	0.66	0.17	0.18	0.62	0.87	0.36	0.75
0.37	0.65	0.16	0.29	0.69	0.74	0.47	0.33
0.40	0.62	0.16	0.15	0.66	0.79	0.38	0.77
0.37	0.57	0.14	0.15	0.62	0.84	0.38	0.77
0.29	0.63	0.15	0.17	0.63	0.99	0.38	0.74
0.32	0.64	0.18	0.15	0.58	—	0.41	0.83
0.31	—	0.17	0.14	0.64	—	0.40	0.74
—	—	—	0.15	0.61	—	—	0.71
—	—	—	—	0.62	—	—	—

at den Del af Partiet, hvoraf denne Prøve er udtaget, ikke svarer til det øvrige Parti.

I Tabel 11 er Resultaterne af de enkelte Undersøgelser behandlede paa tilsvarende Maade som i Tabel 9, kun er de i Tabel 11 sat i Forhold til Partiets Gennemsnit, medens de i Tabel 9 er sat i Forhold til de enkelte Prøvers Gennemsnit.

I 46 af 916 Tilfælde (5 pCt.) fremkommer der Resultater, som med mere end Latituden afviger fra Partiets Gennemsnit. De 30 af disse Tilfælde skyldes imidlertid de to omtalte Prøver

Tabel 11. Oversigt over Resultater af Ukrudsundersøgelserne i Forhold til Partiets Gennemsnit.

Frøart	Antal Prøver	Antal Undersøgelser	Gennemsnitligt Ukrudsindhold pCt.	Latitudens Størrelse pCt.	Antal Resultater		Resultater varierende		Forskel paa højeste og laveste Resultat	Antal Prøver, hvis Afvigelse fra paagældende Partis Indhold er pCt.						
					indenfor Latituden	udenfor	fra pCt.	til pCt.		-			+			
										0.31-0.60	0.21-0.30	0.11-0.20	± 0.1	0.11-0.20	0.21-0.30	0.31-0.40
Rødkløver.....	7	66	0.35	0.20	65	1	0.18	0.56	0.38	—	—	7	55	3	1	—
Hvidkløver.....	6	148	0.64	0.30	148	—	0.43	0.93	0.50	—	2	30	90	22	4	—
Alsikekløver.....	7	170	0.16	0.10	163	7	0.03	0.32	0.29	—	—	3	163	4	—	—
Hl.-Sneglebælg.....	8	69	0.18	0.10	63	6	0.03	0.39	0.31	—	—	—	63	5	1	—
Lucerne.....	9	72	0.63	0.30	71	1	0.34	0.99	0.65	—	1	10	47	10	3	1
Gul Rundbælg.....	5	30	0.88	0.30	29	1	0.59	1.22	0.63	—	5	4	11	8	1	1
Alm. Kællingetand	7	127	0.40	0.20	126	1	0.16	0.58	0.42	—	1	9	105	12	—	—
Timothe.....	8	232	0.72	0.30	203	29	0.20	1.12	0.92	27	4	29	97	60	13	2

af Humle-Sneglebælg og Timothe, der faktisk ikke svarer til de øvrige Prøver af de to Partier. Ser man bort herfra, er der altsaa endnu 16 Tilfælde af 886, i hvilke Resultatets Afvigelse overskrider Latituden.

Hovedresultatet af disse Undersøgelser kan sammenfattes saaledes: De Resultater for Indhold af Ukrud (og fremmed Kulturfrø), man kommer til ved Undersøgelse af de Mængder, som anvendes ved Renhedsbestemmelsen, er upaalidelige og bør hverken benyttes som Grundlag for Fastsættelse af Garantital eller ved Erstatningsberegning. Statsfrøkontrollen paa-tænker at undlade at opgive de Tal, som fremkommer paa dette usikre Grundlag, hvorved Misforstaaelse og Misbrug af dem vilde udelukkes; paa Henstilling af Repræsentanter fra Frøhandelen er man dog gaet ind paa indtil videre at anføre dem paa Analysebeviserne, men det pointeres paa disse, at Tallene er usikre.

Resultater, der fremkommer ved Undersøgelse af fem Gange større Portioner, afviger, naar der foreligger omhyggeligt udtagne Prøver af vel egaliserede Partier, saa godt som aldrig med mere end Latituden fra Prøvens virkelige Indhold. — Noget andet er, at det kan afvige mere fra et Garantital, der er ansat paa et usikkert Grundlag eller fra andre Resultater af Prøver af samme Parti.

Undersøgelsernes Følger med Hensyn til Statsfrøkontrollens Fremgangsmaade ved Ukrudsbestemmelsen og Meddelelse af Resultater er i øvrigt nærmere omtalt i nærværende Beretning Side 4 og i Analysereglerne.

b. Undersøgelser for Indhold af Blød Hejre.

Til Belysning af, hvilken Virkning det vil have paa det gennemsnitlige Ukrudsindhold i forskellige Frøarter, at Blød Hejre fremtidig regnes som Ukrud, har Statsfrøkontrollen undersøgt 913 Prøver Græsfrø. — Resultaterne er tidligere offentliggjort gennem en Meddelelse i Landbrugsbladene, gengivet i nærværende Beretning, Side 7.

c. Undersøgelser over udbulnede Frø.

Ved Afslutningen af Spiringsundersøgelser af Kløver findes undertiden en Del Frø, som er udbulnede og friske, men ikke spirede. De regnes ved Afgivelse af Analyseresultatet som spirede, idet man gaar ud fra, at de vilde spire, hvis Spiringsundersøgel-

sen udstraktes over længere Tid end de fastsatte Frister. For at undersøge om dette er Tilfældet, har man for 66 Prøver Rødkløver, der indeholdt fra 3 til 15 pCt. saadanne udbulnede Korn, efter Spiringsundersøgelsens normale Afslutning anbragt disse paa Spireapparat under de sædvanlige Spiringsbetingelser og fra Tid til anden i de følgende 3 Maaneder talt de fremkomne Spirer op.

I Løbet af den første Uges Tid spirede gennemsnitlig 43 pCt. af dem, og efter en Maanedes Forløb var gennemsnitlig 84 pCt. spirede. Af enkelte Prøver var efter denne Tidsfrist alle Frø spirede, men for Hovedparten var der endnu en Del Frø tilbage. Efter to Maaneders Forløb var saa godt som alle Frø, nemlig 96 pCt., spirede. Yderligere spirede 1.5 pCt. i den tredje Maaned, medens alt i alt kun 2.5 pCt. døde. Det synes altsaa efter disse Forsøg at være berettiget for Rødkløverens Vedkommende at regne disse udbulnede Frø som spirede.

d. Forsøg med Opbevaringsforholdenes Indflydelse paa Indholdet af haarde Korn.

Forskellige Iagttagelser baade ved Statsfrøkontrollen og andre Steder har ført til den Antagelse, at Indholdet af haarde Korn forandres med Opbevaringsforholdene og navnlig, at det tiltager ved Udtørring. Til Belysning heraf har Statsfrøkontrollen udført forskellige Forsøg.

Af en Række Prøver af Kløver og Humle-Sneglebælg blev umiddelbart efter Modtagelsen aftalt 12 Portioner rent Frø à 300 Korn. En Portion 1 (i Tabel 13 betegnet som ubehandlet) blev straks undersøgt for Spireevne; de øvrige Portioner blev henlagt under nedennævnte Forhold i de angivne Tidsrum, inden Spiringsundersøgelsen fandt Sted.

Portionen, mærket 2, henlaa 10 Dage i uopvarmet Rum (Lagerforhold).

—	—	3,	—	20	—	i	—	—	—					
—	—	4,	—	1	Dag	i	Renhedslaboratoriet	ved	Stuetemperatur.					
—	—	5,	—	2	Dage	i	—	—	—					
—	—	6,	—	4	—	i	—	—	—					
—	—	7,	—	10	—	i	—	—	—					
—	—	8,	—	15	—	i	—	—	—					
—	—	9,	—	20	—	i	—	—	—					
—	—	10,	—	1	Dag	i	et	tørt	Lokale	ved	en	Temp.	af	35—40° C.
—	—	11,	—	10	Dage	i	—	—	—	—	af	—		
—	—	12,	—	20	—	i	—	—	—	—	af	—		

I Tabel 13 er for hver af de 39 Prøver, Forsøget omfatter, meddelt det procentiske Indhold af haarde Korn ved hver Undersøgelse. Til Karakterisering af Prøverne er desuden anført deres Vandindhold ved Forsøgets Begyndelse, Vægt i g af 1000 Korn ved Forsøgets Begyndelse, Indhold af knækkede Spirer i Gennemsnit ved alle Undersøgelser og døde Frø i Gennemsnit ved alle Undersøgelser. Tabellen er delt i 3 Afsnit, A, B og C. I Afsnit A er Portionerne, som har henligget under Lagerforhold, sammenlignet med den, som er lagt til Spiring uden nogen forudgaaende Behandling. Forsøgene er foretaget om Vinteren, saa Fugtigheden i Opbevaringsrummet var relativt stor og Temperaturen lav. De haarde Korn aftager under disse Forhold for mange Prøver noget, men de fleste Prøver maa siges at holde sig uforandret, hvad Indholdet af haarde Korn angaar.

I Tabellens Afsnit B findes Resultaterne af de Portioner, som opbevaredes i Laboratoriet ved almindelig Stuetemperatur. Til Sammenligning er Portion Nr. 1 ogsaa medtaget i denne Afdeling. Endelig er denne Portion i Afdeling C sammenlignet med de Portioner, som henlaa ved en Temperatur af 35—40° C. i 1, 10 og 20 Dage.

Resultaterne i Afdelingerne B og C viser, at de enkelte Prøver, som er anvendt i Forsøget, reagerer forskelligt over for Behandlingen. For en Del Prøver tiltager Indholdet af haarde Korn meget stærkt, og Virkningen indtræder meget hurtigt, saaledes at en enkelt Dags Henliggen i Laboratoriet i nogle Tilfælde faar Indholdet af haarde Korn til at stige fra et Par Procent til ca. 20 pCt., og Henliggen ved 35—40° kan paa 1 Dag faa Indholdet af haarde Korn til at stige fra 2 til 33 pCt. I andre Tilfælde udebliver imidlertid denne Virkning helt eller omtrent. Hvad er Aarsagen til denne Forskellighed hos Prøverne? Forklaringen er sandsynligvis den, at Udtørringen af Frøskallen gør denne uigennemtrængelig for Vand, og er Skallen hel, bliver Frøet derved haardt, men er der Ridser i Skallen, vil Vandet kunne trænge ind gennem disse, og Frøet vil altsaa ikke blive haardt, selv om Skallen udtørres.

Betragter man Resultaterne af Rødkløverprøverne, vil man se, at der blandt disse findes flere Prøver, mærkede med samme Nummer, men med Vedføjelsen a eller b, saaledes 8 a og 8 b, 48 a og 48 b, o. s. v. Danske Landboforeningers Frøforsyning,

Tabel 13. Opbevaringens Indflydelse paa Indholdet af haarde Korn.

Frøart		Sildig Rødkløver af dansk Avl 1925										Tidlig Rødkløver fra Polen og Randstaterne								
		8a	8b	48a	48b	155b	105a	105b	40a	40b	96a	96b	84	85	86	87	21	22	23	24
Prøvens Mærke																				
Pr. Vandindhold v. Fors. Beg.	pCt.	9.9	9.8	10.9	8.8	7.0	11.8	12.9	10.0	11.1	10.6	11.0	15.2	15.8	15.0	14.8	16.3	17.1	16.8	15.8
— Kornvægt v. Fors. Beg.	gr.	1.61	1.72	1.57	1.59	1.40	1.80	1.86	1.56	1.72	1.58	1.68	1.70	1.79	1.84	1.83	1.72	1.71	1.69	1.70
— Gsn. Indhold af knæk. Spirer	pCt.	7.5	0.4	6.7	0.8	9.2	6.6	4.3	12.7	2.1	9.6	4.7	1.1	1.3	1.2	1.4	1.4	1.5	1.0	1.5
— — — af Døde	pCt.	0.9	1.1	1.3	0.6	9.5	1.0	1.8	1.8	2.1	2.6	2.4	6.3	5.6	4.8	5.1	8.7	10.9	9.4	8.5
Portionens Numer og Behandling inden Spiringsundersøgelsen		pCt. haarde Korn										pCt. haarde Korn								
A	1. Ubehandlet	2	22	1	20	7	1	9	1	9	1	9	2	3	2	2.5	3.5	1.5	1	2
	2. 10 Dg. i uopvarmet Rum	2	21.5	0	16	4	1	4	0	4	0	5	4	2	3	2	2	3	3	4
	3. 20 — i — —	2	18	0	11	2	2	4	0	3	1	7	3	3	3	3	3	2	2	2
B	1. Ubehandlet	2	22	1	20	7	1	9	1	9	1	9	2	3	2	2.5	3.5	1.5	1	2
	4. 1 Dg. i tørt Lokale v. Stuetemp.	3	21	1	18	6	1	8	1	11	1	8	25	19	16	20	12	9	11	12
	5. 2 — i — —	3	26	1	17	6	3	8	2	13	2	10	26	32	26	24	18	19	18	20
	6. 4 — i — —	4	29	1	24	6	3	11	1	11	1	12	31	32	24	24	22	26	22	23
	7. 10 — l — —	2	32	1	25	6	1	8	0	9	1	16	29	31	26	22	26	31	30	23
	8. 15 — i — —	3	30	1	21	5	3	12	2	13	1	10	34	33	23	23	29	27	28	23
9. 20 — i — —	3	31	1	27.5	6	3	8	1	13	1	13	31	29	21	25	21	26	29	24	
C	1. Ubehandlet	2	22	1	20	7	1	9	1	9	1	9	2	3	2	2.5	3.5	1.5	1	2
	10. 1 Dg. i tørt Lokale v. 35—40°.	5	30	2	24	8	3	12	1	14	2	11	33	35	31	27	29	30	26	28
	11. 10 — i — —	3	26	2	25	6	3	12	1	15	2	10	30	30	23	33	34	26	34	35
	12. 20 — i — —	5	27	3	24.5	9	3	10	0	15	1	12	30	27	22	22	27	31	33	24

(Tabel 13 fortsat).

Frøart	Hvidkløver af dansk Avl 1925										Humle-Sneglebælg af dansk Avl 1925																		
	Prøvens Mærke										332	333 ^a	333 ^b	336	342 ¹	348	327 ^a	327 ^b	344 ^a	344 ^b	1510 ^a	1517 ^a	1551 ^a	2107	2185	2194	434	1492 ^a	1516 ^a
Pr. Vandindhold v. Fors. Beg. pCt.	7.7	9.0	7.7	9.3	7.9	10.7	11.5	11.6	12.0	12.2	10.0	9.8	9.9	9.3	8.9	8.2	9.4	11.6	11.4	12.7									
— Kornvægt v. Fors. Beg. gr.	0.700	0.670	0.700	0.707	0.790	0.710	0.663	0.693	0.760	0.730	1.88	1.75	1.73	1.42	1.63	1.71	1.47	1.41	1.65	1.59									
— Gsn. Indh. af knæk. Sp. pCt.	0.1	1.4	0.6	0.1	0.1	—	0.2	0.04	0.4	0	3.8	5.2	3.5	4.8	1.3	3.5	4.6	1.6	8.4	1.9									
— — af Døde pCt.	9.8	4.0	3.5	1.7	0.8	7.3	6.0	8.7	12.0	7.7	0.4	1.0	1.0	3.2	0.9	1.9	3.4	6.1	2.0	3.0									
Portionens Numer og Behandling inden Spiringsundersøgelsen	pCt. haarde Korn										pCt. haarde Korn																		
A { 1. Ubehandlet	26	2	29	23	23	39	9	37	7	23	1	15	4	2	5	1	1	2	1	11									
2. 10 Dg. i uopvarmet Rum...	22	2	27	27	19	44	4	34	8	22	1	15	2	0	5	1	1	4	2	11									
3. 20 — i — —	28	1	27	25	23	44	6	30	7	27	1	16	2	2	6	2	1	2	4	8									
B { 1. Ubehandlet	26	2	29	23	23	39	9	37	7	23	1	15	4	2	5	1	1	2	1	11									
4. 1 Dg. i tørt Lok. v. Stuetemp.	30	3	25	34	20	50	13	46	15	36	3	23	2	2	5	0	1	5	5	17									
5. 2 — i — —	29	1	33	33	24	54	15	43	15	31	2	22	3	6	9	3	1	4	7	17									
6. 4 — i — —	30	1	24	37	25.5	51	17	48	12	35	2	19	2	2	6	3	2	3	5	18									
7. 10 — i — —	31	2	24	34	22	54	16	50	17	33	2	18	3	4	5	2	2	4	7	21									
8. 15 — i — —	31	2	28	32	20	46	18	49	14	33	2	18	3	2	11	1	1	2	4	20									
9. 20 — i — —	37	2	30	36	30	58	18	45	13	39	1	17	3	5	9	2	1	4	6	18									
C { 1. Ubehandlet	26	2	29	23	23	39	9	37	7	23	1	15	4	2	5	1	1	2	1	11									
10. 1 Dg. i tørt Lok. v. 35—40°.	38.5	2	27	33	27	60	18	54	14	34	3	18	5	3	10	3	3	4	5	20									
11. 10 — i — —	34	2	25	42	24	64	19	46	16	37	2	17	3	4	10	0	2	4	6	16									
12. 20 — i — —	39	3	32	35	27	59	18	45	15	37	2	12	4	3	7	3	2	5	7	14									

fra hvem vi har modtaget disse Prøver, har meddelt, at a- og b-Prøver med samme Nummer er af samme Avlsparti, men b-Prøven er udtaget af den Del, som er afhamset allerede i Tærskemaskinen, og som frarenses, før Frøet gaar over Hamseren; a-Prøven er udtaget efter Hamsningen.

Det ses af Resultaterne, at a-Prøverne ikke eller kun i ringe Grad faar haarde Korn ved Tørring, medens dette derimod er Tilfældet med b-Prøverne. Denne Forskel beror antagelig paa, at Frøet i a-Prøverne ved Behandlingen i Hamseren er blevet ridset, medens dette kun i ringere Grad er Tilfældet med det Frø, der kun har passeret Tærskemaskinen.

En anden paafaldende Forskel mellem de foran omtalte a- og b-Prøver er, at a-Prøverne indeholder en betydelig Mængde knækkede Spirer, medens der i b-Prøverne kun forekommer forholdsvis faa af disse. Det tyder paa, at Hamsemaskinens Behandling af Frøene har været for haard.

At det er den Omstændighed, om Frøet er ridset eller ej, der er afgørende for, om det ved Udtørringen skal blive haardt, støttes af den Kendsgerning, at Frø, som ikke maskinbehandles, men med Hænderne gnides ud af Hamsene, i langt højere Grad end maskinbehandlet Frø er modtageligt for den omtalte Virkning af Udtørringen.

I Frøkontrollens Have høstedes i September 1925 Frø af 20 tilfældigt valgte Planter af tidlig Rødkløver hver for sig. Hovederne, der var godt modne og tørre ved Afplukningen, opbevarede i et uopvarmet Rum, indtil Prøverne i Oktober blev taget ind, og Frøet gnedet ud af Hamsene. Umiddelbart efter Udgnidningen blev 2—300 Frø af hver Plante lagt til Spiring, medens lignende Portioner i en 10—12 Dage blev henlagt i et tørt Rum ved 35—40° C., altsaa under samme Betingelser som Portionerne, der i Tabel 13 har Nummer 11. Indholdet af haarde Korn umiddelbart efter Udgnidningen og efter den nævnte Tørring er anført nedenfor i Tabel 14.

En særlig stor Virkning i Retning af at forøge Mængden af haarde Korn har Tørringen ved de her omtalte Forsøg haft over for en Række Prøver af Rødkløver fra Polen og Randstaterne. Karakteristisk for disse Prøver er deres høje Vandindhold. Det ligger nær at antage, at dette gør Skallen mere elastisk, saa den bliver mindre tilbøjelig til at danne Ridser ved Behandlingen i Tærske-, Hamse- og Rensemaskine. Denne

Tabel 14. Haarde Korn.

Prøvens Numer	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
pCt. haarde Korn efter 10 Dages Spiringsundersøgelse.																				
Umiddelbart efter Udgnidningen	25	26	36	19	25	23	28	27	0	27	24	20	17	4	32	11	2	30	7	13
Efter 10—12 Dages Tørring	78	57	85	56	40	58	67	53	53	64	—	55	45	49	52	32	32	61	38	54

Antagelse vil forklare Tørringens særlige Virkning over for disse Prøver.

Forsøg med Opbevaringsforholdenes Indflydelse paa Fremkomsten af haarde Korn fortsættes for Tiden efter noget mindre omfattende Planer end i de her omtalte Forsøg.

To andre Forsøg, der skulde bidrage til Udredning af Spørgsmaalet om, hvilken Indflydelse Lagringsforholdene har paa Indholdet af haarde Korn, er foretaget med Alm. Kællingetand.

Det første Forsøg udførtes i Vinteren 1923—24. En Prøve Alm. Kællingetand, som i November 1923 sendtes Statsfrøkontrollen af Frøcontoret, Kolding, viste sig at indeholde 66.5 pCt. haarde Korn. En Del af denne Prøve, *a*, blev opbevaret i Statsfrøkontrollens Laboratorier ved Stuetemperatur, og en anden Del, *b*, i en tilstødende Korridor, hvor Temperaturen er en Ubetydelighed lavere. Ved Undersøgelse i Midten af Januar viste begge Portioner af Prøven sig at have bevaret det høje Indhold af haarde Korn, idet de nu havde henholdsvis 65 og 69 pCt., medens en ny Prøve, der umiddelbart før Spiringsundersøgelsen i Januar modtoges fra Frøcontoret i Kolding, og af Firmaet blev opgivet at være udtaget af samme Parti, der i Mellemtiden havde henstaaet ubehandlet paa nævnte Firmas Lager, kun havde 15 pCt. haarde Korn. Denne sidstnævnte Prøve deltes nu, og en Del, *c*, henlagdes i Renhedslaboratoriet, medens en anden Del, *d*, opbevaredes i en Garage ved Frøkontrollen, hvor Temperatur og Fugtighedsforhold i nogen Grad maa antages at svare til Lagerforhold. Under sidstnævnte Betingelser anbragtes fra samme Tid Prøven *b*. De fire Prøver, *a* og *c* fra Laboratoriet og *b* og *d* fra Garagen blev i de følgende Maaneder hver 14. Dag undersøgte for Spireevne. Ved de fleste Undersøgelser blev desuden medtaget en

Prøve, e, som Frøcontoret, Kolding, ifølge Firmaets Oplysning, umiddelbart før Indsendelsen havde udtaget af samme Parti, hvoraf en Del stadig henstod ubehandlet paa Firmaets Lager.

I nedenstaaende Tabel 15 er anført det procentiske Indhold af haarde Korn i de forskellige Prøver ved hver Undersøgelse. Der er anvendt 300 Frø ved hver Undersøgelse.

Tabel 15. Haarde Korn i Prøver af Alm. Kællingetand, opbevaret under forskellige Forhold.

Dato for Undersøgelsen	Prøvens Mærke (se foran)				
	a	b	c	d	e
¹⁹ / ₁₁ 1923		66.5	—	—	—
¹⁶ / ₁ 1924	65	69		15	—
³¹ / ₁ —	67	64	13	12	14
¹⁰ / ₂ —	72	42	19	10	14
⁵ / ₈ —	65	40	14	9	6 ¹⁾
¹⁸ / ₈ —	62	17	17	6	9
¹ / ₄ —	67	12	14	5	6
²³ / ₄ —	68	9	17	6	—
⁶ / ₅ —	66	7	16	7	43
²⁰ / ₅ —	68	5	18	1	—
³ / ₆ —	65	5	18	3	45
¹⁸ / ₆ —	67	4	19	2	—

Ved Henliggen i Laboratoriet bevarede Prøverne altsaa gennem Tiden deres store Indhold af haarde Korn. Opbevaringen under Lagerforhold bevirker en kolossal Nedgang i Mængden af haarde Korn, saaledes at Prøven b, som den ¹⁶/₁ blev anbragt i Garagen og paa dette Tidspunkt indeholdt 69 pCt. haarde Korn, 3 Maaneder senere kun havde 9 pCt. Tilsvarende Virkning spores med Hensyn til Prøven d. Mærkeligt er det, at Indholdet af haarde Korn i Prøven c ved Opbevaring i Laboratoriet ikke forøges mere end nogle faa Procent, skønt Frøet ifølge Firmaets Opgivelse ikke er ridset. Mærkelig er ogsaa den betydelige Forøgelse af de haarde Kornes Antal i Tiden fra ¹/₄ til ²⁰/₅, som iagttoges for det Frø, der henstod paa Lageret i Kolding.

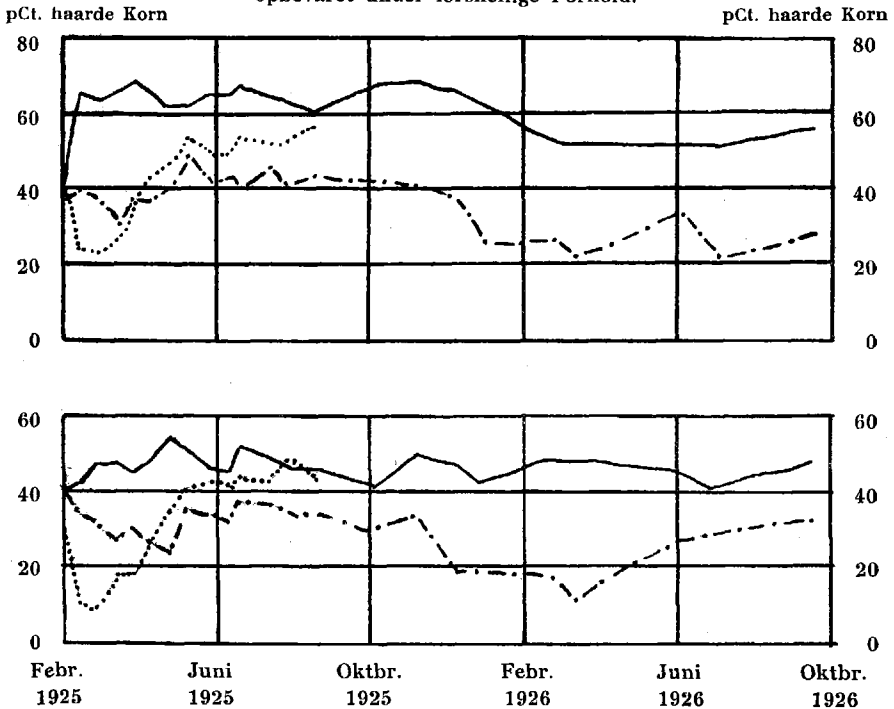
Et lignende Forsøg blev foretaget med to Prøver Alm. Kællingetand i Tiden fra Januar 1925 til September 1926. To

¹⁾ henlaa inden Undersøgelsen 4 Dage under samme Forhold som b og d.

Prøver Alm. Kællingetand, modtaget fra Frøcontoret, Kolding, deltes efter første Undersøgelse hver i to Dele, og en Del af hver opbevarede derefter i Frøkontrollens opvarmede Lokaler, medens en anden Del blev henlagt paa Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Lager i København. Portioner af disse fire Prøver undersøgte fra Tid til anden i de følgende 1½ Aar. I den første Tid undersøgte desuden Prøver, som var angivet umiddelbart før Forsendelsen til Frøkontrollen at være udtagne af de oprindelige Partier, der henstod ubehandledede paa Frøcontorets Lager i Kolding.

Resultaterne med Hensyn til Indhold af haarde Korn er nedenfor fremstillet grafisk for hvert af de to Partier, hvormed Forsøget er udført. Kurverne angiver Indholdet af haarde Korn ved Undersøgelserne til forskellige Tider. Ved hver Spiringsundersøgelse er anvendt 300 Frø.

Swingninger i Indholdet af haarde Korn i to Prøver Alm. Kællingetand, opbevaret under forskellige Forhold.

- Prøven henligget i Frøkontrollens Kontor.
- · - · - · - Prøven henligget paa Fællesforen. for Danmarks Brugsf.s Lager.
- Ny Prøve af Partiet, modtaget fra Frøcont. Kolding umiddelbart for hver Undersøgelse.

Medens Prøver, som henligger i de opvarmede Lokaler paa Frøkontrollen, efter at have naaet et vist højt Indhold af haarde Korn praktisk talt bevarer dette uforandret, ses det, at Prøver, som ligger paa F. D. B's Lager, forandrer Indholdet af haarde Korn saaledes, at der i de to Foraar, Forsøgene har strakt sig over, men navnlig i Foraaret 1926, er et lavere Indhold af haarde Korn end til andre Tider. Samme Virkning træder endnu langt stærkere frem i Foraaret 1925 for de Prøver, som umiddelbart før hver Undersøgelse blev udtaget direkte af Partierne i Kolding. Foretagne Undersøgelser gør det sandsynligt, at disse Svingninger i Indholdet af haarde Korn staar i Forbindelse med Svingningerne i Prøvernes Vandindhold, idet Prøverne, paa det Tidspunkt, da de viser sig at have færrest haarde Korn, har størst Vandindhold; men dette bør dog undersøges yderligere.

e. Forsøg over, hvornaar haarde Korn spirer ved Henliggen paa Spireapparat.

Efter ganske tilsvarende Plan, som omtalt i Aarsberetningen 1924—25, Side 37—38 (Tidsskrift for Planteavl 32. Bd. S. 37), har man i Aar undersøgt 226 Prøver af forskellige Bælgplantearter, idet de Frø af hver Prøve, som var haarde ved Spiringsundersøgelens Afslutning, umiddelbart efter denne atter blev

Tabel 16. Spireevnen af haarde Korn i forskellige Frøarter.

Frøart	Antal Prøver undersøgte	Gennemsnitligt Indhold af haarde Korn ved Spiringsforsøgets Afslutning, pCt.	I pCt. af de Frø, der ved Spiringsundersøgelens Afslutning var haarde									
			spirede i Løbet af ca.						var efter ca. 3 Mds. Forløb endnu haarde			døde i Løbet af ca. 3 Md. Genns.
			1 Md. Gennemsnitlig	2 Md. Gennemsnitlig	3 Maaneder			Gennemsnitlig	Højest	Lavest	Gennemsnitlig	
Rødkløver.....	54	7.5	17	33	39	92	14	59	85.5	0	2	
Hvidkløver.....	45	12.8	10	24	29	73	6	69	94	16.5	2	
Alsikekløver.....	31	7.9	8	23	28	59	0	64	86	28	8	
Humle-Sneglebælg.	8	4.1	18	53	67	100	33	25	67	0	8	
Lucerne.....	48	9.1	28	58	74	100	44.5	23	44.5	0	3	
Gul Rundbælg....	19	5.4	17	35	44	64	9	47	82	27	9	
Alm. Kællingetand.	21	4.8	16	41	49	91	12.5	38	75	0	13	

anbragte paa det Jacobsenske Spireapparat. Forsøget er i Aar fortsat længere end i Fjor og er endnu ikke afsluttet, men i foranstaaende Tabel 16 er givet en Oversigt over Resultaterne i Forsøgets første 3 Maaneder til Sammenligning med den tilsvarende Opgørelse i Fjor.

Som i Fjor og i øvrigt i alle os bekendte Forsøg efter lignende Planer er Lucerne den Frøart, hvis haarde Korn hurtigst spirer under disse Betingelser. For andre Frøarter afviger Resultaterne noget fra Resultaterne fra i Fjor. Af de haarde Korn i Rødkløver er i Aar gennemsnitlig kun spiret 39 pCt. i 3 Maaneder mod 51 pCt. i Fjor, medens de haarde Korn af alle de andre Frøarter i Aar har givet flere Spirer i 3 Maaneder end i samme Tidsrum i Fjor.

Paafaldende er denne Forskel for Alm. Kællingetand; maaske staar dette i Forbindelse med, at Aarets Prøver af Alm. Kællingetand gennemgaaende havde forholdsvis lav Spireevne og indeholdt mange døde Frø, muligvis delvis var gammelt Frø, hvis Spireevne var paa Retur. Af de haarde Korn i denne Frøart døde i Fjor kun 2, men i Aar 13 pCt. i Løbet af 3 Maaneder. Prøver inden for hver enkelt Art udviser meget stor Forskel med Hensyn til Procentmængden af haarde Korn, som spirer i en vis Tid.

Ligesom i Fjor synes Resultaterne for Alsikekløver at antyde, at de haarde Korn i Frø af svensk Avl hurtigere spirer end de haarde i amerikansk Alsikekløver. Ogsaa i andre Henseender antyder Resultaterne i Aar en Korrelation mellem Avlsstedet og de haarde Kornes Tilbøjelighed til at spire, men Materialet er ikke tilstrækkeligt omfattende til, at man kan drage sikre Slutninger i saa Henseende.

f. Haarde Kornes Spiring paa Spireapparat og i Marken.

I Forbindelse med det foran omtalte Forsøg opstaar naturligt det Spørgsmaal, om det Antal haarde Korn, som spirer ved fortsat Henliggen paa Spireapparat en vis Tid efter den sædvanlige Spiringsundersøgelses Afslutning, er et Udtryk for, hvor mange af de haarde Korn, der i samme Tid vilde spire, hvis de blev udsaaede.

Som et Bidrag til Udredning heraf har Statsfrøkontrollen anstillet følgende Forsøg:

Af sildig Rødkløver af dansk Avl 1925 valgtes 6 Prøver, som ved Spiringsundersøgelsen havde vist et meget forskelligt Indhold af haarde Korn. Af disse Prøver anbragtes den 1. Maj passende Portioner paa Spireapparat. Efter 10 Dages Forløb (den normale Frist for en Spiringsundersøgelse af Rødkløver) frasorteredes de haarde Korn, og af hver Prøve anbragtes 3×100 af disse paa Spireapparat ved sædvanlige Spiringsbetingelser, medens 3×100 Frø samtidig blev udsaaet i Rammer i Haven, 15 mm dybt. Jorden var meget bekvem ved Udsaaningen.

Optælling af fremkomne Planter foretoges i Marken den 2. Juni, 27. August og 25. Oktober, idet Planterne ved hver Optælling fjærnedes. I Tabel 17 er for hver Prøve anført, hvor mange pCt. af de udsaaede Frø, der har givet Planter i Marken indtil de respektive Optællingstider, og hvor mange pCt. Frø der til omtrent samme Tidspunkt er spiret paa Spireapparat.

Tabel 17. Spiring af haarde Korn paa Spireapparat og i Marken.

Analyse Nr.	Mærke	Prøvens Indhold af haarde Korn pCt.	300 haarde Korn af hver Prøve lagt til Spiring paa Spireapparat d. $11/5$ pCt. spirede			300 haarde Korn af hver Prøve udsaaet i Marken d. $11/5$ pCt. Planter fremkommet		
			Indtil $8/6$	Indtil $3/6$	Indtil $20/10$	Indtil $2/6$	Indtil $27/8$	Indtil $26/10$
50207	a	5	24	51	54	44	60	62
50614	b	10 •	20	42	50	38	51	57
50682	c	20	8	19	25	31	40	43
50821	d	32.5	7	19	25	28	38	44
50167	e	41	9	18	23	33	40	44
50190	f	50	11	33	41	45	58	62
Gennemsnit. . .			13	30	36	37	48	52

Det ses, at lige efter Udsaaningen spirer langt flere Frø i Marken end paa Spireapparat. 3 Uger efter Saaningen er der i Marken spiret fra 28 til 45 pCt. af de udsaaede Frø, medens der ved omtrent samme Tid endnu kun er spiret fra 7 til 24 pCt. paa Spireapparat.

Indtil 27. August er i Marken gennemsnitlig spiret 48 pCt., medens der ved omtrent samme Tid i Laboratoriet er spiret

gennemsnitlig 30 pCt. Ved Optællingen i Slutningen af Oktober er de tilsvarende Tal 52 og 36 pCt.

Tabellen viser en stor Forskel paa de enkelte Prøver, men Forskellen er forholdsvis mindre med Hensyn til Spiring i Marken, end hvad Spiringen i Laboratoriet angaar. Resultaterne antyder, at man skal være forsigtig med at slutte fra Resultaterne paa Spireapparat til de haarde Kornes Værdi ved Udsaaning.

En Forventning om, at der skulde vise sig en Samhørighed mellem Procentmængden af haarde Korn i en Prøve og disse haarde Kornes Tilbøjelighed til at spire, bekræftes ikke ved disse Resultater. Prøverne a og f, der oprindeligt havde henholdsvis 5 og 50 pCt. haarde Korn, giver ved Udsaaning af de haarde Korn lige mange pCt. Planter.

Forsøget fortsættes baade i Marken og paa Spireapparat, og Forsøg efter tilsvarende Plan vil i de kommende Aar blive udført ved Statsfrøkontrollen i det Omfang, Forholdene tillader det.

g. Iagttagelse vedrørende Kimplanter af Kaalroe og Turnips.

Til Afgørelse af, om man allerede ved Besigtigelse af Kimplanterne er i Stand til at skelne mellem forskellige Sorter af Kaalroe og Turnips, udsaaedes i September 1925 i Skaale med Sand Frø af forskellige Kaalroe- og Turnipssorter. Prøvernes Ægthed var i Forvejen konstateret ved Kontrol dyrkning i Marken. Skaalene henstod de første 3—4 Dage i Termostat ved Temperatur mellem 20 og 30° C. og blev derefter anbragt i et Vindue mod Syd paa en lukket Veranda.

Af Iagttagelserne skal anføres følgende:

Selv de Sorter af Turnips, som ved fuld Udvikling har grønt eller gult Hoved, havde en Del Kimplanter med violette Stængler, og de Sorter, som ved fuld Udvikling har violet Hoved, var ikke helt fri for Kimplanter med gule Stængler.

Kimplanterne af Bangholm og Shepherd kunde ikke skelnes fra hinanden: derimod adskilte alle Prøverne af Kaalroe sig fra Prøverne af Turnips ved, at Kimstænglerne hos Kaalroer var mere rødlig end hos Turnips. Grønne eller gule Kimstængler fandtes ikke blandt nogen af Kaalroesorterne.

Medens Iagttagelserne saaledes ikke gav sikre Holdepunk-

ter for at skelne imellem forskellige Sorter inden for de prøvede Arter, fik man nye Støttepunkter til Adskillelse af de to Arter indbyrdes paa et tidligt Udviklingstrin. Et væsentligt Bidrag hertil var en Iagttagelse af den daværende Leder af Arbejdet i Spirelaboratoriet. Ved Vanding af Kulturerne under Væksten bemærkede Frøken *Lassen*, nu Fru Dr. *Buchholz*, at det første Løvblad hos Kaalroe skyede Vandet, saaledes at dette samlede sig i en Draabe for nedenunder paa Bladstilken imellem de to Kimblade, medens Vandet fordelte sig i et Lag paa Turnipsbladene, der ikke er forsynet med det voksagtige Lag, som findes hos Kaalroebladene.

For at prøve denne lille fikse Metodes Sikkerhed sammenblandede vi nogle Prøver af Turnips- og Kaalroefrø i et ganske bestemt Forhold, som Frøken *Lassen* ikke kendte, og lod Kimplanterne vokse frem. Det viste sig, at hun ved denne enkle Metode med stor Sikkerhed kunde adskille de unge Kimplanter af de to Arter fra hverandre.

b. Forsøg med Spireevnen af Følfodfrø.

I Tilslutning til de Resultater, som er meddelt i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1924—25, Side 44—46 (Tidskrift for Planteavl, 32. Bind, Side 44—46), skal anføres følgende:

Medens det ved Stue- og Kældertemperatur opbevarede Følfodfrø viste sig fuldstændigt dødt i Løbet af $\frac{1}{2}$ Aar, spirede Prøver, opbevarede ved $\div 15^{\circ}$ C., den 19. November 1925, alt-saa ca $\frac{1}{2}$ Aar efter Modningen, med 95 pCt.

Den 23. Januar 1926 udtoges en Prøve af Kuldetermostaten; den blev imidlertid ikke straks lagt til Spiring, men laa 15 Timer i en uopvarmet Garage; hvor Temperaturen var omkring 0° . Efter 2 Døgn havde den spiret med 62 pCt. og efter 10 Døgn med 81 pCt. En ny Prøve blev udtaget og straks lagt til Spiring (den 26. Januar 1926). Efter 2 Døgn spirede denne Prøve med 90 pCt. og efter 10 Døgn med 95 pCt. Den 5. August 1926 lagdes en ny Prøve til Spiring; denne spirede efter 2 Døgn med 79 pCt. og efter 11 Døgn med 83 pCt.

Det maa imidlertid bemærkes, at Prøverne opbevares i Kuldetermostat paa Statens Seruminstitut paa Amager; det har derfor været uundgaaeligt, at Prøven, udtaget den 5. August, nogle Timer før den blev lagt til Spiring, paa en Sommerdag har været udsat for en Temperatur af ca. 20° C., hvilket

muligvis kan være Aarsag til Nedgangen i Spireevne. Den næste Prøve vil saa hurtigt som muligt paa en kølig Dag blive bragt fra Seruminstittet til Statsfrøkontrollen og lagt til Spiring her, saaledes at vi kan faa Svar paa det omhandlede Spørgsmaal. — Forsøget fortsættes.

VI. Undersøgelser vedrørende Sorts- og Stammeægthed samt Sygdomsfrihed.

A. Saasæd.

I Kontrolmarkerne er der undersøgt 2 Prøver Hvede, 30 Prøver 2rd. Byg, 2 Prøver 6rd. Byg og 25 Prøver Havre, i alt 59 Prøver, hvoraf 7 (3 Byg og 4 Havre) har været udsaaede som Maaleprøver. Disse er ikke medregnede i nedenstaaende Omtale.

I den ene af Hvedeprøverne er der fundet et svagt Angreb af Hvedens Støvbrand og i dem begge ubetydelige Angreb af Hvedens Stinkbrand. 21 af Bygprøverne var angrebne af Nøgen Brand; i 15 Prøver var Angrebet under 1 p. Mille, i 6 Prøver mellem 1 og ca. 4 p. Mille. Samtlige Bygprøver var fri for Angreb af Dækket Bygbrand og 10 af dem for Angreb af Stribesyge; af de øvrige 19 var der i 4 Prøver Angreb paa under 1 p. Mille, i 13 fra 1—ca. 7 p. Mille, i 1 ca. 2 pCt. og i 1 Prøve 9.5 pCt.. 8 af Bygprøverne opgives at være tørbejdset med et af de nye Kviksølv-Bejdsemidler; i disse Prøver (af hver undersøgt ca. 15 000 Planter) fandtes ikke een Plante, der var angrebet af Stribesyge. Tørbejdsningen er, saa vidt vides, gennemført i to Generationer.

Medens 15 af de 21 Havreprøver var ganske fri for Brand, fandtes der i 6 Prøver Brand i underordnet Mængde.

Af samtlige 52 Sædekornsprøver var 19 sortsrene; af de øvrige var der i 24 under 1 p. Mille fremmed Sort, medens 9 Prøver indeholdt fra 1—28 p. Mille.

Ligesom i hvert af de to foregaaende Aar er der i 1926 af de samvirkende sjællandske Landboforeningers Planteavl-konsulent, *L. Rasmussen* og Forsøgsleder *J. Holmgaard* undersøgt 500 sjællandske Bygmarker for Angreb af Stribesyge. Af disse fandtes 86 i Københavns Amt, 98 i Frederiksborg Amt, 119 i Holbæk Amt, 76 i Sorø Amt og 121 i Præstø Amt.

Undersøgelsen gennemførtes efter samme Princip som i 1924 og 1925 (se bl. a. Tidsskrift for Planteavl, 31. Bind, Side 129). I Hovedparten af de undersøgte Marker var Planteantallet ca. 25 pr. løbende Meter Række. Efter Optællingen af de sribesyge Planter blev der som i 1925 foretaget Sortsbestemmelse af Bygafgrøderne. I nogle Tilfælde var Bygget dog ikke saa langt fremme i Udvikling, at Sorten kunde bestemmes, i andre Tilfælde var Bestanden saa blandet, at man ikke kunde karakterisere den som en enkelt Sort.

Fordelingen af Sribesygeangreb i 1500 Bygmarker paa Sjælland 1924, 1925 og 1926 er følgende:

pCt. Sribesyge	1924		1925		1926		1924—26	
	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.
0	129	26	155	31	171	34	455	30
0.1— 1.0	103	21	184	37	155	31	442	29
1.1— 2.0	69	14	54	11	51	10	174	12
2.1— 3.0	47	9	28	6	33	7	108	7
3.1— 4.0	32	6	22	4	27	6	81	5
4.1— 5.0	36	7	11	2	16	3	63	4
5.1— 6.0	17	3	9	2	15	3	41	3
6.1— 7.0	18	4	8	1	13	3	39	3
7.1— 8.0	13	3	7	1	4	1	24	2
8.1— 9.0	10	2	5	1	7	1	22	1
9.1—10.0	8	2	3	1	2	—	13	1
10.1—14.0	7	1	11	2	6	1	24	2
14.1—23.0	11	2	3	1	0	0	14	1
I alt...	500	100	500	100	500	100	1500	100

Som det fremgaar af ovenanførte Tal, var 34 pCt. af de i 1926 undersøgte 500 Marker helt fri for Sribesyge, i 41 pCt. af Markerne var Angrebet fra 0.1—2 pCt., i 16 pCt. fra 2—5 pCt., i 8 pCt. 5—10 pCt., og kun i 6 Marker (1 pCt.) fandtes Angreb fra 10—12 pCt. Sribesyge.

Af samtlige 1500 undersøgte Bygmarker var 455 (30 pCt.) helt fri for Sribesyge, i 616 Marker (44 pCt.) fandtes fra 0.1—2 pCt. Sribesyge. Kun i 38 Marker (3 pCt.) fandtes Angreb paa over 10 pCt. Sribesyge.

Angrebet af Sribesyge i 1925 og 1926 — i hvilke Aar der som nævnt er foretaget en Sortsbestemmelse — fordeler sig med Hensyn til de seks almindeligst forekommende Bygsorter, som følger, angivet i pCt.:

pCt. Stribe- syge	0	0.1—	2.1—	4.1—	6.1—	8.1—	10.1—	over
		2.0	4.0	6.0	8.0	10.0	12.0	12.0
Prentice-Byg	47	45	4	3	1	0	0	0
Guld-Byg	17	37	22	7	8	4	4	1
Gl. dansk Byg	23	59	8	7	1	0	2	0
Rex-Byg	39	55	3	0	0	3	0	0
Binder-Byg ²	28	49	17	3	3	0	0	0
6rd. Byg	60	17	5	4	5	5	2	2

Der ses at være betydelig stærkere Angreb i Guld-Byg end i Prentice-Byg. I Gl. dansk Byg har der ikke været særlig stærke Angreb; men der er forholdsvis faa Marker af denne »Sort«, der har været helt fri for Stribesyge. Af Markerne med 6rd. Byg var en stor Part helt fri for Stribesyge, medens nogle havde en særlig høj Sygdomsprocent; men i denne Gruppe er ogsaa medregnet alt 6rd. Byg uden Hensyn til Sort. De fuldstændig sunde Marker er sikkert i de fleste Tilfælde Kors-Byg.

I de 1500 undersøgte Bygmarker fandtes, foruden Stribesyge i nogle Tilfælde Angreb af Brand; disse var dog, med Undtagelse af et Par Marker, hvoraf der i den ene fandtes ca. 4 pCt. Brandaks, alle af underordnet Betydning.

Resultatet af ovennævnte Undersøgelser opfordrer i høj Grad Landmændene til at have Opmærksomheden henvendt paa Bygmarkernes Sundhedstilstand, idet Benyttelsen af Saa-sæd fra Marker, hvori der findes Stribesyge, kan foranledige kraftige Angreb af Stribesyge i det efterfølgende Aars Afgrøde, hvis Saasæden ikke er afsvampet paa behørig Maade. Reglen maa være den, at man afsvamper alt Sædebyg, medmindre man ved, at det er fremavlet paa en Mark, der har været helt fri for stribesyge Planter.

I Henhold til den foretagne Sortsbestemmelse fordeler de 1000 i 1925 og 1926 undersøgte Bygmarker sig saaledes med Hensyn til Sort:

	Antal Marker			pCt. Marker		
	1925	1926	i alt	1925	1926	Gns. pr. Aar
Prentice-Byg	142	75	217	28	15	22
Guld-Byg	120	78	198	24	16	20
Gl. dansk Byg	61	10	71	12	2	7
Rex-Byg	24	9	33	5	2	3
Binder-Byg	20	9	29	4	2	3
Chevallier-Byg	3	0	3	1	0	—
Sejr-Byg	0	1	1	0	—	—
6rd. Byg	24	22	46	5	4	5
Ubestemmelig	106	296	402	21	59	40
I alt	500	500	1000	100	100	100

Af Tabellen fremgaar det, at Prentice-Byg og Guld-Byg i de to Aar har været dyrket i størst og omtrent lige stor Udstrækning, og derefter kommer Gl. dansk Byg. Det er ret mærkeligt, at sidstnævnte endnu har saa stor Udbredelse, idet den folder betydeligt mindre end de anerkendte nyere Sorter.

Angaaende de ovenfor omtalte Undersøgelser i sjællandske Bygmarker kan i øvrigt henvises til »Beretning om Landboforeningernes Virksomhed for Planteavl paa Sjælland 1926«.

Sortsundersøgelsen af Byg i Laboratoriet har omfattet betydeligt flere Prøver end i noget af de foregaaende Aar. Det største Antal af de undersøgte Prøver repræsenterer Partier, der skulde benyttes til Ølbrygning. Der er for Sortsrenhed undersøgt 1162 Prøver i alt; deraf er 1009 vejledende Undersøgelser og 153 Undersøgelser i Garantøjemed.

For 60 Prøver har der ikke været opgivet Sortsnavn; 818 er indsendt som Prentice-Byg, 149 som Binder-Byg og 85 som Guld-Byg, medens Resten (50 Prøver) er indsendt under forskellige andre Sortsnavne. Af de nævnte 1162 Prøver er 972 indsendt af Korn- og Saasædhandlere eller af Bryggerier, medens 190 Prøver er modtaget fra Landmænd. 76 af de fra sidstnævnte modtagne Prøver er indsamlede og indsendte gennem Landbrugsorganisationer.

Undersøgelsen gav følgende Resultat:

pCt. Kærner af fremmed Sort	Prøver	
	Antal	pCt.
0	196	17
0.1—1.0	293	25
1.5—4.0	161	14
4.5—10.0	180	16
10.5—20.0	127	11
20.5—50.0	126	11
over 50	39	3
Forkert Sortsbenævnelse	40	3
Ialt...	1162	100

Utvivlsomt er en Del af de til de undersøgte Prøver svarende Partier blandede paa Købmændenes Lagre, en ikke ringe Del af de stærkt blandede Prøver er dog indgaaede direkte fra Landmænd eller indsendte af Købmænd som Prøver af enkelte Gaardes Avl.

B. Roefrø (se ogsaa Side 38).

Der er undersøgt følgende Antal Prøver: Runkelroe 262, Sukkerroe 8, Kaalroe 195, Turnips 216 og Gulerod 31, i alt 712 Prøver, hvoraf 67 er Maaleprøver, der ikke er medregnede i nedenstaaende Oversigt. 215 Prøver stammer fra Roefrøpartier, som er udførte til Sverige, og for hvilke de svenske Statsmyndigheder kræver, at Statsfrøkontrollen kontrollerer, at Leveringerne svarer til de ved Salget opgivne Sorts- og Stammenavne. 408 Prøver er indsendte af Frøhandlere eller udtagne af Statsfrøkontrollen af udvejede og plomberede Leveringer til Landmænd fra Frøfirmaer, der er underkastede den selvvirkende Kontrol ogsaa med Hensyn til Roefrøets Ægthed (nærmere vedrørende de sidstnævnte Prøver se Side 38).

Medens langt det største Antal af Prøverne er af danske Stammer, er en Del (navnlig Prøver af Eckendorfer samt enkelte af Fodersukkerroe) af udenlandsk Oprindelse. En større Del af disse er, efter Udseendet at dømme, af væsentlig ringere Dyrkningsværdi end Frø af dansk Oprindelse.

Af de 645 Prøver svarede 529 til den opgivne Stammebetegnelse, 24 Prøver var ikke af den opgivne Stamme, og 92 Prøver var i større eller mindre Grad blandet med andre Sorter eller Stammer eller afveg i Udseende saa meget fra det normale, at der var Anledning til at gøre Bemærkning til den opgivne Betegnelse. Hvor en Prøve ikke svarer til den opgivne Stammebetegnelse, gaar Afgang i Reglen i den Retning, at Roernes Udseende giver Grund til at antage, at Værdien af det paagældende Frø er ringere end Værdien af det til det opgivne Stammenavn svarende.

Bedømmelsen af Roepøverne er foretaget med Bistand af Statens Rodfrugtforsøg ved Assistent *J. Chr. Lunden*.

C. Frø af Græsmarksplanter.

Som nævnt i nærværende Tidsskrifts, 32. Bind, Side 51, er der i Kontrolmarkerne i Foraaret 1925 udsaaet 186 Prøver af Græsmarksbælplanter og 76 Prøver af Græsser. Hovedparten af disse Prøver er udsaaet for Statsfrøkontrollens egen Regning.

De nævnte 186 Prøver af Græsmarksbælplanter omfatter (efter Opgivelse af Indsenderen) 11 Prøver tidlig Rødkløver (polsk, bøhmisk), 72 Prøver sildig Rødkløver (heraf 33 Prøver

Hersnap Rødkløver; Resten er kurlandske, bøhmiske og svenske), 77 Prøver Hvidkløver (Morsø, Strynø, polsk, tysk, bøhmisk, schlesisk), 21 Prøver Alsikekløver (svensk, kanadisk, tysk, bøhmisk), 4 Prøver Alm. Kællingetand og 1 Prøve Sump-Kællingetand.

Af de 11 Prøver tidlig Rødkløver var 9 Prøver svagt blandet med sildig Rødkløver. Af 33 Prøver, der er opgivne som Hersnapkløver, var 2 Prøver svagt blandet med tidlig Rødkløver; 3 Prøver svarede ikke til den opgivne Betegnelse. Af de øvrige 39 Prøver, der blev opgivet som sildig Rødkløver, var 2 Prøver tidlig og 14 Prøver Blandinger af tidlig og sildig Rødkløver (i de 2 af disse Prøver var der dog kun en mindre Indblanding af sildig Rødkløver).

Til de øvrige Prøver fandtes intet at bemærke vedrørende Ægtheden.

Af Græsfrøprøver til Iagttagelse udsaaedes den 22. April 1925 29 Prøver af Timothe, 29 af Alm. Rajgræs og 18 af Ital. Rajgræs. Prøverne var udvalgte af det Frø, som solgtes i Detailhandelen. De udsaaedes med Havre som Dæksæd. Af de Iagttagelser, som disse Udsaaninger gav Lejlighed til, skal meddeles følgende:

Ved Besigtigelse om Efteraaret i Udlægsaaret (den 7. Oktbr. 1925) viste Timotheprøverne sig at være af to meget forskellige Typer.

Den ene Type havde paa nævnte Tidspunkt flere eller færre Straa med gennemskredne Duske, og mange af Bladene var visne i Spidsen. Den anden Type havde ikke skudt Stængler, men stod udelukkende med Blade, og disse var friske grønne.

Prøverne af sidstnævnte Type var uden Undtagelse opgivne at være danske eller svenske. Den første Type var hovedsagelig repræsenteret ved Prøver, der var opgivet som amerikanske eller kanadiske; men 3 Prøver af denne Type var dog opgivet at være danske; sandsynligvis er disse solgte under forkert Avlsstedsbetegnelse. Foruden ved det forannævnte udmærkede den nordiske Type sig ved om Foraaret (20. April 1926) at være frodigere end den amerikanske.

De udsaaede Prøver af Alm. Rajgræs og Ital. Rajgræs var dels angivet at være af de danske Stammer, henholdsvis Lundbæk og Tystofte 152, dels af udenlandsk Avl. Ogsaa for disse Arters Vedkommende, og især for Ital. Rajgræs, blev der

gjort interessante Iagttagelser, som imidlertid ikke skal omtales nærmere paa nærværende Tidspunkt.

I Foraaret 1926 er der udsaaet 205 Prøver af Græsmarksbælplanter. Resultaterne af Iagttagelserne af disse Prøver vil blive omtalte i Aarsberetningen for 1926—27.

I Haven ved Frøkontrollen udsaaedes i Foraaret 1926 63 Prøver Kløver- og Græsfrø til Demonstration og Iagttagelse af Sorters og Stammers Udvikling. Et noget større Antal Parceller besaaedes i Tilslutning til forskellige Forsøg og Undersøgelser vedrørende Kløver og Græs. Endvidere har man i Sommeren 1926 til særlige Undersøgelser angaaende haarde Korn haft udsaaet Frø af 63 Enkeltplanter af Gul Lupin. Endelig har en Del Prøver af forskellige Havefrøarter været udsaaet.

D. Havefrø.

Der er undersøgt 3 Prøver Rødbede, 24 Prøver Kaal, 9 Prøver Spinat, 3 Prøver Radis og 5 Prøver Agurk, i alt 44 Prøver, hvoraf 14 var Maaleprøver. De 2 Prøver Rødbede, der var indsendte som ægyptisk, var ikke af denne Sort, men bestod for største Delen af Krydsningsprodukter, ligesom mange pCt. af dem gav Stokløbere; selv uden Sortsnavn maatte de betegnes som meget slette Rødbeder. En Prøve Hvidkaal, der var opgivet som Amager høj, viste sig at være en tidlig Sommerkaal; en Prøve Rosenkaal, opgivet som Herkules, var ikke af denne Stamme; endelig svarede en Prøve Spinat og en Prøve Agurk ikke til de opgivne Sortsbetegnelser.

Forsøgsleder *Holmgaard* har i Aarets Løb fungeret som Skønsmand i enkelte Sager vedrørende Klager over Fejllevering af Frø. Af disse Sager skal følgende nævnes:

1) En Landmand førte Klage over at have faaet leveret en Blanding af Lucerne og Rødkløver i Stedet for ene Lucerne. Da Klageren imidlertid ikke skriftlig vilde erklære, at han ikke selv havde foraarsaget Blandingen, blev der ikke tilkendt ham nogen Erstatning.

2) Klagen var en af de i de senere Aar ret hyppige angaaende Forekomst af Hl.-Sneglebælg i Lucerne. Efter at nærmere Undersøgelse var foretaget, indrømmede Klageren, at han selv havde isaaet Sneglebælgen, hvorefter der naturligvis ikke kunde tilkendes ham nogen Erstatning.

3) Til Udlæg til Frøavl var der fejlagtigt udleveret en Landmand en Blanding af Rajgræs og Eng-Svingel i Stedet for Eng-Svingel. For det derpaa avlede Frø kunde der selvfølgelig ikke opnaas samme Pris som for ren Eng-Svingel, hvorfor der blev tilkendt Klageren Erstatning til Udligning af Prisdifferensen.

I en Del Voldgiftssager mellem et Saasædfirma og forskellige Landmænd har Forsøgsleder *Holmgaard* fungeret som Opmand. Følgende Sager nævnes:

1) Fra en Snes Landmænd, hvortil paagældende Firma havde solgt Svaløf Sejr-Byg, var der fremkommet Reklamation over Forekomst af Nøgen Bygbrand i den paa den købte Saasæd avlede Afgrøde samt i Tilslutning dertil fremsat Krav om Erstatning. Inden Voldgiften blev afholdt, frafaldt en Del af Klagerne Kravet om Erstatning. Hos de øvrige (13) blev der foretaget en Undersøgelse af Afgrøderne til Bestemmelse af Mængden af Brand. I eet Tilfælde konstateredes der et Indhold af Brand paa 0.3 p. Mille, hos de øvrige fandtes fra ca. 2 til ca. 5 p. Mille.

Med 4 af de 13 Klager blev Erstatningsspørgsmaalet afgjort af de to Voldgiftsmænd, altsaa uden Opmandens Medvirkning, medens der med de øvrige 9 ikke opnaaedes Enighed, hvorefter disse Sager blev overladt Opmanden til Afgørelse.

Ved Salget var Saasæden garanteret »praktisk sygdomsfri«. I det ene Tilfælde, hvor der konstateredes et Angreb paa 0.3 p. Mille Brand, skønnedes Erstatningskravet at være uberettiget, medens der blev tilkendt alle de øvrige Klager Erstatning, idet der blev skønnet, at Sælgeren ikke havde overholdt Garantierne. Saasæden var almindeligvis betalt med en Pris varierende mellem 50 og 65 Kr. pr. hkg. Erstatningens Størrelse fastsattes som Forskellen mellem Prisen paa Saasæd af almindelig Beskaffenhed, der sattes til 25 Kr. pr. hkg, og den for Saasæden betalte Pris.

2) Af en Landmand, der af samme Firma havde købt Prentice-Byg, garanteret »praktisk sygdomsfri«, blev der rejst Voldgiftssag paa Grund af stærke Angreb i Avlen af Byggets Bladpletsyge. Afgørelsen af Erstatningsspørgsmaalet blev af Voldgiftsmændene overladt Opmanden til Afgørelse. — Der blev skønnet, at der ikke kunde tilkendes Klageren nogen Erstatning, idet Udtrykket »sygdomsfri« almindeligvis kun omfattede følgende tre Former af Sygdomme: Stribesyge samt Nøgen og

Dækket Bygbrand, der praktisk talt alene overføres med Udsæden, men derimod ikke Byggets Bladpletsyge, som ogsaa kan overføres ad anden Vej.

VII. Frøets Avlssted.

I de foregaaende Aarsberetninger har der under denne Overskrift været anført en Oversigt over, hvorfra de Prøver, for hvilke Avlsstedet har været opgivet, stammede. Da der imidlertid i Afsnit IV, Side 35, findes ret udførlige Oplysninger med Hensyn til Avlsstedet for de til Landmænd leverede Frøvarer, har man udeladt Oversigten her og skal kun berøre et Par herhenhørende Spørgsmaal.

Af de Sorter og Stammer, som har staaet højest ved de danske Dyrkningsforsøg, har enkelte ogsaa ved udenlandske Forsøg været blandt de bedste. Dette gælder f. Eks. Morsø Hvidkløver og dansk Eng-Svingel. Disse Sorter er derfor efterspurgte, selvfølgelig under Forudsætning af, at det Frø, som sælges under paagældende Betegnelser, er ægte. Man har, i Udlandet saavel som i Indlandet, Tillid til de danske Frøhandlere i saa Henseende, og det er klart, at dette maa være en uomtvistelig Betingelse for vor Frøeksports Udvikling. Det er derfor meget uheldigt, for ikke at sige forkasteligt, naar der gøres Brud paa denne Tillid, som det i Aar i enkelte Tilfælde er sket ved Salg af Eng-Svingel. — I forskellige norske Aviser fremkom der sidste Vinter flere Artikler, der opfordrede Købere af dansk Eng-Svingelfrø til at være agtpaagivende, da det i nogle Tilfælde havde vist sig, at Frø, solgt som dansk, var amerikansk eller blandet med Frø af amerikansk Oprindelse. I det norske Blad »Nationen« havde Lederen af den norske Statsfrøkontrol i Aas, Frøkontrollør G. Tryti, saaledes den 20. April 1926 indrykket en saalydende Artikel:

»Merket »Dansk engsvingel«,
(men frøet er av amerikansk avl).

Hovedgrundlaget for enhver handel maa være at varen virkelig er det den gis ut for aa være. Jeg har nævnt et par ganger i »Nationen« at der iaar er indkommet til landet flere partier engsvingel merket »dansk«, men frøet er av sydlig amerikansk avl. Av dette slags frø er der kommet meget mer end jeg fra først av tænkte, og kjøperne maa være yderst forsigtig da den sydlig amerikanske engsvingel rimeligvis har meget ringe dyrkningsværdi hos os.

Det er mig uklart hvad danske firmaer mener aa opnaa ved dette al

den stund den danske frøavl søger aa oparbejde sig marked for sit frø baade i Rusland og andre land.

Det mest rationelle og mest kraftigvirkende er at de norske firmaer som har kjøbt katta i sækken uten videre sender partiene tilbage til de danske avsendere.

Det ser ut til at Vestlandet er blitt bedst forsynt med dansk engsvingel. Naar jeg tænker paa hvor liten dyrket jordvidde man har vestpaa, og hvordan man der maa slite for aa skrape sammen et kufor, og saa tænker paa denne engsvingel — blir jeg saa inderlig vemodig stemt.*

Gennem en Korrespondance med den norske Landbrugsdirektør og Hr. Tryti lykkedes det mig at faa oplyst, at der var Tale om ni Leveringer af Eng-Svingelfrø paa i alt 9250 kg, solgt fra Danmark. Da der, ifølge Opgivelserne fra Statistisk Departement, i tre foregaaende Aar gennemsnitlig aarlig er solgt ca. 27000 kg Frø af Eng-Svingel til Norge, er der altsaa Tale om en Tredjedel af dette Salg; der var imidlertid kun for tre Partiers Vedkommende opgivet Navn paa de tre danske Sælgere, og kun tre af Partierne, i alt 1950 kg, var udtrykkelig købt som danske. Der opgaves at være udtaget Kontrolprøver af alle Partierne, enten af de norske Kontrolstationer eller af Toldvæsenet. Vi har modtaget Middelprøver af nogle af de udtagne Prøver og har ogsaa her konstateret, at de indeholdt Frø og andre Bestanddele, der karakteriserer Frø af amerikansk Herkomst. Ogsaa til Schweiz var der ifølge Meddelelse fra Frøkontrollen i Zürich leveret enkelte Partier Frø af dansk Eng-Svingel, som havde indeholdt Bestanddele, karakteristiske for Frø af amerikansk Avl.

For at undersøge, hvorledes Forholdene var med Hensyn til Frø af Eng-Svingel, solgt her i Landet, har vi underkastet alle Prøver af paagældende Art af Leveringer fra de 31 Firmaer under den selvvrirkende Kontrol Avlsstedsbestemmelse. Det viste sig heldigvis, at Frøet fra de 27 af disse Firmaer intet Tegn indeholdt paa, at der var iblandet amerikansk Frø. For fire af Firmaernes Vedkommende viste Prøverne sig dog at indeholde Frø og Bestanddele, som er karakteristiske for amerikansk Eng-Svingel. Ved Henvendelse til disse Firmaer fik vi at vide, at de alle havde faaet det paagældende Frø fra et større, kendt Firma, som ikke er underkastet den selvvrirkende Kontrol. Da man henvendte sig til vedkommende Firma, svarede dette først, at det var udelukket, at der kunde være amerikansk Frø i paagældende Leveringer, idet disse var sammensat af en Række Partier af Frø, købt som dansk hos dan-

ske Firmaer. Vi foreholdt imidlertid Firmaet, at det leverede Eng-Svingelfrø til de fire Forretninger indeholdt tydelige amerikanske Karaktermærker, saa der maatte være amerikansk Frø i. Firmaet meddelte da, at det havde haft et mindre Parti amerikansk Frø paa Lageret, og at dette muligvis ved en Fejltagelse kunde være blandet i det danske.

Vi har ogsaa undersøgt enkelte Prøver af Partier, solgte uden for den selvvirkende Kontrol, og fundet amerikanske Karakterbestanddele i nogle af disse. Paa Forespørgsel fik vi af en af Indsenderne, en Købmand, at vide, at Frøet var købt hos et kendt Firma, som imidlertid intet havde opgivet om Frøets Oprindelse, saa herom anede Købmanden intet!

Disse Undersøgelser viser desværre, at der paa omhandlede Punkt for enkelte Firmaers Vedkommende ikke er saa rene Linier, som der absolut maa være, hvis de danske og udenlandske Købere skal kunne bevare Tilliden til danske Frøhandlere. Den citerede norske Artikel viser med tilstrækkelig Tydelighed, hvilke farlige Følger bemeldte Fremgangsmaade kan faa, idet det er ganske givet, at de Firmaer, som har leveret det Frø, hvori der fandtes Eng-Svingel af amerikansk Oprindelse, har forskærtset Tilliden til sig selv; men Artiklen viser ogsaa tydeligt, at den omhandlede Fremgangsmaade let kan medføre en almindelig Svækkelse af Tilliden til danske Frøfirmaer. Det maa indrømmes, at Frø, solgt som Eng-Svingel uden Angivelse af Herkomsten, ikke behøver at være dansk; men man maa dog vistnok mene, at den danske Købmand, der sælger Frø af Eng-Svingel af udenlandsk Oprindelse, bør bemærke dette, for at han ikke gennem Fortielse af det faktiske Forhold skal bibringe Køberen den Tro, at paagældende Frø er dansk.

Det er at haabe, at danske Frøhandlere vil holde indbyrdes Justits, saa at Tilfælde som de her omtalte ikke gentager sig, hverken med Hensyn til Eng-Svingel eller andre Frøarter.

Det skal bemærkes, at vi for næsten alle Frøvarer (f. Eks. Eng-Svingel, Alsikekløver, Timothe, Eng-Rapgræs) ved Undersøgelse i Laboratoriet ved Hjælp af saadanne i Prøverne forekommende fremmede Frø og Bestanddele, som er karakteristiske for amerikansk Herkomst, kan afgøre, om de helt eller delvis er avlet i Amerika. Ved Dyrkningsforsøg i Marken kan vi i Reglen for Hvidkløver afgøre, om Varen er Morsø, Strynø eller af anden her i Landet prøvet Oprindelse, for Rødkløver, om den er tidlig eller sildig samt, om det af de sildige er Hersnap.

VIII. Differenserne mellem de korresponderende Renhedsbestemmelser.

Af de Frøprøver, hvis Renhed skal bestemmes i Garanti-øjemed, udføres der to Analyser med lige store Vægtmængder. Af disse Analyser udregnes derpaa Gennemsnitstallene, und-

Tabel 18. Differenserne mellem de korresponderende Renhedsbestemmelser.

Frøart	Antal Prøver	Differensens gennemsnitlige Størrelse i pCt.	Antal Prøver og Procentantal Prøver, i hvilke Differensen er											
			0—0.5		0.5—1		1—1.5		1.5—2		2—3		3 pCt. og der- over	
			Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.
Rødkløver	673	0.60	366	54.4	208	30.9	57	8.5	26	3.9	11	1.6	5	0.7
Hvidkløver . . .	179	0.72	77	43.0	57	31.9	22	12.3	19	10.6	4	2.2	—	—
Alsikekløver . .	102	0.67	46	45.1	33	32.3	16	15.7	5	4.9	2	2.0	—	—
Hl.-Sneglebæg .	67	0.44	43	64.2	21	31.3	3	4.5	—	—	—	—	—	—
Lucerne	123	0.62	66	53.7	31	25.2	17	13.8	7	5.7	2	1.6	—	—
Gul Rundbæg . .	71	0.98	27	38.0	18	25.4	11	15.5	5	7.0	7	9.9	3	4.2
Alm. Kællinget.	67	0.55	40	59.7	19	28.4	7	10.4	—	—	—	—	1	1.5
Timothe	117	0.79	53	45.3	28	23.9	17	14.5	16	13.7	3	2.6	—	—
Alm. Rajgræs . .	401	0.84	170	42.4	108	26.9	67	16.7	26	6.5	23	5.7	7	1.8
Ital. Rajgræs . .	286	0.67	149	52.1	87	30.4	25	8.8	8	2.8	13	4.5	4	1.4
Eng-Svingel . . .	296	0.93	123	41.6	71	24.0	44	14.9	28	9.4	21	7.1	9	3.0
Stivbl. Svingel.	28	1.12	8	28.6	5	17.9	7	25.0	4	14.3	3	10.7	1	3.5
Ager-Hejre . . .	133	0.71	67	50.4	34	25.5	20	15.0	6	4.5	3	2.3	3	2.3
Draphavre	44	0.79	18	40.9	14	31.8	7	15.9	2	4.6	2	4.6	1	2.2
Hundegræs . . .	1306	1.15	435	33.3	304	23.3	215	16.5	152	11.6	136	10.4	64	4.9
Eng-Rævehale .	51	2.05	8	15.7	11	21.6	6	11.7	5	9.8	13	25.5	8	15.7
Fioringræs . . .	19	0.61	12	63.2	4	21.0	—	—	3	15.8	—	—	—	—
Alm. Rapgræs . .	193	0.99	79	40.9	39	20.2	26	13.5	29	15.0	11	5.7	9	4.7
Eng-Rapgræs . .	45	1.83	8	17.8	9	20.0	5	11.1	13	28.9	3	6.7	7	15.5
Fløjlsgræs . . .	14	0.96	5	35.7	6	42.9	—	—	2	14.3	1	7.1	—	—
Kamgræs	13	0.39	10	76.9	2	15.4	—	—	1	7.7	—	—	—	—
Runkelroe	337	0.57	200	59.3	83	24.6	27	8.0	15	4.5	9	2.7	3	0.9
Sukkerroe	70	0.49	48	68.6	13	18.6	6	8.6	2	2.8	1	1.4	—	—
Gulerod	133	0.64	69	51.9	44	33.1	10	7.5	6	4.5	3	2.3	1	0.7
Turnips	269	0.46	172	63.9	79	29.4	13	4.8	3	1.1	—	—	2	0.8
Kaalroe	229	0.40	167	72.9	46	20.1	13	5.7	3	1.3	—	—	—	—
Havre	88	0.19	80	90.9	8	9.1	—	—	—	—	—	—	—	—
2rd. Byg	33	0.26	28	84.8	5	15.2	—	—	—	—	—	—	—	—
6rd. Byg	5	0.22	4	80.0	1	20.0	—	—	—	—	—	—	—	—
Hvede	25	0.29	21	84.0	4	16.0	—	—	—	—	—	—	—	—
Vikke	15	1.22	6	40.0	2	13.3	3	20.0	2	13.3	1	6.7	1	6.7
Ært	22	0.70	12	54.6	4	18.2	3	13.6	2	9.1	1	4.5	—	—
Hvidkaal	21	0.80	12	57.1	5	23.8	2	9.5	—	—	1	4.8	1	4.8
Blomkaal	9	0.29	7	77.8	2	22.2	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	5484		2636	48.1	1405	25.6	649	11.8	390	7.1	274	5.0	130	2.4

tagen i de Tilfælde, hvor Forskellen mellem de fundne to Renhedsprocenttal overskrider 2 pCt., hvis det fundne Renhedstal er over 90 pCt., og 3 pCt., hvis Renhedstallet er lavere. I saa Fald udføres en ny Analyse; denne sidste falder som Regel mellem de to første. I Tabel 18 er i første Rubrik anført, hvor mange Prøver der er undersøgte for Renhed i Garantiøjemed af de forskellige Frøarter, og i de efterfølgende Rubrikker, hvorledes disse Prøver fordeler sig med Hensyn til Forskellen mellem de to foretagne Renhedsbestemmelser.

IX. Blandfrø og „Uren Vare“.

Af de i Aarets Løb for Renhed undersøgte Prøver viste 211 sig at være Frøblandinger, d. v. s., at de indeholdt 15 pCt. eller derover af fremmed Kulturfrø. 101 af disse Prøver var indsendte under Navn af Blandfrø eller lignende Betegnelse, og 7 var indsendte uden nogen Betegnelse; de øvrige 103 var ved Indsendelsen betegnet som en bestemt Art.

Af 3280 Prøver, der var indsendte som Hundegræs, var 30 eller 0.9 pCt. Blandfrø.

Af 970 Prøver, der var indsendte som Eng-Svingel, viste 21 (= 2.2 pCt.) sig at være Blandfrø.

Af 9 Prøver, der ved Indsendelsen var betegnede som Blød Hejre, viste 6 sig at være Blandfrø.

Ifølge de af Landbrugsministeriet under 6. Juli 1912 approberede Regler for Frøundersøgelser betegnes Frøprøver, hvis Renhed er mere end 15 pCt. lavere end Gennemsnittallet for det foregaaende Tiaar for vedkommende Frøart, hvor dette er 90 pCt. eller derover, og mere end 20 pCt. lavere end Gennemsnittallet, hvor dette er under 90 pCt., som »Uren Vare«. Samme Betegnelse anvendes for Varer, der indeholder mere Ukrudsfrø end 5 Gange Gennemsnittallet for den paagældende Arts Ukrudsindhold, dog med Undtagelse af Prøver, som indeholder mindre end 1 pCt. Ukrudsfrø. Prøver, der indeholder mere end 5 pCt. Ukrud, skal altid betegnes som »Uren Vare«.

I Henhold til denne Bestemmelse er et ikke ubetydeligt Antal af de undersøgte Prøver blevet betegnet som »Uren Vare«; dette gælder dog væsentlig de indsendte Prøver af Raa-varer. Af de undersøgte Prøver Hundegræs var saaledes 17.8 pCt. og af Eng-Svingel 20.2 pCt. »Uren Vare«. De tilsvarende Tal for 1924—25 var 16.0 og 13.6 pCt.

X. Det ondartede Ukrudsfrø.

Efter Reglerne for Frøundersøgelser er følgende Arter at betragte som ondartet Ukrud:

I Græs- og Kløverfrø: Lugtløs Kamille (*Matricaria inodora*), Ager-Gaaseurt (*Anthemis arvensis*), Gul Okseøje (*Chrysanthemum segetum*), Hvid Okseøje (*Chrysanthemum leucanthemum*), Kløversilke (*Cuscuta trifolii*), Storkornet Silke (*Cuscuta sp.*), Vild Gulerod (*Daucus carota*), Vandgrenet Ranunkel (*Ranunculus repens*) samt Brandkorn og Sklerotier; i Kornarterne: Klinte (*Agrostemma githago*), Alm. Hejre (*Bromus secalinus*), Kiddike (*Raphanus raphanistrum*), Kornblomst (*Centaurea cyanus*) samt Brandkorn og Sklerotier.

Til Bestemmelse af Prøvernes Indhold af disse Frøarter undersøges saa store Middelpøver, at de bestaar af ca. 10 000 Frø af den paagældende Kulturfrøart. Af Rødkløver, Lucerne, Rajgræsserne og flere undersøges saaledes 20 g, af Hvidkløver og Alsikekløver 7 g, af Hundegræs 10 g, af Korn 0,5 kg o. s. v.

I Tabel 19 findes Resultaterne af disse Undersøgelser for Græs- og Kløverfrø. Opgørelsen omfatter kun Prøver af rensede Varer, saaledes som de gaar i Handelen direkte til Udsæd, idet man anser det for at være af mindre Interesse, hvorledes Prøver af Raavarer eller delvis rensede Varer forholder sig med Hensyn til Indhold af Ukrud.

Tabellen er i Aar udformet noget anderledes end den tilsvarende Tabel i de nærmest foregaaende Aar. For hver Kulturfrøart er i første Rubrik anført, hvor mange Prøver der i alt er undersøgt, og i de følgende Rubrikker er angivet, hvorledes de undersøgte Prøver grupperer sig med Hensyn til Indhold af hver Art af ondartet Ukrud.

Betragter man Opgørelsen for hver Art ondartet Ukrud for sig, ses det, at det kun er et lille Antal Prøver, hvori Frø af vedkommende Ukrudsfrøart overhovedet er fundet; de allerfleste Prøver er helt fri, og i Hovedparten af Resten er der fundet mindre end 200 Frø af vedkommende Art af ondartet Ukrud pr. kg. Af Tabellens nederste Linie med Summerne vil det ses, at af 2482 undersøgte Prøver har kun 115 indeholdt Lugtløs Kamille i en Mængde, saa Latituden ved Garantien »fri for ondartet Ukrud« (200 Frø pr. kg) er overskredet. For de øv-

Tabel 19. Oversigt over Forekomsten af ondartet Ukrud i Frøprøver.

Frøart	Antal Prøver i alt	Lugtløs Kamille (<i>Matricaria inodora</i>)				Ager-Gaaseurt (<i>Anthemis arvensis</i>)				Gul Okseøje (<i>Chrysanthem. segetum</i>)				Hvid Okseøje (<i>Chrysanthem. leucanthemum</i>)				Vild Gulerod (<i>Daucus carota</i>)				Vandgrenet Ranunkel (<i>Ranunculus repens</i>)					
		Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg				Antal Prøver med Antal Korn pr. kg					
		0	0 til 200	200 til 1000	ov. 1000	0	0 til 200	200 til 1000	ov. 1000	0	0 til 200	200 til 1000	ov. 1000	0	0 til 200	200 til 1000	ov. 1000	0	0 til 200	200 til 1000	ov. 1000	0	0 til 200	200 til 1000	ov. 1000	0	0 til 200
Rødkløver	481	461	19	1	—	331	122	25	3	474	7	—	—	467	9	5	—	210	158	109	4	434	44	3	—		
Hvidkløver	191	179	11	1	—	101	55	27	8	189	2	—	—	173	15	3	—	191	—	—	—	180	10	1	—		
Alsikekløver	133	111	11	10	1	111	17	5	—	133	—	—	—	131	1	1	—	132	1	—	—	131	2	—	—		
Humle-Sneglebælg. ...	130	129	1	—	—	79	49	2	—	128	2	—	—	130	—	—	—	129	1	—	—	51	58	15	6		
Lucerne	127	127	—	—	—	127	—	—	—	127	—	—	—	127	—	—	—	78	48	1	—	125	2	—	—		
Gul Rundbælg	83	83	—	—	—	57	26	—	—	83	—	—	—	83	—	—	—	83	—	—	—	83	—	—	—		
Alm. Kællingetand ..	95	95	—	—	—	94	1	—	—	95	—	—	—	92	3	—	—	93	2	—	—	95	—	—	—		
Timothe	151	45	10	54	42	131	11	4	5	149	2	—	—	72	28	36	15	150	—	1	—	139	8	4	—		
Alm. Rajgræs	194	184	10	—	—	93	85	15	1	189	5	—	—	181	13	—	—	191	3	—	—	156	33	5	—		
Italiensk Rajgræs ...	151	143	8	—	—	94	52	5	—	149	2	—	—	150	1	—	—	151	—	—	—	135	15	1	—		
Eng-Svingel	120	113	7	—	—	73	35	12	—	118	2	—	—	107	13	—	—	118	2	—	—	63	52	5	—		
Stivbl. Svingel	35	34	1	—	—	30	4	1	—	35	—	—	—	35	—	—	—	33	2	—	—	24	9	2	—		
Ager-Hejre	116	96	18	2	—	49	59	7	1	115	1	—	—	114	2	—	—	116	—	—	—	100	15	1	—		
Draphavre	88	88	—	—	—	88	—	—	—	88	—	—	—	88	—	—	—	88	—	—	—	87	1	—	—		
Hundegræs	184	146	35	3	—	145	34	5	—	184	—	—	—	181	3	—	—	183	1	—	—	106	66	11	1		
Eng-Rævehale	31	26	4	1	—	31	—	—	—	31	—	—	—	30	—	1	—	31	—	—	—	16	12	2	1		
Floringræs	26	26	—	—	—	26	—	—	—	26	—	—	—	24	—	1	1	26	—	—	—	26	—	—	—		
Alm. Rapgræs	45	43	2	—	—	45	—	—	—	44	1	—	—	41	3	1	—	45	—	—	—	42	1	2	—		
Eng-Rapgræs	48	48	—	—	—	48	—	—	—	48	—	—	—	48	—	—	—	48	—	—	—	48	—	—	—		
Fløjlsgræs	35	32	3	—	—	33	2	—	—	35	—	—	—	31	4	—	—	35	—	—	—	34	1	—	—		
Kamgræs	18	17	1	—	—	18	—	—	—	18	—	—	—	14	2	2	—	18	—	—	—	18	—	—	—		
I alt...	2482	2226	141	72	43	1804	552	108	18	2438	24	—	—	2319	97	50	16	2149	218	111	4	2093	329	52	8		

rige Arter af ondartet Ukrud er det ligeledes kun faa Prøver, der har indeholdt over 200 Frø pr. kg.

Det skal bemærkes, at Tabellens Opstilling, hvori hver Art af ondartet Ukrud er behandlet for sig, maaske giver et noget for lyst Indtryk af Tilstanden, idet der blandt de Prøver, som ikke har indeholdt en bestemt Art ondartet Ukrud, kan være en Del, som har indeholdt Frø af en anden saadan Art. Den tilsvarende Oversigt vil ad Aare blive suppleret med Opgørelse over Forekomsten af alle Arter af ondartet Ukrud under eet.

Timothe er den Frøart, hvori Frø af ondartet Ukrud hyppigst findes; især er Lugtløs Kamille og Hvid Okseøjje hyppig heri.

I nedennævnte Prøver er der fundet særlig store Mængder af Frø af ondartet Ukrud. En Prøve Hvidkløver indeholdt 3425 Frø af Ager-Gaaseurt pr. kg, en Prøve Eng-Rævehale indeholdt 7400 Frø af Vandgrenet Ranunkel pr. kg, en Prøve Timothe 11 000 og en Prøve Alsikekløver ikke mindre end 25 000 Frø af Lugtløs Kamille pr. kg.

Frø af Storkornet Silke og Kløversilke er kun fundet i 9 Prøver Rødkløver, 3 Prøver Alsikekløver, 16 Prøver Lucerne, 10 Prøver Alm. Kællingetand og 1 Prøve Eng-Rævehale; i alle Tilfælde er de fundne Mængder ganske smaa.

Foruden i de Kulturfrøarter, der er nævnte i Tabellen, er ondartet Ukrudsfrø af forskellige Arter fundet i Prøver af Blodkløver og ofte i Blandfrø.

Kun i et Faatal af de undersøgte Prøver af Kornarterne findes ondartet Ukrud, og hvor det findes, er det kun i smaa Mængder.

Af Kiddike har der i 22 af 190 Prøver Havre været gennemsnitlig 38 Korn pr. kg. Desuden forekom Kiddike i 6 af 197 Prøver 2rd. Byg og i 3 af 14 Prøver 6rd. Byg, men i alle Tilfælde kun med enkelte Frø. I 5 af 190 Prøver Havre fandtes enkelte Frø af Kornblomst.

Sklerotier af Meldrøjersvampen (*Claviceps purpurea*) er fundet i 45 af 151 Prøver Timothe, i alle de undersøgte 26 Prøver af Fioringræs, i 22 af 48 Prøver af Eng-Rapgræs, i 34 af 35 Prøver Fløjlsgræs og desuden i en Del Prøver af andre Frøarter. Disse Sklerotier forekommer i Reglen kun i ringe Mængde. I alle Prøver af Fioringræs, 4 Prøver Eng-Rapgræs og 1 Prøve Fløjlsgræs er de dog fundet i større Antal.

Sklerotier af Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) er fundet i 6 af 481 Prøver Rødkløver, i 1 af 191 Prøver Hvidkløver. i 1 af 130

Prøver Humle-Sneglebælg, i 2 af 83 Prøver Gul Rundbælg og i 1 af 9 Prøver Blodkløver. Kløverens Traadkølle (*Typhula trifolii*) er fundet i 2 af 481 Prøver Rødkløver, i 2 af 133 Prøver Alsikekløver, i 1 af 83 Prøver Gul Rundbælg og i 1 af 9 Prøver Blodkløver. I alle Tilfælde er der kun fundet enkelte af disse Sklerotier i Prøverne.

Dækket Bygbrand (*Ustilago hordei*) er fundet i 3 af 197 Prøver 2rd. Byg med gennemsnitlig 31 angrebne Korn pr. kg.

Draphavre-Brand (*Ustilago perennans*) er fundet i 18 af 88 Prøver Draphavre, men i intet Tilfælde i større Mængde. Hejre-Brand (*Ustilago bromivora*) forekom i 72 af 116 Prøver Ager-Hejre; 18 Prøver indeholdt et betydeligt Antal Brandkorn. Alle de undersøgte 35 Prøver af Fløjlsgæs indeholdt Brandkorn (*Tilletia holci*).

Aksbakteriose i Hundegræs (*Erwinia Rathayi* = *Aplanobacter Rathayi*) er fundet i 99 af 184 Prøver Hundegræs. Indholdet af angrebne Korn svingede mellem 500 og 23 000 pr. kg med et Gennemsnit af 2757; 1 kg Hundegræsfrø indeholder ca. 970 000 Korn. Desuden fandtes Angreb i 2 Prøver Hundegræs, der forekom som Indblanding i andre Frøarter.

XI. Dyr, fundne i Frøprøverne.

Meddelelserne i dette Afsnit omhandler, ligesom det var Tilfældet i Afsnittet om ondartet Ukrud og Sklerotier i Markfrø, kun Efteranalyserne.

Ved alle de i Aarets Løb foretagne 31 Efteranalyser af Eng-Rævehale er der fundet Larver af Rævehale-Myggen (*Oligotrophus alopecuri*). Prøverne indeholdt mellem 208 000 og 466 000 angrebne Frø pr. kg. Gennemsnitlig var 17.9 pCt. af Varens Vægt eller over 20 pCt. af Frøene ødelagt af Larven. Det synes, som Frøavlens af denne Art og dermed ogsaa dens Dyrkning som Foderplante skal blive fuldstændig umuliggjort af dette Skadedyr. Det eller de første Aar, man dyrker Rævehale til Frøavl paa et Areal, hvor der ellers ikke findes Rævehaleplanter af Betydning i Nærheden, kan man i Reglen avle Frø, der er nogenlunde frit for Indhold af disse Larver; men saa snart der har fundet Frøavl Sted blot et Par Aar, forekommer Larverne hyppigere, og Antallet stiger i Reglen med Aarene.

Dværg-Rundorm eller »Aal« (*Tylenchus sp.*) er fundet i 94 af 184 Prøver Hundegræs med i Gennemsnit 1569 angrebne Korn pr. kg, i 5 af 35 Prøver Stivbladet Svingel med gennemsnitlig 1091 angrebne Frø pr. kg og i 4 af 35 Prøver Fløjlsgæs med gennemsnitlig 1750 angrebne Frø pr. kg i hver af de 3 Prøver og 52 000 i den fjerde.

Frøbillelarver (*Bruchus sp.*) forekom i 3 af 481 Prøver Rødkløver med gennemsnitlig 500 angrebne Frø pr. kg.

I 1 af 127 Prøver Lucerne med 500 angrebne Frø pr. kg og i 11 af 95 Prøver Alm. Kællingetand med gennemsnitlig 1318 angrebne Frø pr. kg fandtes lignende Larver.

XII. Frøets Vandindhold.

Vandindholdsbestemmelse foretages ifølge de gældende Analyserregler kun, naar Prøverne er indsendte i lufttæt lukket Beholder. Hvis Prøverne forsendes i Papirs- eller Tøjposer, vil deres Vandindhold som Regel ændres under Forsendelsen; navnlig vil forholdsvis fugtige Frøvarer ofte blive tørret stærkt under Forsendelsen i opvarmede Jærnbane-postvogne og i Postkontorer.

En Del Undersøgelser af Vandindhold i Prøver af Rødkløverfrø fra Polen og Randstaterne viste, som allerede Side 2 nævnt, et unormalt højt Vandindhold.

I øvrigt finder vi ikke Anledning til nærmere at omtale Resultaterne af de i Aarets Løb foretagne Vandindholdsbestemmelser. Gennemsnitstal er i denne Forbindelse uden Interesse, idet de Varer, man lader undersøge for Vandindhold, oftest enten er saadanne, som man frygter for ikke uden Tørring kan opbevares uskadt, eller netop tørrede Varer, for hvilke man ønsker Underretning om, hvilken Virkning Tørringen har haft.

Med Hensyn til, hvad Statsfrøkontrollen forstaar ved »normalt Vandindhold«, »sækketørt« o. lign. Udtryk, henvises til Statsfrøkontrollens Erstatningsregler. Side 7, og til Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1924—25, Side 60 (Tidskrift for Planteavl, 32. Bind, Side 60).

XIII. Havefrø.

Som i tidligere Aar har Landbo- og Husmandsforeningernes Kontroludvalg ladet foretage Undersøgelse af det Urtefrø, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger har solgt. Denne Kontrol foregaar i Hovedtrækkene saaledes: I Ekspeditionstiden kan Statsfrøkontrollens Prøveudtager naar som helst komme uanmeldt paa F.D.B.'s Lager og udtage Prøver af det afportionerede eller afvejede Frø. Statsfrøkontrollen undersøger

Prøverne for Spireevne og afgiver desuden af de udtagne Prøver Materiale til Kontroludvalget til Udsaaning og Bedømmelse i dette Udvalgs Kontrolmark.

Efter Sæsonens Slutning udsender Kontroludvalget en Meddelelse om Resultaterne af saavel Statsfrøkontrollens Undersøgelser af Spireevnen som af Udvalgets Iagttagelser i Kontrolmarken. Spiringsresultaterne for Prøverne af de vigtigste Arter er medtagne i Oversigterne i Tabel 20 og 21.

M. Jørgensen, Grejsdalen, har i det forløbne Aar ladet sine Leveringer af de vigtigste Urtefrøarter kontrollere af Statsfrøkontrollen paa følgende Maade:

M. Jørgensen garanterer i Reglen, at Spireevnen af de solgte Varer svarer til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal i foregaaende Tiaar for paagældende Art, og denne Garanti paatrykkes Poserne, hvori Frøet sælges. Er Garantitallet lavere, er det ligeledes anført paa Poserne.

Prøver til Kontrol udtages af Kgl. Vejer og Maaler i Vejle, der flere Gange i Ekspeditionstiden kommer uanmeldt paa Lageret og udtager Prøver af det afportionerede og afvejede Frø og sender disse Prøver til Statsfrøkontrollen, der undersøger Spireevnen af saa mange Prøver, som det skønnes nødvendigt. Saafremt den gennemsnitlige Spireevne af de undersøgte Prøver af et Parti ikke svarer til, hvad der er garanteret, skal *M. Jørgensen* udbetale Erstatning efter Statsfrøkontrollens Regler til de Købere af Partiet, som fremsætter Krav derom. Som Bevis for Kravets Berettigelse gælder Besiddelse af de Poser, hvori vedkommende Frøparti er solgt.

I Henhold til disse Aftaler har Statsfrøkontrollen for *M. Jørgensen* undersøgt 86 Prøver af 40 Partier. Spireevnen for 17 Prøver svarede ikke til det garanterede, men da der i flere Tilfælde var andre Prøver af samme Partier, som svarede til Garantien, har Undersøgelserne kun medført Erstatningspligt for 4 Partier.

Ud over de to forannævnte lader ingen Forretninger en regelmæssig Kontrol af deres Havefrøleveringer foretage ved Statsfrøkontrollens Medvirkning, skønt man skulde synes, at det netop i Havebruget, hvor man arbejder med den dyreste Jord og gennemfører meget kostbare Driftsforanstaltninger i Form af intensivt Arbejde og stærk Gødskning, i særlig Grad gælder

om at værne sig mod at forspilde Frugten heraf ved at udsaa daarligt Frø.

Sædvanligvis er de Mængder af Frø, den enkelte Havebruger anvender, saa smaa, at det afskærer ham fra at lade Leveringerne efterkontrollere. Kontrollen maa iværksættes af Forretningerne eller af Fælleskøb, men disses Ledere bør overlade Kontrollen til Statsfrøkontrollen, og den bør udføres efter lignende Principper, som foran omtalt, kun bør den sikkert udvides til ogsaa at omfatte Kontrol dyrkning, dels fordi det i Havebruget af de foran nævnte Grunde er fuldt saa vigtigt som i Landbruget at faa Frø af de højst ydende Former, dels fordi der i Havebruget utvivlsomt er større Fare end i Landbruget for at faa slette eller dog forkerte Former. Vi henviser til, hvad der Side 63 er meddelt om Kontrol dyrkning af nogle Havefrøprøver, idet vi forøvrigt skal tilføje, at vi til egen Orientering desuden har haft udsaaet nogle Prøver af Havefrø, indkøbt i den almindelige Handel.

Vi har i tidligere Aar af og til indkøbt en Del Prøver af Urtefrø i den almindelige Handel og undersøgt dem for at orientere os med Hensyn til Kvaliteten af det Frø, som gaar i Handelen. Disse Indkøb har imidlertid i Reglen fundet Sted i København og har kun omfattet forholdsvis faa Prøver. I Aar har *M. Jørgensen*, Grejsdalen, imidlertid fremskaffet 292 Prøver Urtefrø fra 9 forskellige Firmaer og ladet disse Prøver undersøge ved Statsfrøkontrollen. Prøverne er efter foreliggende Oplysninger tilvejebragte paa noget forskellig Maade.

En Del har *M. Jørgensen* ved Kgl. Vejer og Maaler ladet indkøbe hos Købmænd, der har opgivet, hvem der var deres Sælger, hvilket ogsaa i de fleste Tilfælde fremgaar af de paa Poserne trykte Firmanavne, og vi har da modtaget Prøverne fra Kgl. Vejer og Maaler med dennes Plombe. Andre Prøver har vi modtaget i uplomberede Pakker, men ledsaget af bekræftede Erklæringer, hvoraf det fremgaar, hvorfra Prøverne stammer.

Prøverne undersøgtes i Maj Maaned for Spireevne. I Tabel 20 har vi sammenstillet Resultaterne. Foruden de ovennævnte 292 Prøver indgaar i Tabellen Resultaterne af 79 Prøver fra *M. Jørgensen*, Grejsdalen, og 66 Prøver fra Fællesforeningen f. D. B., tilvejebragt som omtalt Side 74.

Tabel 20. 437 Prøver af Havefrø, for hvert Firma grupperet efter Spireevnen.

Firma	Antal Prøver, hvis Spireevne									Antal under-søgte Prøver	Procentantal Prøver, hvis Spireevne			
	var nedennævnte Antal Gange Latituden lavere end Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal							svarede til Gsn.-tallet ± Latituden	var højere end Gsn.-tallet		var lavere end Gnst.	svarede til Gnst. + Latituden	var højere end Gnst.	
	7-8	6-7	5-6	4-5	3-4	2-3	1-2		1-2					2-3
A	—	—	—	4	1	1	11	29	22	11	79	21	37	42
B	—	1	—	—	1	1	11	19	6	7	46	31	41	28
C	—	—	—	—	2	—	2	16	9	3	32	12	50	38
D	—	—	—	—	—	1	6	18	17	3	45	16	40	44
E	1	—	1	3	3	2	5	18	3	1	37	40	49	11
F	1	—	1	3	1	2	1	12	10	9	40	22	30	48
G	—	—	—	—	1	—	2	20	11	5	39	8	51	41
H	—	—	—	1	—	1	3	12	1	2	20	25	60	15
I	—	1	—	—	—	1	—	10	6	1	19	10	53	37
K	—	—	—	1	—	2	2	5	4	—	14	36	36	28
F.D.B.	—	—	—	—	—	1	6	25	22	12	66	11	38	51
I alt...	2	2	2	12	9	12	49	184	111	54	437	20	42	38

I Tabellen er hvert Firma betegnet med et Bogstav. A betegner *M. Jørgensen*, F.D.B. betegner de Prøver, som Statsfrøkontrollen paa Kontroludvalgets Foranledning har udtaget af Leveringer fra Fællesforeningen f. D. B.

Prøverne er i Tabellen grupperede efter deres Spireevne, saaledes at man i en Rubrik har anført det Antal Prøver, som inden for de gældende Latituder har svaret til Gennemsnittallet. Til højre for denne Rubrik er anført Prøver, hvis Spireevne var bedre, og til venstre Prøver, hvis Spireevne var ringere end Gennemsnittet, idet man yderligere har fordelt Prøverne i Grupper saaledes, at f. Eks. Rubrikken, der er betegnet 1—2, indeholder de Prøver, hvis Spireevne har været mellem 1 og 2 Gange Latituden henholdsvis højere eller lavere end Gennemsnittet o. s. v.

Desuden har man i Tabellens 3 sidste Rubrikker angivet, hvor mange pCt. af hvert Firmas Prøver, der inden for Latituden svarede til Gennemsnittallet og hvor mange pCt., der havde højere eller lavere Spireevne.

Tabel 21. 437 Prøver af Havefrø, for hver Art grupperet efter Spireevnen.

Frøart	Antal Prøver, hvis Spireevne										Antal undersøgte Prøver	Procentantal Prøver, hvis Spireevne		
	var nedennævnte Antal Gange Latituden lavere end Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal							svarede til Gns.-tallet + Latituden	var højere end Gns.-tallet			var lavere end Gnst.	svarede til Gnst. + Latituden	var højere end Gnst.
	7-8	6-7	5-6	4-5	3-4	2-3	1-2		1	2-3				
Løg.....	—	1	—	—	2	—	5	10	1	6	25	32	40	28
Porre.....	—	—	—	—	—	2	1	11	7	3	24	12	46	42
Rødbede...	—	—	—	—	—	—	1	11	7	3	22	5	50	45
Hvidkaal...	—	—	1	1	2	—	1	15	1	—	21	24	71	5
Rødkaal...	1	—	—	5	—	—	3	6	5	—	20	45	30	25
Spidskaal...	—	1	1	1	—	—	4	5	1	—	13	54	39	7
Radis.....	—	—	—	—	—	—	—	7	7	12	26	0	27	73
Ært.....	—	—	—	—	—	—	3	23	14	1	41	7	56	37
Bønne.....	—	—	—	—	—	1	3	17	23	—	44	9	39	52
Agurk.....	—	—	—	—	—	—	2	19	19	8	48	4	40	56
Græskar...	—	—	—	—	—	3	1	9	8	5	26	15	35	50
Pastinak...	1	—	—	2	3	2	6	4	1	1	20	70	20	10
Gulerod....	—	—	—	—	—	1	4	25	10	2	42	12	59	29
Persille....	—	—	—	3	2	3	10	15	3	1	37	49	40	11
Salat.....	—	—	—	—	—	—	5	7	4	12	28	18	25	57
I alt..	2	2	2	12	9	12	49	184	111	54	437	20	42	38

Det ses, at Spireevnen af en Femtedel af samtlige Prøver har været mere end Latituden lavere end Gennemsnitstallet; de vilde altsaa efter Statsfrøkontrollens Erstatningsregler have medført Erstatningspligt, hvis der var solgt med Gennemsnitstallet som Garanti. For nogle Prøver har Spireevnen, som det ses af Tabellen, været mellem 7 og 8 Gange Latituden lavere end Gennemsnitstallet. Saadanne Prøver tør uden Skrupler betegnes som værdiløse som Udsæd.

I Tabel 21 har man foretaget en ganske tilsvarende Opstilling som i Tabel 20, blot er Prøverne i Tabel 21 samlede for hver Frøart, medens de i Tabel 20 er samlede for hvert Firma. Det ses, at der er særlig mange Prøver af Rødkaal, Spidskaal, Pastinak og Persille, som har haft lav Spireevne.

Af de af *M. Jørgensen* fremskaffede Prøver undersøgte foruden Spireevnen ogsaa Renheden, der i saa godt som alle Tilfælde var upaaklagelig. Hver Prøve bestod i Reglen af 3—10

Tabel 22. Oversigt over Resultaterne af de undersøgte Havefrøprøver.

Frøart	Gennemsnitstallene for de i 1925—26 undersøgte Prøver					Gennemsnitstallene for de i 1916—26 undersøgte Prøver				
	Antal under- søgte Prøver	Spirehastighed	Spireevne	Ikke med- regnede Prøver		Antal Prøver under- søgte for Renhed	Renhed	Spirehastighed	Spireevne	Antal Prøver under- søgte for Spire- evne
				Antal	med lavere Spireevne end pCt.					
Løg (<i>Allium cepa</i>)	61	66.6	74.8	8	29	49	99.3	61.9	73.4	463
Porre (<i>Allium porrum</i>)	72	61.0	77.7	2	40	37	99.4	54.6	71.4	375
Rødbede (<i>Beta vulgaris rubra</i>)	83	68.5	74.6	9	37	1242	96.6	67.2	73.2 ¹⁾	1242
Spinat (<i>Spinacia oleracea</i>)	70	62.9	82.5	3	56	177	97.6	61.0	77.1	1563
Hvidkaal (<i>Brassica oleracea capitata alba</i>)	227	69.4	84.8	27	60	532	97.3	70.0	84.2	3791
Rødkaal (<i>Brassica oleracea capitata rubra</i>)	61	69.4	86.0	8	64	111	97.8	72.7	87.4	671
Spidskaal (<i>Brassica oleracea capitata elliptica</i>)	22	75.2	88.0	2	69	15	95.8	78.9	89.1	140
Rosenkaal (<i>Brassica oleracea capitata gemmifera</i>)	22	77.5	90.1	3	66	61	98.3	75.2	88.3	371
Grønkaal (<i>Brassica oleracea acephala</i>)	46	78.6	88.1	3	72	64	97.9	79.4	89.9	420
Blomkaal (<i>Brassica oleracea botrytis</i>)	161	77.2	86.3	18	61	102	98.3	70.3	82.7	1080
Savoykaal (<i>Brassica oleracea capitata sabauda</i>)	5	77.4	92.6	1	75	18	98.6	72.4	86.9	82
Ræddike (<i>Raphanus sativus niger</i>)	5	69.6	84.2	—	—	65	96.3	65.7	81.9	147
Radis (<i>Raphanus sativus radicola</i>)	66	77.9	86.3	2	44	189	96.6	60.5	76.0	1189
Ært (<i>Pisum sp.</i>) ²⁾	213	92.5	94.4	14	76	282	96.5	86.1	89.0	2271
Bønne (<i>Phaseolus vulgaris</i>)	85	88.8	95.2	6	82	182	99.7	86.5	91.5	882
Agurk (<i>Cucumis sativus</i>)	96	86.2	92.0	9	76	62	98.5	77.6	87.7	486
Græskar (<i>Cucurbita Pepo</i>)	33	77.6	83.0	1	58	35	99.1	71.1	78.5	142
Pastinak (<i>Pastinaca sativa</i>)	25	23.0	57.3	2	30	17	93.1	30.6	67.3	139
Persille (<i>Petroselinum sativum</i>)	74	47.0	57.8	3	24	109	95.7	49.0	62.5	546
Selleri (<i>Apium graveolens</i>)	16	55.5	69.1	—	—	20	94.4	46.1	64.9	208
Kørvel (<i>Anthriscus Cerifolium</i>)	4	79.5	93.5	1	54	2	96.6	68.4	80.7	63
Dild (<i>Anethum graveolens</i>)	8	40.7	52.8	—	—	10	95.0	28.3	34.8	130
Tomat (<i>Solanum lycopersicum</i>)	9	45.6	89.1	—	—	36	97.5	55.0	84.3	220
Salat (<i>Lactuca sativa</i>)	45	82.6	89.0	1	52	44	97.1	71.5	81.9	344
Skorzoner (<i>Scorzoneria hispanica</i>)	8	42.0	88.5	—	—	9	98.2	49.8	78.9	60

¹⁾ Gennemsnitsvægten af 1000 Frøhoveder = 13.1 g.²⁾ Herunder baade Mark- og Haveærter

Portioner til 10—15 eller 20 Øre, saaledes som Havefrø sædvanlig udbydes. Vi har vejet hver enkelt af disse Portioner og derigennem konstateret, dels at Portionernes Vægt varierer ganske betydeligt for samme Parti, men navnlig er der en betydelig Forskel paa, hvor meget Frø af samme Art de forskellige Firmaer leverer for en vis Betaling. Eksempelvis skal anføres, at for Løg varierer den beregnede Pris pr. kg rent spiret Frø fra ca. 60 Kr. til ca. 185 Kr.

Imidlertid maa man holde sig for Øje, at Prisen for Havefrø i Forhold til Afgrødens Værdi spiller en saa lille Rolle, at man kan forsvare rent at se bort fra Prisen, blot man gennem en ordnet Kontrol faar Sikkerhed for, at Frøet er godt i enhver Henseende.

Ved Hjælp af de af *M. Jørgensen* fremskaffede Prøver har man i Aar haft et noget solidere Grundlag for Udregning af Gennemsnitstal end i Aarene umiddelbart forud.

I Tabel 22 er anført Gennemsnitstal for 1925—26 og for Tiaaret 1916—26. Ved Gennemsnitsberegningen udelades de laveste Resultater, saaledes som det for hver Art fremgaar af Tabel 22. Ved Afgørelsen af, om et Resultat skal indgaa i Gennemsnitsberegningen, følger vi den Regel at udelade alle Resultater, der ligger mindst lige saa meget under Gennemsnittallet for den paagældende Art, som dette ligger under 100; dog maa der i Almindelighed ikke udgaa over 10 pCt. af det samlede Antal Resultater af Arten. Helt kan Reglen imidlertid ikke følges; i visse Tilfælde maa den suppleres med et Skøn under Hensyn til samtlige foreliggende Omstændigheder.

XIV. Gaver.

Frøkontrollen har modtaget en Række Tidsskrifter, Beretninger og Særtryk fra andre Frøkontrolanstalter m. fl., for hvilke udtales Frøkontrollens bedste Tak.

XV. Frøkontrolkommissionen og Personalet ved Statsfrøkontrollen 1925—1926.

Frøkontrolkommissionens S sammensætning i 1925—26 har været som anført i Aarsberetningen 1922—23. I Sæsonen 1926—27 er der imidlertid sket en Udvidelse af Kommissionen;

paa dennes Møde den 26. Maj 1926 vedtog man paa Opfordring af Firmaerne under den selvvirkende Kontrol at henstille til Landbrugsministeriet at beskikke en Repræsentant for bemeldte Firmaer i Kommissionen. Den 29. Maj 1926 blev der derfor rettet Henvendelse til Ministeriet desangaaende.

Under 22. Juni 1926 indløb der imidlertid fra Frøhandler *F. Manford*, Frøcontoret, Kolding, Meddelelse om, at »Foreningen af Frøfirmaer under Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol« var dannet med Sæde i Kolding. Foreningen anmodede om at blive repræsenteret ved to Medlemmer i Frøkontrolkommissionen, nemlig ved Frøhandler *F. Manford* og Direktør *J. Gjelstrup*, A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa. Det meddeltes Foreningen, at man allerede havde henstillet, at der valgtes een Repræsentant for Firmaerne under den selvvirkende Kontrol, og at man vilde underrette Ministeriet om, at nævnte Henvendelse var modtaget fra Foreningen, hvis Dannelselse og Ønske man dog foreslog denne selv at meddele Ministeriet. Samtidig blev der skrevet til Landbrugsministeriet desangaaende, hvorfra man under 3. August 1926 modtog Svar, gaaende ud paa, at man var villig til at supplere Kommissionen med en Repræsentant for de paagældende Firmaer, men at man samtidig maatte ønske en Repræsentant for det mindre Landbrug beskikket som Medlem af denne; i saa Henseende udbad man sig Kommissionens Udtalelse. Efter at denne havde tiltraadt nævnte Forslag, modtog Frøkontrolkommissionen under 4. November 1926 Meddelelse om, at Ministeriet havde beskikket Frøhandler *F. Manford*, Kolding, og Konsulent *Jens Nielsen*, Borris, til Medlemmer af Kommissionen. Denne bestaar derefter af: Professor, Dr. *W. Johannsen*, Forpagter *Chr. Sonne*, Direktør, cand. polyt. *G. Hage*, Grosserer *A. Høffding*, Landstingsmand, Forstander *H. Hauch*, Professor *E. Lindhard*, Frøhandler *F. Manford*, Konsulent *Jens Nielsen* samt som Suppleanter Gods ejer *V. Selchau Hansen* og Grosserer *K. Stallknecht*.

Paa Forslaget til Normeringsloven for 1926—27 optoges for Statsfrøkontrollens Vedkommende et Forslag gaaende ud paa, at den ved denne bestaaende Amanuensis-Stilling omdannedes til en Inspektør- og Bibliotekar-Stilling, og at Landbrugs-kandidat *Chr. Stahl*, der siden 1. April 1921 havde fungeret som Amanuensis, ansattes i bemeldte Stilling; da dette vedto-

ges, modtog Hr. *Stahl* kongelig Udnævnelse som Inspektør og Bibliotekar fra 1. April 1926 at regne.

Fra samme Tidspunkt er Frøkerne *E. Suell* og *K. Sjelby*, som da havde gjort Tjeneste ved Statsfrøkontrollen i henholdsvis $14\frac{1}{2}$ og $9\frac{1}{2}$ Aar (heraf henholdsvis 7 og $5\frac{1}{2}$ Aar som faste Assistentter) ansat som faste videnskabelige Assistentter. — Da Frøken *Adda Lassen* den 31. Marts 1926 fratraadte Ledelsen af Spiirelaboratoriet for at indgaa Ægteskab, blev Frøken *Anna Beck*, der siden Oktober 1913 har været ansat ved Statsfrøkontrollen (i 4 Aar som fast Assistent), konstitueret som fast videnskabelig Assistent som Leder af nævnte Laboratorium; naar Frøken *Beck* i en antagelig nær Fremtid har fuldendt den paakrævede Uddannelse for at blive videnskabelig Assistent, vil der blive meddelt hende fast Ansættelse i bemeldte Stilling.

Af det faste Personale er, som nævnt, Frøken *Adda Lassen* fratraadt i den forløbne Sæson efter 20 Aars dygtigt Arbejde ved Statsfrøkontrollen. I det Aar, Frøken *Lassen* ledede Arbejdet i Spiirelaboratoriet, viste hun sjældne Evner til at faa Personalet til at arbejde med Lyst, saaledes at der blev udrettet baade meget og godt Arbejde, ligesom hun iværksatte en Række af de foran omtalte Forsøg.

XVI. Oversigt over Statsfrøkontrollens Regnskab fra 1. April 1925 til 31. Marts 1926.

Paa Side 83 findes en tabellarisk Oversigt over Regnskabet i Finansaaret 1925—26. Den samlede Indtægt for Analyser m. m. har været Kr. 196 287.16, hvilket er Kr. 21 287.16 mere end budgetteret. Udgiften (Kr. 206 085.07) har været Kr. 22 889.93 mindre end anslaaet paa Budgettet. — Statstilskudet udgør Kr. 9 797.91, hvilket er Kr. 44 177.09 mindre end budgetteret, Frøkontrollens Tilgodehavende, som ved Finansaarets Begyndelse udgjorde Kr. 60 234.75, var ved Aarets Slutning kun Kr. 54 316.50.

Det skal bemærkes, at der hverken i det ovenanførte eller i omstaaende Regnskabsoversigt er medtaget et Beløb paa 20 252 Kr., som udgør Rente og Afskrivning af den i fast Ejendom og Anlæg anbragte Kapital, idet nævnte Sum ikke kommer til Udbetaling.

Oversigt over Statsfrøkontrollens Regnskab
fra 1. April 1925 til 31. Marts 1926.

	Kr.	Øre
Indtægter.		
8769 fuldstændige Analyser à 2.50 Kr.—14 Kr.....	72070	80
1581 Spiringsbestemmelser med Kornvægt à 4.50 Kr.—10 Kr..	9906	00
2600 do. à 2 Kr.—8 Kr.....	8815	90
2046 Renhedsbestemmelser à 1.35 Kr.—6 Kr.....	7313	35
189 Silkebestemmelser à 5 Kr.....	945	00
930 Ægthed- og Avlsstedsbestemmelser.....	3836	00
439 Vandindholdsbestemmelser à 1.35 Kr.—1.50 Kr.....	656	70
13 Kornvægtbestemmelser à 1.25 Kr.—2 Kr.....	20	00
268 II-Analyser.....	3033	00
Andre Laboratorieundersøgelser.....	3740	83
Kontrol dyrkning af Saasæd og Roefrø.....	7761	00
Tilgodehavende for Finansåret 1924—25.....	59322	75
Godtgørelse for Prøveudtagning og Rejser.....	8650	30
do. - Indkaldelse af Prøver, Udarbejdelse af Over-		
sigter m. m.....	5632	90
do. - Udlæg til Telegrammer, Telefon, Porto, Klarering,		
Fragt m. m.....	428	01
do. - Frøsamlinger, Prøveposer, Duplikater m. m....	1711	79
do. - Opbevaring af Prøver.....	74	50
do. - Udstedelse af Udførselsattester.....	215	00
do. - Jubilæumsskrifter, Aarsberetninger og andre		
Tryksager.....	1107	01
do. - for Møde i Retten, Udtalelser om Retssager samt		
Besigtigelse af Marker.....	136	00
Indvundne Renter + Kursgevinst.....	910	32
Tilskud fra Statskassen.....	9797	91
I alt ...	206085	07

	Kr	Øre
Udgifter.		
Lønning til Direktøren og Personalet (59 Personer).....	155290	91
Bygningsudgifter og Skatter.....	6469	59
Brændsel, Belysning, Rengøring m. m.....	9049	03
Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar og øvrige Rekvisitter.	4920	17
Forskellige Udgifter (Telefon, Porto, Telegrammer m. m. 6859.83 Kr.;		
Trykningsudgifter m. m. 3189.83 Kr.; Papir, Protokoller, Skrive-		
materiale m. m. 3456.58 Kr.; Glas- og Manufakturvarer m. m.		
490.99 Kr.; Udgifter til For- og Forsøgshave, Forsøgs- og		
Udstillingsmateriale samt Fotografering 251.00 Kr.; Udgifter		
til Prøveudtagning, Rejser, Fragt, Klarering, Transport m. m.		
8890.34 Kr.; Udgifter ved Kontrol dyrkning af Saasæd og Roe-		
frø 2600.09 Kr.; forskellige andre Udgifter 571.82 Kr.)....	26310	48
Rejse- og Repræsentationsudgifter.....	2953	84
Frøkontrolkommissionens Møder.....	721	05
Bidrag til »Den internationale Frøkontrollassociation«.....	370	00
I alt ...	206085	07